

D.U.KARSHIEVA

**KVEST TEXNOLOGIYASI ASOSIDA
MAKTAB O‘QITUVCHILARINING
DARSLARNI LOYIHALASH
KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH**

**SAMARQAND VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O'RGATISH MILLIY MARKAZI**

KARSHIEVA DILNOZA UTKIRJONOVNA

**KVEST TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MAKTAB
O'QITUVCHILARINING DARSLARNI LOYIHALASH
KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH**
(Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi misolida)

MONOGRAFIYA

**QAMAR MEDIA NASHRIYOTI
TOSHKENT-2023**

UO'K 378.013

KBK 74.58

K 24

Karshieva D.U. Kvest texnologiyasi asosida maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirish. Monografiya. - Toshkent: Qamar media nashriyoti, 2022. 128- bet.

Monografiyada xalq ta'limi xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonini takomillashtirish, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirishni sifat jihatidan yangi darajaga ko'tarish, o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini kvest texnologiyasi asosida rivojlantirishni zamonaviy vositalar asosida takomillashtirish, pedagog kadrlarning shaxsiy va kasbiy kompetentligini rivojlantirish motivlarini rag'batlantirish hamda ularning darslarni loyihalashga oid kompetentligini kvest texnologiyasi asosida rivojlantirishning zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan bog'liq ilmiy ishlanmalar ko'lamini oshirish kabi masalalar haqida fikr yuritilgan. unda maktab o'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligi mazmuni, kvest darslarini loyihalash bosqichlari, o'qituvchilarning darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirish vositalari hamda baholash mezonlari aniqlashtirishga oid tadqiqot natijalari keng yoritilgan.

Monografiyadan soha mutaxassislari, umumta'lim maktablar pedagog va o'qituvchilari, oliy o'quv yurti professor-o'qituvchilari, ilmiy-tadqiqotchilar, o'quv dasturlari va adabiyotlari mualliflari, malaka oshirish kursi tinglovchilari g'amda qiziquvchilar foydalanishlari mumkin.

Mas'ul muharrir: F.M.Zakirova, pedagogika fanlari doktori, professor

Taqrizchilar: I.Aminov texnika fanlari nomzodi, dotsent

M.Raximqulova pelagogika fanlari falsafa
doktori (PhD), dotsent

ISBN: 978-9943-9207-5-0

© **D.U.Karshieva**
© **“Qamar media” nashriyoti**

KIRISH

Jahonda fan va texnologiya rivojlanishi hamda jamiyat taraqqiyotiga ijobiy ta'siridan kelib chiqib, o'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar imkoniyatlaridan keng foydalanish orqali ularning darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish masalasiga qaratilgan ishlar olib borilmoqda. YUNESKO tomonidan maktab ta'lim tizimini veb texnologiyalar va innovatsion ta'lim metodlarini joriy etish asosida o'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda¹. Shu bois bugungi kunda maktab o'qituvchilarini darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish muammosini o'rganish zarur hisoblanadi.

Dunyo miqyosida kasbiy malaka oshirish tizimini globallashtirish sharoitlarga moslashtirish hamda maktab o'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlantirishni tashkiliy-metodik asoslarini tadqiq etishda darslarni loyihalashning innovatsion texnologiyalarini joriy etishga qaratilgan tadqiqot ishlari olib borilmoqda. Tadqiqot natijalari uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini modernizatsiyalash asosida pedagog kadrlarning shaxsiy va kasbiy kompetentligini rivojlantirish motivlarini rag'batlantirish hamda ularning darslarni loyihalashga oid kompetentligini kvest texnologiyasi asosida rivojlantirishning zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan bog'liq ilmiy ishlanmalar ko'lamini oshirish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mamlakatimizda xalq ta'limi xodimlarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonini takomillashtirish, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirishni sifat jihatidan yangi darajaga ko'tarish imkoniyatlarini oshirmoqda.

O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi farmonida "pedagog xodimlarning kasbiy mahorati va faoliyat samaradorligini muntazam oshirib borish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, malaka oshirish tizimini "hayot davomida o'qish" tamoyili

¹Info.studme.org- talabalar uchun o'quv materiallari
https://studme.org/90342/kulturologiya/osnovnye_napravleniya_formy_raboty_yunesko

asosida takomillashtirib borish”² kabi ustuvor vazifalar belgilangan. Bu borada, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o‘qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini kvest texnologiyasi asosida rivojlantirishni zamonaviy vositalar asosida takomillashtirish, loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish bo‘yicha ilmiy-metodik taklif va tavsiyalar ishlab chiqish monografiya mavzusining dolzarbligini belgilaydi.

²O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "o‘zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta’lim-tarbiya va ilm-fan sohasini rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi PF-6108-sonli Farmoni // qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi, 07.11.2020 y., 06/20/6108/1483-son

I BOB. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI-TA'LIM SAMARADORLIGI OMILI SIFATIDA

PEDAGOGIK VA TA'LIM TEXNOLOGIYALARI, ULARNING TA'LIM SAMARADORLIGI OMILI

Hozirgi davrda axborotlar shiddat bilan tarqalayotganligi va kerakli ma'lumotlarni turli xil manbalardan tez topish hamda ulardan foydalanish imkoniyatlari rivojlanib bormoqda. Ta'lim jarayonida ham xuddi shunday ma'lumotlar va axborotlarni internet orqali tez topish, ulardan foydalanish jadallashishi sababli an'anaviy dars jarayonlari ularda bir muncha zerikarlilikdek tuyuladi. shu sababli, darslarni, ta'lim jarayonlarini zamonaviy yangicha yondashuvlar asosida tashkil etish talab etilmoqda.

Ta'lim texnologiyalari - ta'lim jarayonini ma'lum ajratilgan vaqt davomida ijodiy muhitda ta'lim samaradorligini kafolatli natijalarga erishishni ta'minlashga xizmat qiluvchi jarayondir.

Ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etishni ta'minlovchi ta'lim metodi, usul, vositalarining namunaviy andozasini amalga oshirishning texnologik jarayoni hisoblanadi.

Ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanishning ijobiy tomonlarini ko'rib chiqamiz.

Birinchidan, ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish komil insonni har tomonlama rivojlantirishni kafolatlaydi;

Ikkinchidan, ta'lim texnologiyalari asosida ta'limni tashkil etish ta'lim jarayoni yakunini ijobiy bo'lishini oldindan prognoz qilish imkoniyatini beradi;

Uchinchidan, o'qituvchi va o'quvchilarning o'zaro hamkorlikda, doimiy mustaqil izlanishga va innovatsion faoliyatga undaydi;

To'rtinchidan, jamiyat talablariga mos zamonaviy kadrlarni tayyorlashga asos bo'ladi;

Beshinchidan, har bir mashg'ulot ta'lim oluvchilarni ijodiy fikrlashga, har bir muammoga xorijiy tajribalar asosida milliy tajriba asosida isbotlash kompetensiyalarni rivojlantiradi.

Ta'lim texnologiyasining metodolik asosi –ta'limni tashkil etishda qanday manbalarga asoslanishni belgilab beradi. Tabiat va jamiyat qonunlarini, ijtimoiy-siyosiy manbalardan foydalanib ta'lim-tarbiya jarayonini maqsadli loyihalashtirish texnologik jarayon uchun zaruriy talabdir.

Metodologiya - (yunoncha "Methodos" – yo'l, usul, "Logos"-ta'limot degan ma'noni anglatadi)-ta'lim oluvchining amaliy va nazariy faoliyatini to'g'ri uyushtirish, tuzish to'g'risidagi ta'limot: ilmiy bilish, didaktik taraqqiyot mohiyatini yorituvchi ustivor g'oya, yetakchi tamoyil, muhim qonuniyatlar, nazariy va amaliy yondashuvlar majmuidir.

Uzoq vaqtlardan buyon butun dunyo olimlar o'rtasida "qanday qilib kafolatlangan samarali ta'limni tashkil etish va natijalarini ta'minlash mumkin?" – degan savol ustida baxs-munozaralar, taqdiqot ishlari olib borilgan. bu esa o'quv jarayonini texnologik jarayonga aylantirish ehtiyojini tug'dirgan. bu esa ta'lim texnologiyalari, pedagogik texnologiyalarining paydo bo'lishiga olib kelgan.

Pedagogik texnologiya- rejalashtirilgan o'qitish natijalariga erishish jarayonidir.

I.P.Volkov

Pedagogik texnologiya- zarur sharoit yaratish orqali o'quvchi va o'qituvchining o'quv jarayonini loyihalashtirish, tashkil etish va o'tkazish bo'yicha pedagogik faoliyatning har tomonlama o'ylagan modelidir.

V.M.Monaxov

Pedagogik texnologiya- pedagogik maqsadlarga erishishda foydalaniladigan barcha shaxsiy imkoniyatlar, jihozlar va metodologik vositalarning izchil va tizimli yig'indimi va tartibini bildiradi.

M.V. Klarin

Demak ta'lim texnologiyalari dars jarayonini oldindan loyihalashtirishda o'qituvchining metodik salohiyati hamda texnologik yangiliklar asosida tashkil etish orqali yuqori samaradorlikka erishishni ifodalaydi.

MAKTAB O'QITUVCHILARINING DARSLARNI LOYIHALASHGA OID KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH TA'LIM SAMARADORLIGI OMILI

Bugungi kunda mamlakatimizning pedagog kadrlarni qayta tayyorlash hamda malakasini oshirish uchun zarur metodik shart-sharoitlarni yaratish hamda ularni darslarini loyihalashga oid kasbiy kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish zaruriyati tug'ilmoqda.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-sonli, 2020 yil 6 noyabrdagi PF-6108-sonli farmonlari va 2021 yil 25 yanvardagi PQ-4963-sonli qarorida maktab o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini "hayot davomida o'qitish" tamoyili asosida uzluksiz rivojlantirish dolzarb muammo sifatida belgilab qo'yilgan^{3 4}.

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 25-yanvardagi "Xalq ta'limi sohasidagi ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab quvvatlash hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"-gi PQ-4963-sonli qarori.

⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29 apreldagi "o'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-sonli Farmoni // qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 06/19/5712/3034-son, 29.04.2019 y.

Maktab o'qituvchisining kasbiy kompetensiyasi - bu o'qituvchining o'z kasbiga oid kerakli bilim, ko'nikma, malaka va tajribaga ega bo'lishi asosida ta'lim va tarbiya jarayonida turli pedagogik muammolarni muvaffaqiyatli hal etish imkoniyatini beradigan, faoliyat qobiliyati va tayyorligida namoyon bo'ladigan shaxsning sifatidir.

I.P.Manakov, V.D.Shadrikov, a.K.Markova kabi olimlar, o'qituvchilarning fanlariga oid ta'lim berish tajribalarini takomillashuvi va ularning kasbiy tayyorgarlik jarayonida shakllanadigan hamda darslarni tashkil etishdagi funksional vazifalarni muvaffaqiyatli hal etishga imkon beradigan bilim, ko'nikma, qobiliyat va shaxsiy fazilatlarining tizimli namoyon bo'lishi, mustaqil va mas'uliyatli harakat qilishga imkon beradigan ruhiy holat, o'qituvchining pedagogik faoliyati natijalarida bo'lgan muayyan mehnat funksiyalarini bajarish qobiliyati ega bo'lishi, albatta bu ruhiy stressni kamaytiruvchi va hissiyotlarni kuchaytiruvchi omil barqarorlik, kognitiv va o'zaro bog'liqlik shakli kasbiy faoliyatini tartibga soluvchi hamda ta'lim beruvchining pedagogik faoliyatining eng yuqori cho'qqisi ekanligi, maxsus (maxsus bilimga ega), ijtimoiy (shaxs haqida ijobiy tasavvur, boshqa odamlar bilan muloqot qilish qobiliyati, sinfda o'zini tuta olish qobiliyati), uslubiy (qobiliyat mustaqil ravishda murakkab muammolarni hal qilish yo'llarini topish, o'z-o'zini tarbiyalash, o'zini rivojlantirish) jihatda yuqori natijalarga erishish jarayonilari o'qituvchiningkasbiy kompetensiyasini tashkil etuvchilari deb ta'rif berishganlar.

O'qituvchining kasbiy kompetensiyasi tuzilishida darslarni loyihalash kompetensiyasi asosiylaridan biri hisoblanadi. darslarni loyihalashda o'qituvchining oldida katta mas'uliyat turadi hamda ulardan yuqori kasbiy kompetentlik talab etiladi.

Loyiha faoliyati - bu barcha ishtirokchilar uchun umumiy maqsadga, kelishilgan usullarga, umumiy natijaga erishishga qaratilgan faoliyat usullariga ega bo'lgan birgalikdagi ta'lim, kognitiv, ijodiy faoliyat. E.S.Po'latning fikriga ko'ra, loyiha faoliyatining muhim sharti, faoliyatning yakuniy mahsuloti to'g'risida

oldindan ishlab chiqilgan g'oyalarning mavjudligi, kontsepsiyalar, loyihaning maqsad va vazifalarini aniqlash, faoliyatning mavjud hamda maqbul manbalari, rejani tuzish, loyihalarni amalga oshirish bo'yicha dasturlar, tadbirlarni tashkil etish shu bilan birga loyihani amalga oshirish, shu jumladan faoliyat natijalarini tushunish va aks ettirishdir.

O'qituvchining darslarini loyihalash kompetentligi - bu ularning tizimli va mantiqiy tugallangan mashg'ulot ishlanmasi hamda o'quv materiallari asosida samarali ta'lim texnologiyalari qo'llash orqali dars jarayonini tizimli tashkil eta olish, ta'lim oluvchilar va ta'lim beruvchilarning kelgusidagi faoliyatining asosiy tafsilotlarini dastlabki ishlab chiqish, uning natijalarini esa oldindan prognoz qila olish qobiliyatlari deb n.a.ptitsyna, g.x.baymurzinalar ta'rif berishgan.

Shunday qilib, **o'qituvchining darslarni loyihalash kompetentligi** – ta'lim berish jarayonida ta'lim texnologiyalarini to'g'ri va o'rinli foydalanish, fanlar hamda mavzular uzviyligi va uzluksizligini ta'minlagan holda dars bosqichlari to'g'ri ketma-ketlikda tashkil eta olish qobiliyatidir.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida o'qituvchilarning darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish, uning loyihalash faoliyatiga tayyorligi bilan ta'minlanadi.

O'qituvchining loyihalash kompetentligi – bu innovatsion o'zgarishlarga yo'naltirilgan va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishni mustaqil tuzilma hisoblanadi. Uning yordamida ma'lumot tahlil qilinadi, mazmun tanlanadi, bilimlar birlashtirilib, ta'lim faoliyatini loyihalashtirish va amalga oshirishga imkon beradi.

O'qituvchi shaxsiyati va faoliyatining professional jihatdan muhim ta'riflari sifatida loyihalashga oid kompetentligi samarali kasbiy tajribani shakllantirishga yordam beradi. loyihani ishlab chiqish vaqtida o'qituvchining malakasi, loyiha

faoliyatiga qiymat munosabatlari bo'yicha yangi motivlar va yo'nalishlar paydo bo'ladi.

Binobarin, o'qituvchining loyihalash kompetentligi – bu dinamik tizimli ta'lim bo'lib, quyidagi elementlarga bog'liq hisoblanadi: shaxsiy, motivatsion, interaktiv, normativ, baholovchi.

Shaxsiy – bu o'zini-o'z rivojlantirish tajribasi, o'zini izlanish usullarining mavjudligi muvaffaqiyatidir.

Motivatsion – kasbiy qiyinchiliklarni engish istagi, loyihalash faoliyatini o'zlashtirish motivlaridir.

Interfaol – shaxsni rivojlantirish, o'zini-o'zi anglash, ijodkorligini oshirishdan iborat.

Normativ – loyihalash faoliyati jarayonida o'zaro ta'sir normalari bilan tavsiflanadi.

Baholovchi – loyihalash faoliyatini amalga oshirish jarayonida qo'yilgan muammolarni hal qilishda pedagogik jarayonning rivojlanishini oldindan bilish va bashorat qilish qobiliyatini o'z ichiga oladi

Shu bois, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirishning yangicha yondashuvlarini ishlab chiqish, ularning o'z kasbiga oid kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish davr talabiga aylandi. shu nuqtai nazardan qaraganda, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini takomillashtirish jiddiy zaruratga aylangan.

Bu borada, mamlakatimizning uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini modernizatsiyalash jarayonida o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini uzluksiz rivojlantirish mexanizmi, xalq ta'limi xodimlari malakasini oshirish tizimini ko'p vektorli yondashuv asosida takomillashtirish, pedagog xodimlar malakasini oshirish tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy asoslari, o'qituvchilarni innovatsion faoliyatiga tayyorlash, tinglovchilarni malakasini oshirish jarayonida zamonaviy axborot texnologiyasi yordamida takomillashtirishga oid a.X.aminov,

G.T.Boymurodova, A.S.Djuraev, M.T.Jumaniyozova kabi olimlar tomonidan ilmiy tadqiqot ishlari olib borilgan.

Yuqorida keltirilgan olimlarning tadqiqotlari uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimidan tinglovchilarning malakalarini oshirish va ularning kompetentligini shakllantirishga oid ayrim yondashuvlar ilgari surilgan bo'lsa-da, ammo uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish maxsus monografik tadqiq qilinmagan.

Shu bois, maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishni yangicha yondashuvlarini ishlab zaruriyati tug'ilmoqda.

DARSLARNI LOYIHALASH BOSQICHLARI

Tahlil	Mavzuni aniqlashtirish. Oldingi va keying dars bog‘liqligini tahlil etish.
Maqsadni belgilash	Ta’limiy , tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarni aniqlashtirish.
Dars mazmunini loyihalash	O‘quv materialining mazmuni nimadan iborat, darsda bilim va ko‘nikmalarning qanday turlari yuzaga kelishi, materialining qaysi qismini o‘quvchilar o‘zlari o‘rganishlari mumkinligini shakllantirish, materialning qaysi qismini o‘zlashtirishda o‘qituvchining yordami talab etiladi; nima qat’iy eslab qolish kerak va faqat illyustratsiya uchun nimadan foydalanish kerak; oldingi mavzudan nimani takrorlash kerak va yangisini tushunishda nimaga tayanish kerak; yangi o‘rganilganlarni qanday birlashtirish kerak; nima qiziqarli va oson bo‘ladi va nima qiyin bo‘ladi.
Dars tuzulishini loyihalash	Ta’lim oluvchilarni tashkil qilish va ularni o‘qishga undash uchun darsni qanday qilib eng yaxshi boshlash kerak, qaysi tarkibiy qismlar dars turiga mos keladi, darsni qanday tugatish kerak, qaysi material uy vazifasini tashkil qilish jarayonida samarali bo‘ladi.
O‘qitish usullari va vositalarini loyihalash	Ta’lim oluvchilar dars mazmunini qanday o‘zlashtiradilar; vazifalarni hal qilishda o‘qitishning qaysi usullari va shakllari eng samarali, usul tarkibidagi qaysi usullar ta’lim oluvchilarning afollashtirishga, ularni tushunish darajasiga yetkazishga, vaqtni tejashga yordam beradi, dars mazmunini amalga oshirish uchun qaysi shakl eng mos keladi.
Dars natijalarini loyihalash	O‘quvchilar dars ohirida nimani tushunishlari va eslashlari kerak, o‘zida qanday aqliy jarayonlar va qobiliyatlarni rivojlantirish kerak, o‘z ishlarini va o‘qituvchining ishini baholashlari kerak.

Yuqorida keltirilshan bosqichlardan uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarni rejalashtirish va dars loyihalashtirish bosqichlari ketirildi.

Ta'lim amaliyoti shuni ko'rsatadiki, ba'zi umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilari, ish staji va toifasidan qat'i nazar, samarali pedagogik faoliyat uchun zarur bo'lgan loyihalashga oid kompetentlikka ega emas. ko'pchilik o'zlarining uslubiy va predmetli bilimlari, ko'nikmalari va qobiliyatlarini sezilarli darajada yangilash uchun ob'ektiv ehtiyojni boshdan kechirmoqda.

KVEST TEXNOLOGIYALARINING DIDAKTIK IMKONIYATLARI

Bugungi kunda mamlakatimizning pedagog kadrlarni qayta tayyorlash hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish uchun zarur metodik shart-sharoitlarni yaratish hamda ularni darslarini loyihalashga oid kasbiy kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish zaruriyati tug'ilmoqda.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda interfaol ta'lim texnologiyalarini, xususan "kvest texnologiyasidan foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Ushbu texnologiyadan foydalanish uchun dastlab unga oid tushuncha, imkoniyatlari, xususiyatlari, qo'llash bosqichlari, algoritmi bo'yicha tadqiqotchilarning fikrlarini hamda ularni tadqiqotlarini tahlil etish lozim.

Kvest texnologiyasining tarixi

Dastlab "Kvest" qadimgi sivilizatsiyalar davrida paydo bo'lgan va insoniyatni butun tarixi davomida unga hamroh bo'lgan, deb taxmin qilishimiz mumkin. Chunki *kvest* – bu jumboqli texnologiya hisoblanadi. Insoniyat esa har doim jumboqlarni echishlari uchun turli xil izlanishlarni olib borgan. Ular turli vaqtlarda yashiringan xazinalarni va tabiiy boyliklarni topishga oid izlanishlar olib borganlar.

Ma'lum vaqtgacha kvest va pedagogika parallel ravishda mavjud bo'lib, ular bir-biri bilan bog'liq bo'lmagan. bu boradagi inqilob kompyuter texnologiyalari

tufayli sodir bo'ldi. Kvest texnologiyasi pedagogikaga 20-asrning oxirida, ya'ni kompyuter o'yinlari dunyosi rivojlangandan so'ng kirib keldi. o'tgan asrning 90-yillarida "Sierra" kompyuter kompaniyasi King's Quest, Space Quest, Police Quest kabi o'yinlarini yaratdi. ushbu ishlab chiqilgan ba'zi kompyuter o'yinlari "kvest" nomi bilan atala boshlandi. Bu borada E.a.Igumnovanning fikriga ko'ra, kvest – ma'lum bir maqsad uchun kerakli ma'lumotlarni qidirishdir. uning ta'kidlashicha "Kvest" tushnchasi kompyuter o'yinlari dunyosi rivojlanishidan paydo bo'lgan.

Dastlab kvest atamasi ta'lim texnologiyasi sifatida 1995 yil San-Diego universitetining (AQSH) ta'lim texnologiyalari professori Berni Dodj tomonidan taklif etgan.

Bundan so'ng, kvest va veb-kvest texnologiyasining imkoniyatlari, ushbu texnologiyani ta'lim jarayonida qo'llash algoritmi, bosqichlari, usulariga oid tadqiqotchilar tomonidan ilmiy-izlanishlar olib borgan hamda ular tomonidan turlicha ta'riflar keltirilgan, xususan E.F.Mostkovaning fikriga ko'ra, *kvest* – bu inglizcha qidirish, jumboqli o'yin degan ma'noni anglatib, virtual yoki real maydonda joylashtirilgan har xil turdagi onlayn va offlayn o'yinlardir. Bu o'yinning o'ziga xos shakli ishtirokchilarga berilgan vazifalar yechimini topishni talab qiladigan intellektual faoliyatdir. shuning uchun kvest texnologiyasi maktab o'quvchilari, talaba-yoshlar uchun qiziqarli o'qitish texnologiyasi hisoblanadi.

Kvest texnologiyasiga oid olimlarning ta'riflari

Kvest texnologiyasi – bu o'quv mashg'ulotlarini o'tkazishning muammoli shakli, o'qitishning muammoli, tadqiqot, o'yin va axborot-kommunikatsiya usullarini integratsiyalash, maqsadli qidirishni birlashtirish, sarguzashtlar va (yoki) bosqichma-bosqich topshiriqlarni bajarishga asoslangan hamda o'quvchi-talabanning o'zini-o'zi tarbiyalash va rivojlantirishga imkon beradi. Shuningdek, kvest texnologiyasi muammoli vaziyat bo'lib, uni hal etish jarayonida ta'lim oluvchining yangi bilim, ko'nikma va malakalarni egallaydilar.

R.A.Chmir, Yu.A.Fedulova, V.P.Nikolashina kabi olimlar kvest texnologiyasi – bu o'quvchi-talabalari uchun mo'ljallangan o'yin texnologiyasi hisoblanib, ta'lim oluvchini fanga oid motivatsiyasini o'yg'otishga, mustaqil izlanishga va qaror qabul

qilish orqali kreativ fikrlashini oshirishda muhim o'qitish texnologiyasi deb ta'riflashgan.

S.P.Kostyukova, N.Polyakova, N.A.Levochkina esa "Kvest" yoki adventure game "(tarjimasi inglizcha "Quest" – kvest, adventure – sarguzasht) – bu kompyuter o'yinlarini asosiy janrlaridan biri hisoblanib, ishtirokchi tomonidan boshqariladigan, hal qilishni talab qiladigan o'yinlarning asosiy ssenariy g'oyani ilgari surish uchun aqliy vazifalardan iborat tizimli o'yin ekanligi hamda g'oya oldindan belgilanishi yoki ko'plab natijalarni berishi mumkin bo'lgan ta'lim turi ekanligini ta'riflashgan.

K.V.Chistyakova, N.D.Alekseeva, E.V.Ryabova, N.G.Budanovalar kvest texnologiyasini ishtirokchi tomonidan aqliy muammolarni hal qilishni talab qiladigan o'yinlarning bir turi, syujet oldindan belgilanishi yoki turli xil natijalarni berishi mumkin, ularni tanlovi ishtirokchilarning harakatlariga bog'liq ekanligi, o'z navbatida, bu boshqotirmali o'yinli texnologiya, mashg'ulotlarda qo'llashda o'qitishning faol usullaridan foydalanishni eng afzalli ekanligini ta'kidlashadi.

T.Marchning so'zlariga ko'ra, kvest yoki veb-kvest – bu ta'lim oluvchiga qo'yilgan muammoni noaniq echim bilan tekshirishga undash va rivojlantirish uchun rag'batlantirishda internetdagi muhim manbalarga havolalar va haqiqiy vazifalardan foydalanadigan ta'lim tuzilmasidir. bunda ta'lim oluvchi fanga oid ma'lumotlarni qidirish orqali yanada chuqurroq bilimlarga ham yakka tartibda, ham guruh orqali erishish mumkin. Kvest texnologiyasining afzalliklaridan biri, ta'lim oluvchilar o'quv jarayoniga faol kirishadilar va o'zlarining bilish jarayonlarida aks etishni o'rganadilar.

Kvest texnologiyasini zamonaviy talablarga javob beradigan ta'lim texnologiyalari, deb ham tasniflash mumkin. Chunki kvest texnologiyasi – lozim bo'lgan ma'lumotlarni maqsadli qidirishni anglatadi.

Shu bilan birga bir qator tadqiqotchilar *veb-kvest texnologiyasiga* oid tadqiqotlar olib borgan va unga oid ta'riflar keltirilgan. ularning fikriga ko'ra, **veb-kvest** – bu veb-qidiruv hisoblanib, internetning axborot resurslarini talab qiladigan rolli o'yin elementlari bilan muammoli vazifadir. Boshqa tadqiqotchilar esa veb-kvest

– bu internet imkoniyatlaridan foydalangan holda mustaqil tadqiqot faoliyatini olib borishga mo'ljallangan texnologiyadir, degan fikrni ilgari surgan.

Bu borada T.Martning fikriga ko'ra, veb-kvestning afzalligi faol o'qitish muhitini yaratishdan iboratdir. Veb-kvest ham jamoaviy, ham individual ishlash uchun mo'ljallangan bo'lishi mumkin. Uning ta'kidlashicha veb-kvest texnologiyasini kichik guruhlarda foydalanish ta'lim oluvchining motivatsiyasini oshiradi, ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi hamda tanqidiy fikrlashini shakllantiradi.

Bizning fikrimizcha, veb-kvest texnologiyasini fanlarni o'qitishda qo'llash orqali ta'lim oluvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini va motivatsiyasini oshirishga, ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga, mustaqil qarorlar qabul qilishga hamda loyihalashga oid kompetentligini shakllantirish va rivojlantirishga imkoniyatini yaratadi. Shuningdek, kompyuter texnologiyalari bilan ishlash malakalarini oshirishga va internet texnologiyalari hamda undagi o'quv ma'lumotlarni qidirish madaniyatini shakllantiradi.

T.Marchning (AQSH) fikriga ko'ra, veb-kvest texnologiyasi ta'lim oluvchining internetdagi manbalarga havolalar va o'quvchilarni har qanday ma'lumotlarni o'rganishga undash bilan bog'liq bo'lgan aniq vazifani amalga oshirish imkoniyatini yaratadi. ma'lumot qidirish va uni o'zgartirish paytida ham individual, ham guruhda ishlash qobiliyatini rivojlantirish maqsadida noaniq yechim bilan bog'liq muammolardan biri hisoblanadi.

T.Kaivola, T.Salomaki, J.Tainalarning asarlarida kvest texnologiyasini universitet talabalari o'quv faoliyatida qo'llash samarali ta'lim texnologiyasi hisoblanishini ta'kidlagan. T.A.Naumova, A.A.Baranov, Ya.L.Tarakanovlar o'quv jarayonida veb-kvestlardan foydalanish talabalarda etakchilik fazilatlarini rivojlantiradi, deb hisoblaydi. N.G.Muravyovaning fikriga ko'ra, veb-kvest texnologiyasi ta'lim oluvchining tadqiqotchilik ko'nikmalarini shakllantirib, ularni *veb*-texnologiyalarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantiradi.

Veb-kvest tushunchasini tahlil qilish (O.V.Volkova, G.A.Vorobyov, E.A.Igumnova, I.V.Radetskaya va boshqalar) asosida, uning quyidagi xususiyatlarni ta'kidlaymiz:

- global tarmoqda ta'limga oid ma'lumotlarni qidirish orqali ta'lim olish;
- ta'lim oluvchiga aqliy muammoli vaziyatlarni hosil qilish orqali kompetentligini rivojlantirish.

Shu bilan birga, ba'zi tadqiqotchilar veb-kvestni maxsus veb-sayt deb, hisoblashadi. unda ta'limga oid manbaalarni shakllantirish va keng ko'lamda tarqatish imkoniyatini yaratadi. Tadqiqotchilarning ba'zilari esa veb-izlanishli ta'lim texnologiyasi va didaktik vosita, deb hisoblaydi. Keltirilgan tadqiqotchilarning umumiy fikri internetdan foydalangan holda ta'lim muammosini hal qilishga qaratilgan.

Kvest texnologiyasining asosiy vazifasi tasniflari quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

- jurnalistik tekshiruv;
- analitik, ijodiy yoki ilmiy tadqiqotlar;
- biror bir muammoni hal etish;
- haqiqiy natijani topish va h.k..

Kvest texnologiyasini intellektual o'yin turi deb, ta'riflash mumkin, uning jarayoni maxsus tayyorlangan xonada bo'lib o'tadi. Bunda berilgan vazifalarni hal qilish orqali fanni o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'ladi. shuning uchun, kvest texnologiyasi maktab o'quvchilari, talabalar, yoshlar uchun qiziqarli ta'lim texnologisi hisoblanadi.

Bugungi kunga qadar kvest texnologiyalarining qo'llashni har xil turlari ishlab chiqilgan bo'lib, ularni I.N.Sokol quyidagicha klassifikatsiyalaydi:

- o'tkazish shakli bo'yicha:

a) **Kompyuter o'yinli kvestlar.** Ya'ni, kompyuter o'yinlari yordamida ta'lim berish.

b) **Veb-kvestlar.** Veb-resurslarni qidirish va tahlil qilish (veb-sayt, axborot-ta'lim muhitlari, virtual lug'at va boshqalar);

c) QR kvestlari (QR kodlaridan foydalanish);

d) media-kvestlar (media-resurslarni izlash va tahlil qilish). Ushbu turdagi kvestlarga foto va video resurslar kiradi;

e) tabiatdagi kvestlar (ko'chalar, bog'lar va boshqalar);

- o'tkazish uslubi bo'yicha:

a) aniq vaqtda ta'lim olish.

b) amalga oshirish davriga ko'ra kvestlar. Bularga qisqa muddatli kvestlar (bilimlarni mustahkamlash va ularni tizimlashtirish);

c) uzoq muddatli kvestlar. Bularga bilimlarni mustahkamlash va o'zgartirishga mo'ljallangan uzoq muddatli, ya'ni bir semestr yoki o'quv yili davomida;

- ish shakli bo'yicha: guruh; individual;

- mavzu bo'yicha: mono-kvest;

- fanlararo kvest;

- tuzilishiga ko'ra: chiziqli; tarmoqli;

- axborot-ta'lim muhiti bo'yicha:

a) an'anaviy ta'lim muhiti;

b) virtual ta'lim muhiti;

s) texnik platformada: virtual kundaliklar va jurnallar; saytlar; forumlar;

d) google – guruhlar, Wiki – sahifalar, ijtimoiy tarmoqlar;

- talabalarning dominant faoliyatiga oid:

a) tadqiqot ishi bo'yicha izlanishlari;

b) axborotlarni izlash;

s) ijodiy izlanish;

d) qidiruv vazifasi;

e) o'yin vazifasi.

- aloqa xususiyati bo'yicha:

a) bitta sinf yoki maktab o'quvchilari;

b) bitta tuman o'quvchilari.

Ilmiy-uslubiy manbalarning tahlili shuni ko'rsatdiki, uzluksiz ta'lim jarayonida veb-kvestlar (virtual - internetda) va kvest (jonli kvestlar - tabiatda, ko'pincha virtual qidiruvni real hayotdagi faoliyat bilan birlashtiradigan sinfda, muzeyda va hokazo)lardan foydalanish samarali natijalarga erishish mumkinligiga amin bo'ldik.

Tadqiqotchilarning ilmiy-uslubiy ishlaridagi fikrlarini tahliliga ko‘ra, kvest texnologiyasini quyidagicha talqin qilish mumkin:

1. Ta’lim oluvchining aqliy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan o‘yinli o‘qitish texnologiyasidir;

2. O‘yin asosida ta’lim olishga qaratilgan ko‘p tarmoqli texnologiyadir.

Shunday qilib, yuqorida keltirilgan barcha ta’riflarni hisobga olgan holda, kvest texnologiyasi birinchi navbatda ishtirokchi uchun syujet orqali aqliy muammolarni hal qilishni talab etadigan sarguzashtli kompyuter o‘yini, ikkinchidan esa interaktiv ekskursiya sifatida qarash lozim.

Kvest texnologiyasini – bu rolli o‘yin texnologiyasi deb, talqin qilish mumkin, ushbu texnologiyani auditoriyada va auditoriyadan tashqari vaqtda hamda turli joylarda tashkil etish mumkin.

Bu borada, ya’ni rolli o‘yin texnologiyasiga oid N.X.avliyakov, N.N.Musaevaning fikriga ko‘ra – bu ma’lum bir shaxsning vazifa va majburiyatlarini bajaradigan aqliy holatlar, hatti-harakati ishlanadi, rollar majburiy mazmuni bilan taqsimlanadi. H.T.omonov, N.X.Xo‘jaev, S.a.Madyarova, E.U.Eshchonovlarning ta’kidlashicha rolli o‘yinlarni ishchanlik yoki ishbilarmonlik o‘yinlar, deb ta’riflaydi. Ya’ni rolli o‘yin – bu muammoli topshiriqlarni bir ko‘rinishidir. sahnalashtirish va obrazli chiqishlar bunday mashg‘ulotlarning asosiy belgisidir. Ularning fikriga ko‘ra, ishbilarmonlik, bilimdonlik, topqirlik, quvnoqlik, hozirjavoblik, ijodkorlik, artistizm, ishchanlik va yaratuvchanlik kabi vazifalarni namoyish qilishga keng imkoniyat yaratadi. Bunda o‘qituvchi har bir o‘quvchilarning salohiyatiga mos holda vazifa berish juda muhimdir. Birinchi va ikkinchi darajali ishtirokchilar bo‘lmasligini ham talab etadi. o‘quv mashg‘uloti hayotdagi aniq vaziyatga ko‘proq yaqinlashadi.

O.V.Gorbunovanning ta’kidlashicha, kvest texnologiyasi – bu rol o‘yin elementlari bilan muammoli vazifalar majmuini o‘z ichiga olgan, uni amalga oshirish uchun har qanday manbalar va birinchi navbatda internet-resurslar talab qilinadigan pedagogik texnologiyadir. Uning fikricha fanga oid qo‘yiladigan muammoli savollarga javob topishda internet texnologiyalaridan foydalanishga yo‘naltirish lozim.

Demak, ta'lim kvesti – bu loyiha uslubi g'oyalarini, jamoaviy ish va aktivi o'rganish hamda ta'limiy o'yinlarni qo'llash g'oyalarini integratsiyalashgan yaxlit texnologiyadir. asosiy muammoli va bir qator yordamchi topshiriqlarni sarguzashtlar bilan yoki ma'lum bir syujetga ko'ra o'ynashda maqsadli qidirishni ta'minlaydi. shu bois, veb-kvestni kvest texnologiyasining bir turi sifatida e'tirof etish mumkin.

Kvest texnologiyasi va pedagogikadagi an'anaviy o'yinlarning farqi muammoli xarakterdagi vazifalar va internetda ma'lumot izlashda, veb-kvestlar uchun esa – ochiq axborot maydoniga sho'ng'ishdir (internetdagi kvest natijalarining taqdimoti, ya'ni veb-saytlarda yoki ijtimoiy tarmoqlarda, maxsus kompyuter dasturlaridan foydalangan holda). Bu ta'lim texnologiyasining qo'llanilishi zamonaviy jamiyatni ijtimoiy-madaniy xususiyatlari bilan belgilanishini yana bir bor ta'kidlaydi.

Shunday qilib, kvest texnologiyasi, har qanday pedagogik texnologiya singari, tarkibiy elementlar va ularning mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan ifodalanadigan o'zgarimas qismga ega. o'zgaruvchanlik afsonani, syujetni va boshqalarni rivojlantiradigan ta'lim beruvchining faoliyatida amalga oshiriladi. Bunda pedagogik mahorat, ta'lim oluvchining o'ziga xos xususiyatlari va ta'lim tashkilotining imkoniyatlarini hisobga olish talab etiladi.

Ta'limning tizim-faoliyat yondashuvi mantig'ida kvest texnologiyasini loyihalashtirish, uning maqsadi va vazifalarini hamda mazmuni, shuningdek, instrumental tarkibini belgilashda, birinchi navbatda, tizimni shakllantiruvchi tarkibiy qism sifatida ta'lim natijalariga yo'nalishni nazarda tutadi. Ikkinchidan, didaktik tamoyillar asosida amalga oshirish: faollik, yaxlitlik, psixologik qulaylik, o'zgaruvchanlik va ijodkorlik.

A.A.Karavkaning fikriga ko'ra, kvest texnologiyasining ta'lim jarayoniga qo'llash – bu o'rganish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni mustaqil izlash, o'quvchilarni o'quv faoliyatining passiv ob'ektlaridan faol sub'ektlariga aylantirish, bilim olish jarayoni uchun motivatsiyani oshiradi, deb hisoblaydi.

Yuqorida keltirilgan tadqiqotchilarning ilmiy-uslubiy asarlari va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish muammolari bo'yicha pedagogik va psixologik

adabiyotlarni tahlil qilish asosida kvest texnologiyasini o'quv jarayoniga qo'llash orqali quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishini ta'kidlash mumkin:

- ta'lim oluvchining yuqori ta'lim natijalariga erishish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirish;

- reproduktiv yondashuv asosida mashg'ulotning muammoli xarakteriga o'tish va ularning shaxsiy tajribalari asosida ta'lim oluvchini faol bilim faoliyatini tashkil etish;

- interaktivlik va dialogiklik, hamkorlik motivatsiyasini oshirishga yo'naltirilganligi;

- mazmuni o'rganilayotgan fan yoki ta'lim sohasiga mos keladigan ta'lim oluvchi faoliyati natijasi sifatida o'quv mahsulotlarini yaratish;

- elektron axborot-ta'lim resurslardan foydalanishga oid motivatsiyasini oshirish;

- turli xil manbalardan olingan o'quv materiallarni taqdim etish asosida mavzuni tushunishini namoyish etish: (taqdimot, plakat, hikoya yaratish);

- belgilangan shartlar asosida reja yoki loyihani ishlab chiqish;

- ma'lum bir janrdagi ijodiy ish - spektakl, she'r, qo'shiq, videofilmlar yaratish;

- axborotni izlash va tizimlashtirish;

- detektiv hikoya, jumboq, sirli hikoya - qarama-qarshi faktlarga asoslangan xulosalar;

- dolzarb muammoning echimini ishlab chiqish;

- jurnalistik tekshiruv, ya'ni axborotni ob'ektiv taqdim etish (fikir va faktlarni ajratish);

- ilmiy tadqiqotlar. noyob hodisa va kashfiyotlarni hamda onlayn manbalarga asoslangan faktlarni o'rganish;

- muammoni shakllantirishdan tortib uni hal qilish yo'llariga, natijani taqdim etish va hayotning faol sub'ekti sifatida ta'lim oluvchini rivojlanishiga qaratilganligi;

- qidiruv natijalari va fikr almashish paytida kompyuterning amaliy va instrumental dasturlaridan, global tarmoqni axborot imkoniyatlaridan foydalanish.

Ilmiy izlanishlarimiz natijasiga ko'ra, kvest texnologiyasi – bu turli o'quv vositalar asosida mashg'ulotlarning samaradorligini oshirishga mo'ljallangan o'yinli o'qitish texnologiyasi, degan xulosaga keldik. Ya'ni rolli o'yinlarning bir talqini deyish mumkin. Bu shakllanishga qaratilgan individual yoki guruh mashg'ulotlarining axborot, muammoli yo'naltirilgan vazifalari turidir. fanni o'qitish materiallarini o'zlashtirish, tadqiq qilish, qayta ishlash va taqdim etish jarayonida ta'lim oluvchining mustaqil faoliyati, izlash va tadqiq etish ko'nikmalarini rivojlantirishdir. Mashg'ulotda kvest texnologiyasidan foydalanishning maqsadi – axborotni tahlil va sintez qilish, oqilona foydalanish bilan baholash ko'nikmalarini rivojlantirishda muayyan masala, mavzu, muammo va uni keyinchalik qayta ishlash bo'yicha kerakli ma'lumotlarni olish uchun o'rganishdir. shuningdek, ta'lim oluvchining o'quv materialni mustaqil tanlash, olingan ma'lumotlarni tahlil qilish, mustaqil ravishda qaror qabul qilishni o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. shu bilan birga kvest texnologiyasi quyidagi tarbiyaviy ahamiyatga ega: Shaxsiy javobgarlikni tarbiyalaydi; shaxslararo munosabatlar va bag'rikenglik madaniyatini shakllantiradi; o'zini-o'zi anglash va rivojlantirishga yordam beradi.

Shu bois, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini kvest texnologiyasi asosida rivojlantirishni yangicha yondashuvlarini ishlab chiqish lozim. Bu esa ta'lim oluvchining ijodiy fikrlashni rivojlantirish, mashg'ulot vaqtidan oqilona foydalanish orqali ko'nikmalarini shakllantirish hamda kognitiv motivatsiyani oshirish imkoniyatini yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi dars mashg'ulotlarida kvest texnologiyasini qo'llash ijtimoiy-pedagogik texnologiya sifatida, izlanishlarning turli jihatlarda qo'llanilishi mumkin:

- birinchidan, izlanish darsni o'tkazish shakli sifatida tinglovchilarga harakatning faol ishtirokchilari bo'lishlari, bir-biri bilan ijodiy munosabatda bo'lishlari, umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalarni hamda zarur bo'lgan shaxsiy xususiyatlarni rivojlantirishga imkon beradi: qarorlarni tezda qabul qilish, noaniqlik sharoitida harakat qilish va jamoada ishlash qobiliyatlari, ijodkorlik fikrlash va boshqalar;

- ikkinchidan, metodik ishlab chiqish uchun topshiriq shakli sifatida kvestlar ijtimoiy voqelikni qurish, syujetlar yaratish, topshiriqlarni loyihalashtirish va shartlarini bajarish ko'nikmalarini talab qiladi. Bu tinglovchilarning qiziqishlarini, hozirgi va kelajak haqidagi g'oyalarini ochib berishga, ularning ijtimoiy makon va vaqt toifalari bilan ishlashga imkon beradigan ijodiy ish hisoblanadi. Ushbu ish shakli ilmiy, analitik, ijodiy va loyihaviy fikrlashni birlashtirishga imkon beradi.

Kvest texnologiyasining yana bir imkoniyati – bu fanlararo bog'liqlikdan foydalanish qobiliyatidir. Kvest texnologisini qo'llash orqali mashg'ulotlarni tashkil etish davomida muammolarni hal qilish uchun barcha ishtirokchilar bir-biri bilan faol aloqada bo'lishlari, turli ko'nikma va malakalarini oshiradi.

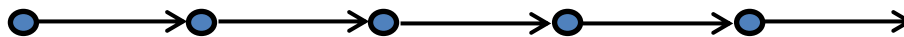
Kuzatish va izlanishlar davomida kvest texnologiyasini yuqori pedagogik imkoniyatga ega ekanligi va kasblariga tayyorlashda hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda istiqbolli texnologiyasi ekanligi aniqlandi. Ijtimoiy-pedagogik texnologiyalar sifatida, umumiy madaniy va kasbiy kompetentligini, qabul qilingan qarorlar uchun mas'uliyatni shakllantirishga va kelajakdagi kasbiy faoliyatini olib borish uchun samarali ta'lim texnologiyasi hisoblanadi.

KVEST TEXNOLOGIYASI TURLARI

Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashda kvest texnologiyasining quyidagi turlaridan foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi: veb-kvest (global tarmoqdan foydalanish), jonli-kvest (chiziqli, halqasimon, muammoli), virtual kvest (VR-muhitda kvest) keltirilgan.

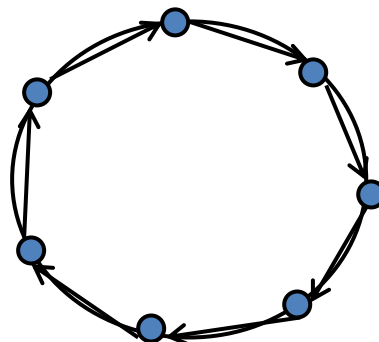
Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida o'qituvchining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda veb-kvest texnologiyasidan foydalanish zamonaviy texnologiyalardan biri hisoblanadi. Bunda qo'yilgan muammoni yechimini global tarmoq orqali echimini topishga oid malakasi shakllanadi. Jonli kvestlardan foydalanish esa qo'yilgan muammoni jamoa bo'lib fikr almashish orqali echishga oid kompetentligini rivojlantiradi. Ushbu jonli kvestdan foydalanishning quyidagi turlari mavjud: *chiziqli; halqasimon; muammoli*.

Kvest texnologisining chiziqli turida o‘yin zanjirga qurilgan bitta vazifani bajargandan so‘ng, qatnashchilar yo‘nalishni oxiriga etkazgunga qadar topshiriqlarni birin-ketin bajarib boradi (1-rasmga qarang).

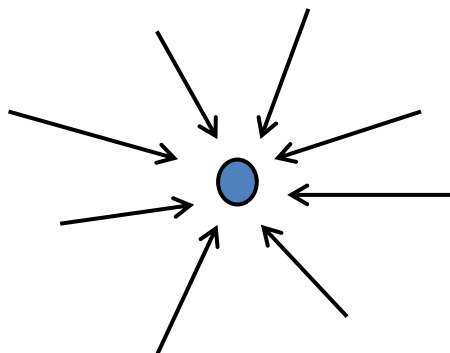
1-rasm. “Kvest” texnologisining chiziqli turida foydalanish tuzilmasi.

Kvest texnologiyasining xalqa turi, chiziqli shakliga aynan o‘xshash, ammo aylana shaklida amalga oshiriladi. bunda jamoalar boshlang‘ich nuqtalardan boshlaydilar va o‘yin oxirida shu nuqtaga qaytadilar (2-rasmga qarang).

2-rasm. Kvest texnologisining xalqa turida foydalanish tuzilmasi.

Kvest texnologisining muammoli turida barcha ishtirokchilarasosiy vazifani, masalani echimiga qaratilgan javoblarini o‘z fikrlarni umumlashtirib, jamlab, takliflarini tanlashadi (3-rasmga qarang).

3-rasm. “Kvest” texnologisining muammoli turida foydalanish tuzilmasi.

Virtual kvest (veb-kvestni tarkibiy qismi sifatida) - bu rolli o'yin elementlari bo'lgan muammoli vazifa bo'lib, ular global tarmoqdagi axborot-ta'lim muhitlari, virtual ta'lim platformalari va axborot resurslaridan foydalanib qo'yilgan vazifani bajarishdir.

Virtual kvestlarning o'ziga xos xususiyati shundaki, taqdim etilgan ma'lumotlarning bir qismi yoki barchasi axborot-ta'lim muhitlari, virtual ta'lim platformalari va axborot resurslarida joylashgan bo'ladi. Faol giperhavolalar tufayli kvest ishtirokchilari buni sezmaydilar, lekin o'yin ma'lumotlarining u yoki bu qismining aniq joylashuvi muhim omil bo'lmagan yagona axborot maydonida ishlaydilar.

Virtual kvestlar uzoq vaqt davomida ishlatilgan va aniq tuzilishga ega bo'lgan ta'lim texnologiyasi hisoblanadi. kvestni o'zingizning xohishingiz va g'oyalaringizga ko'ra loyihalashingiz mumkin.

Bu borada A.S.Biyxovskiyning virtual kvest asosida darslarni loyihalashni quyidagi bosqichlarini tavsiya etgan:

- kirish;
- rejalashtirilgan vazifalar;
- axborot-ta'lim muhitlari, virtual ta'lim platformalari va axborot resurslarning manzillari;
- ishning asosiy bosqichlarini tavsiflash;
- foydalanish bo'yicha qo'llanma;
- xulosa.

M.A.Galkina virtual kvest asosida darslarni loyihalashni to'rtta bosqichda amalga oshirishni tavsiya etgan: kirish; topshiriqlar; bajarish; baholash. kirish bosqichida tayyorgarlik ishlari olib boriladi va muammo qo'yiladi. Topshiriq bosqichida ishtirokchilar nima qilishlari kerakligini tushuntiriladi. Vazifa bosqichida motivatsiya berishi, ishtirokchilar uchun qiziqarli bo'lishi kerak.

Shu bilan birga, ishtirokchilar ko'pincha berilgan ssenariy bo'yicha rolli o'yinga jalb qilinadi. Keyingi ijro bosqichi keladi. ishtirokchilar topshiriqlarni veb-ilovalardan foydalangan holda bajaradi. Bajarish bosqichi bir yoki bir nechta tayyor

mahsulotlarni yaratishni o'z ichiga oladi, undan keyin ishtirokchilar ish oxirida foydalanadilar. baholash bosqichida o'quvchilarning loyihadagi ishtirokini natijasi baholanadi .

Keltirilgan olimlarning, ya'ni virtual kvestlar yordamida darslarda loyihalash bosqichlarida foydalangan holda uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilariga tavsiya etish mumkin. Bu bosqichlar yordamida uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilari global tarmoqda turli didaktik materiallarni loyihalashga oid malakasi oshishiga va kompetentligi rivojlantirishga erishish mumkin.

KVEST TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DARSLARNI LOYIHALASHDA TAYANILADIGAN TAMOYILLAR

Kvest texnologiyasi yordamida loyihalashda tayaniladigan didaktik tamoyillarning mazmuni quyida keltirilgan:

- ✓ **Uzluksizlik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini uzluksiz ravishda oshirib va rivojlantirib borishni nazarda tutadi. bunda o'z kasbiga oid yangiliklarni va pedagogik faoliyatida turli o'qitish texnologiyalarning joriy etishni mazmuni, bosqichlarini va usullarini uzluksiz takomillashtirishni anglatadi.
- ✓ **Ilmiylik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarining zamonaviy ta'lim texnologiyasi yordamida mashg'ulotlarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda ilmiy manbalarga tayanish lozimligini nazarda tutadi.
- ✓ **Yaxlitilik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarining shzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida va undan so'ng darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishni yaxlit tizimini ishlab chiqishni hamda ularni joriy etishni anglatadi.
- ✓ **Faoliyatlilik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarining pedagogik faoliyatida o'z kasbiga va olib borayotgan mashg'ulotlarni o'tkazishga oid kompetentligini rivojlantirishni nazarda tutadi. Buni esa "kvest" va "veb-kvest" texnologiyasi yordamida mashg'ulotlarni loyihalash mazmunini va shakllarini

takomillashtirishni nazarda tutadi. bunda maktab o'qituvchilari loihalashga oid umumiy madaniy va faoliyat qobiliyatlarini muvaffaqiyatli shakllantirishga va rivojlantirishga yordam beradi.

- ✓ **Ko'p variantlilik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarning tizimli ravishda loihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun variantlar va tanlangan vaziyatlarda etarli qaror qabul qilishga yo'naltirishdan iborat.
- ✓ **Ijodkorlik tamoyili.** Ushbu tamoyil maktab o'qituvchilarning "kvest" texnologiyasi yordamida loihalashga oid ijodkorlikka maksimal darajada yo'naltirishni, ta'lim oluvchilarning ijodiy faoliyat tajribalarini egallashini anglatadi.

Ushbu keltirilgan tamoyillar yordamida kvest texnologiyasining tashkiliy-pedagogik shartlarini loihalashda, A.V.Xutorskiy tomonidan quyidagicha fikri diqqatga sazovar hisoblanadi: "insonning o'z kasbiga nisbatan motivatsiyasini oshishi, malakasi rivojlanishi va dunyodagi yangiliklardan xabardor bo'lishga oid imkoniyatlarini amalga oshirish vositasi bo'lib xizmat qiladi. Shuning uchun kvest texnologiyasi yordamida mashg'ulotlarni loihalashda ta'lim oluvchining qiziqishlari, muammolari, ehtiyojlari bilan bog'liq bo'lishi muhimdir.

I BOB BO'YICHA XULOSA

1. Ta'lim tizimidagi tizim-faoliyat, shaxsga yo'naltirilgan, kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar sohasidagi tadqiqotlarni tahlil qilish asosida o'qituvchining kvest texnologiyasi asosida darslarini loihalash kompetentligini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

2. Uzluksiz ta'lim tizimida uzluksiz kasbiy rivojlantirish va qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish, maktab o'qituvchining darslarni loihalash kompetentligini shakllantirish va rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Shu bois, kvest texnologiyasining mashg'ulotlarni o'tkazishda qo'llash, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi uchun samarali texnologiya ekanligi bilan baholanadi. Ushbu texnologiyani umumiy o'rta ta'lim maktablarning ta'lim va tarbiya jarayonida qo'llanilishi, o'qituvchilarning o'z ustida mustaqil

izlanishga va global tarmoqlarda lozim bo'lgan manbalarni topish orqali kasbiy qobiliyatini rivojlantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

3. Umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishda, tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish modelining didaktik imkoniyatlaridan foydalanish samarali hisoblanadi.

II BOB. MAKTAB O‘QITUVCHILARINING “KVEST” TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DARSLARINI LOYIHALASHGA OID KOMPETENTLIGI RIVOJLANTIRISH

MAKTAB O‘QITUVCHILARINING KVEST TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DARSLARINI LOYIHALASH KOMPETENTLIGI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMI

Respublikamiz ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar ta’lim va tarbiya sifatining oshirishga qaratilgan bo‘lib, mazkur yo‘nalishda muvaffaqiyatni belgilovchi asosiy omillardan biri – xalq ta’limi xodimlarining pedagog kadrlarini zamonaviy bilim, ko‘nikma va malakalarni egallaganligi, kasbiy kompetentligini rivojlanganligi ilmiy tadqiq qilish hisoblanadi.

Bu o‘z navbatida zamonaviy ta’lim muhitining zaruriy tavsifi hamda shaxs imkoniyatlarini muvaffaqiyatli amalga oshirilishining sharti sifatida ta’lim paradigmalarini umumiy o‘rta ta’lim maktab o‘qituvchilarining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish faoliyatiga alohida e’tibor qaratgan holda takomillashtirish, uning tarkibiy qismlari funksional va konseptual muammolarni bartaraf etish mexanizmini ishlab chiqishni taqozo etadi.

Bugungi kunda umumiy o‘rta ta’lim maktab o‘qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish va ularni qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish, uning milliy zaminini mustahkamlash, ijtimoiy faol va malakali raqobatbardosh kadrlar tayyorlashni jahonning rivojlangan davlatlarini talablariga moslashtirish masalalariga oid ilmiy tadqiqotlar ishlari olib borilmoqda.

Ayni paytda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimidagi islohotlarning muammolari pedagog kadrlarni darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish bilan bog‘liq. Kuzatish va tahlil natijalari maktab o‘qituvchilarining kasbiy kompetentligi tezkor rivojlanayotgan ta’lim jarayonlarining talablaridan orqada qolayotganini ko‘rsatmoqda. Bu holat uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida tinglovchilarning

loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish bilan bog'liq muammolarning dolzarbligini ko'rsatadi.

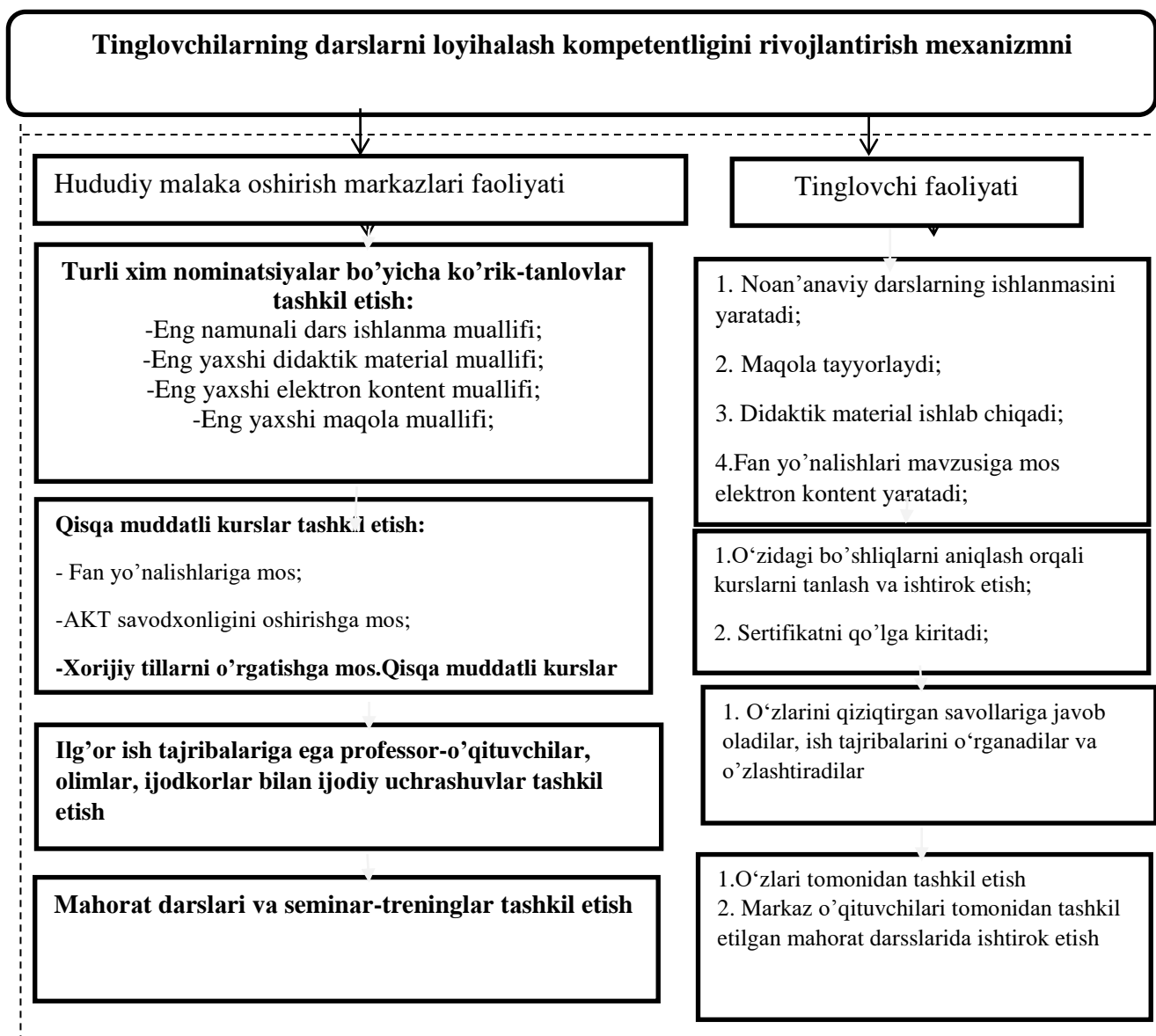
Bu borada U.I.Inoyatovning fikriga ko'ra, ushbu muammolarning jiddiyligi shubhasizdir–muntazam o'tkazilayotgan monitoring jarayonlarida ta'lim tizimining tezkor yangilanishi natijasida yuz berayotgan o'zgarishlarga tayyor turish va ulardan o'zib ketishga javob beradigan pedagog kadrlar mavjudligi, ta'limga, shaxsga va o'qituvchilar faoliyatiga bo'lgan zamonaviy ijtimoiy talablar va bu talablarga etarli darajada javob bermaydigan pedagog kadrlar tayyorlash, qayta tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimining holati aks etmoqda.

Muammolarni, ziddiyatlarni tan olish va ilmiy tahlil qilish ularni bartaraf qilish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi, izlanishlarning mazmuni hamda yo'nalishlarini hamda pedagog kadrlar tayyorlash, qayta tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlantirishning tashkiliy-didaktik tizimini ilmiy tamoyillar asosida qayta ishlab chiqishning aniq choralarini belgilab berishga asos bo'ladi.

Belgilab berilgan vazifalarni amalga oshirish o'qituvchilar malakasini uzluksiz oshirishni, ularning innovatsion faoliyatiga yaxlit pedagogik hodisa sifatida metodologik nuqtai nazardan yondashish talab etiladi.

Shuningdek, uzluksiz pedagogik ta'limga bo'lgan konseptual qarashlar tizimini rivojlantirishni, pedagog kadrlar kasbiy-shaxsiy rivojlanishining psixologik-pedagogik shart-sharoitlarini aniqlashni va ularning loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishni talab qiladi. Fanlararo tadqiqotlarning natijalarini jamlaydigan pedagogik konsepsiyaning mazmuni uzluksiz pedagogik ta'limning mohiyatini – ta'limning maqsadi, mazmuni, o'qitishning metodlari va shakllari hamda ular tarkibiga kirgan aniq ta'lim texnologiyalari kabi kategoriyalar orqali, tinglovchilarning loyihalashga oid kompetentligini rivojlanishda ko'rinadi.

Kvest texnologiyasining yuqorida qayd etilgan imkoniyatlarini hisobga olgan holda, tinglovchilarning ushbu texnologiya asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishda mexanizmni ishlab chiqdik (5-rasmga qarang).

5-rasm. Tinglovchilarning darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirish mexanizmi

KVEST TEXNOLOGIYASINI YARATUVCHI DASTURIY VOSITALAR

Ta'lim beruvchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, xususan didaktik elektron ta'lim resurslaridan foydalanish maqsada muvofiq hisoblanadi.

Didaktik elektron ta'lim resurslar zamonaviy axborot texnologiyalari asosida ma'lumotlarni jamlash, tasvirlash, yangitdan saqlash, bilimlarni interfaol usulda taqdim etish, nazorat va baholash imkoniyatga ega bo'lgan vosita hisoblanadi.

Didaktik elektron ta'lim resurslar tinglovchilarning tasavvurini shakllantirishga, kasbiga oid malakalarini oshirishga va zaruriy qo'shimcha ma'lumotlar bilan ta'minlanishga hamda darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir.

Shuning bois, xalq ta'limi tizimida olib borilayotgan islohotlar uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishdan axborot ta'minotini takomillashtirishga bo'lgan ehtiyojni belgilaydi. Buni esa didaktik elektron ta'lim vositalari yordamida amalga oshirish mumkin. Ushbu vositalar yordamida tinglovchilarning mashg'ulot vaqtida va mustaqil o'quv faoliyati davomida uzluksiz loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Vebga moslashtirilgan ilovalar

Kvest texnologiyasi yordamida maktab o'qituvchilarining loyihalashga o'rgatishda vebga moslashtirilgan ilovalar (taqdimotli dasturlar, o'rgatuvchi dasturlar, uch o'lchovli o'quv vositalar, video ma'ruzalar, virtual ta'lim texnologiyalar, diagnostik pedagogik dasturiy vositalar) samarali vosita hisoblanadi. bunday dasturlar o'quv resurslarini vizuall, interaktiv, giperhavolalar orqali integrallash imkoniyatini beradi hamda ta'lim oluvchilarning bilim faoliyatini boshqaradi, o'quv natijalarini nazorat qiladi, bilim, ko'nikma va malakalarini oshiradi, ijodkorligini rivojlantiradi, bilimga qiziqishin va o'quv jarayonining ijobiy motivlarini oshiradi. Shu bilan birga uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish uchun individual yondashuvni takomillashtirishga imkoniyat yaratadi.

Bu borada M.R.Fayzieva fikriga ko'ra, o'quv jarayonida vebga moslashtirilgan ilovalardan foydalanish ta'lim oluvchi qobiliyati, ya'ni uning intellekti ko'proq qaysi tur bo'yicha rivojlangan va ta'lim oluvchi intellekti darajasi, ya'ni ta'lim oluvchi iste'dodini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Vebga moslashtirilgan ilovalar uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarini xususiyatlarini ta'lim olish modelida aks ettiradi va ushbu modelni ularning ehtiyojiga, talabiga moslashish uchun qo'llaydi.

L.V.Zaysevaning fikriga ko'ra vebga moslashuvchan ilovalar ta'lim oluvchining psixologik sifatlari va tayyorgarligining umumiy darajasi o'rnatiladi. bu ta'lim oluvchiga mos tushuntirish, sharh va h.k.larni berishda yordam beradi. Uning ta'kidlashicha o'qitishni aniq bir bosqichini amalga oshirish natijasida chegaraviy moslashuv bajariladi].

U holda, har bir ta'lim oluvchini, xususan kurs tinglovchilari vebga moslashtirilgan ilovalar bilan ishlash uchun o'zining shaxsiy kartinasi va individual harakatlanish traektoriyasiga ega bo'ladi. Bundan foydalanib, umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilari keng ko'lamda kasbiy kompetentligini rivojlantirish imkoniyati yaratiladi.

Bizga ma'lumki o'quvchilar ma'lumotlarni mustaqil (10%), ma'ruza (20%), amaliy mashg'ulotlarda (30%), vizual xis qilish orqali (50%) tushunadilar va idrok etadilar.

Vizual-bu odam ma'lumotlarning aksariyatini ko'rish yordamida idrok etish tushuniladi.

Vizual topshiriqlar – bu rasm, matn, sxema, jadval ko'rinishidan topshiriqlardan farqli o'laroq berilayotgan topshiriqlar animatsion, GIF, harakatli ko'rinishda va o'quvchilarga berilayotgan topshiriqni onglarida aniq tassavurlarini paydo qilish imkoniyatini beruvchi topshiriqlar tushuniladi.

Vizual topshiriqlar ta'lim oluvchilarni atrofni o'rab turgan narsalarni xis qilish ko'rish qobiliyatini kuchaytirish, bo'layotgan hodisalarga keng doirada tasavvur hosil qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga erishamiz.

Shu bilan birga, yana bir muhim haqiqatni ta'kidlash kerak atrofda dunyoni bilish nuqtai nazaridan topshiriqlarni vizual ko'rinishda taqdim etish ta'lim oluvchilarning informatsion va kasbiy kompetentligini rivojlantirishga erishamiz chunki odam atrofida sodir bo'layotgan voqealar haqidagi ma'lumotlarning deyarli 90% ko'rish orqali oladi.

Interaktiv (inglizcha, inter-o'zaro, astiv - harakat qilmoq) axborot va ko'ngilochar o'yin-kulgi ma'nolarida ham keladi. Bu ham axborot hamda materiallarini turli xil usullar (video, audio, animatsion rasmlar, chizma-sxemalar,

taqdimotlar, ko'ngil ochar veb-saytlar va boshqalar)da taqdim etish tushuniladi. Inteaktiv darslarni loyihalash rolli o'yinlar, sahna ko'rinishlari, sarguzasht o'yinlar orqali tashkil etish. interaktiv darslarni loyihalashga misol sifatida kvest, veb-kvest, virtual kvest darslarini misol qilish mumkin.

Giperhavlalar-bu hujjatdagi elementga (buyruq, matn, rasm, izoh) yoki mahalliy diskda yoki kompyuter tarmog'ida joylashgan boshqa ob'ektga (fayl (hujjat), katalog, dastur) yoki ushbu ob'ekt elementlariga ishora qiluvchi bog'langan hujjatlarning bir qismi tushuniladi. HTML-hujjatning istalgan elementiga havola qo'yilishi mumkin. istalgan ma'lumotga qo'shilgan havolasi bo'lgan qismi matn rangidan farqli ko'k rangda ta'kidlanadi.

Bugungi kunda umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilari oldida o'qitiladigan o'quv fanlarini mavzulari bo'yicha o'quvchilarning kreativ fikrlashini oshirishga qaratilgan dars ishlanmalarni loyihalash muammosi mavjud bo'lib, ularni bartaraf etish muhim masalalardan biri hisoblanadi. Uning yechimi o'qituvchidan ilmiy va uslubiy fikrlashni, o'quv predmeti mazmunini loyihalashtirish qobiliyatini, o'z mutaxassisligiga oid malakalarini oshirishni, ya'ni yuqori darajadagi uslubiy kompetensiyaning namoyon bo'lishini talab qiladi. Buni esa kvest texnologiyasidan foydalanib, samarali natijalarga erishish mumkin.

Hozirgi vaqtda o'qituvchilarning kvest texnologiyasi yordamida loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish dolzarb muammolardan biri hisoblanadi, chunki umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchisining kasbiy faoliyatining shartlari doimiy ravishda o'zgarib turadi: mazmuni, o'qitish maqsadlari, o'quv va uslubiy to'plamlarning tarkibi. Bu esa o'qituvchidan didaktik vaziyat va mashg'ulotlarning mazmuni, ma'lum bir maktab va sinfning maqsadlari, o'quvchilar tarkibiga mos ravishda interfaol texnologiyalar, jumladan kvest texnologiyasi asosida olib boriladigan mashg'ulotni individual ravishda loyihalashni talab qilinadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining imkoniyatlari

O'qituvchilarning loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, xususan kvest texnologiyasidan fodalanih samarali hisoblanadi. Tadqiqotchilar ta'kidlashicha, topshiriqni bajarish uchun zarur bo'lgan

va o'qituvchi oldindan tanlagan manbalarga havolalar ro'yxati kvestning asosiy elementi hisoblanadi. Kvest bilan ishlash davomiyligiga ko'ra, qisqa va uzoq muddatli shaklda amalga oshiriladi. qisqa muddatli kvestlar mashg'ulot vaqtida amalga oshirishsa, uzoq muddatli kvestlar esa auditoriyadan tashqari vaqtlarda qo'llaniladi. Bunda tinglovchilarining o'zini o'sitda mustaqil ravishda ishlashga hamda turli manbaalardan o'quv ma'lumotlarni qidirishga yo'naltiradi.

Kvest texnologiyasini joriy etish va sinovdan o'tkazish tajribasi ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, ularni umumiy o'rta ta'lim maktab fanlarini o'qitishga kiritish quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- axborot ko'nikmalarini rivojlantirish;
- bilish jarayoniga ijobiy hissiy munosabatni shakllantirish, o'rganish motivatsiyasini, o'rganilayotgan mavzu bo'yicha bilimlarni o'zlashtirish sifatini oshirish;
- o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish;
- o'quv materialini o'zlashtirish strategiyasini o'zlashtirishning umumiy ko'nikmalarini shakllantirish.

Kvest– bu ishtirokchi tomonida ta'limi o'yindan ruhiy muammolarni hal qilishni, syujet orqali o'tishni talab qiladi. bunda topshiriqlar haqiqiy va virtual shaklda taqdim etiladi. Kvestlar ishtirokchilari ushbu o'yin faoliyatining jozibali tomoni sifatida mantiq, e'tibor, aqlning rivojlanishiga ko'maklashadi.

Tinglovchilarning ta'lim motivatsiyasini oshirish va guruhli tadqiqot faoliyatini tashkil etish uchun kvest texnologiyasi zamonaviy ta'lim texnologiyasi bo'lib xizmat qiladi:

- tinglovchining o'zaro ta'sir qiladigan ma'lumotlarning bir qismi yoki barchasini global tarmoq orqali ehtiyojlarga yo'naltirilgan faoliyat;
- rolli o'yin elementlari bilan muammoli vazifalar hosil qilinadi. bunda ilmiy-uslubiy manbaalarni turli adabiyotlarni o'rganish, shuningdek, global tarmoqdan qidirishga yo'naltiradi;
- turli pedagogik va veb-loyihalar tayyorlashga yo'naltirish.

Maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining imkoniyatlari shunda iboratki, ya'ni tinglovchilarning loyihalashga oid nazariy ma'lumotlarni mustaqil ravishda o'rganishga, takrorlashga zamin yaratadi.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarning darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda kvest texnologiyasidan foydalanishda quyidagi topshiriqlarni o'z ichiga olishi kerak:

- ta'limiy o'yinning syujeti va afsonasi;
- vazifalar va muammoli vaziyatlar;
- muammoli vazifalarni engib o'tish orqali erishish mumkin bo'lgan yakuniy maqsad.

Buni esa quyidagi bosqichlar asosida amalga oshirish tavsiya etamiz:

Kirish. Ushbu bosqichda tinglovchilar izlanish jarayonida qaysi manbalarni o'rganishlari va nima qilishlarini tushunishlari kerak. bunda trening olib boruvchi ma'lum bir mavzu bo'yicha tinglovchilarning qiziqtiradigan tarzda ssenariy, hikoya yoki muammoni vazifa taklif qiladi. Bu har qanday izlanishning asosiy bosqichi hisoblanadi. mazkur bosqichda trening olib boruvchi mavzu bo'yicha ishlash uchun oldindan ishlab chiqilgan topshiriqni taklif etadi, shu jumladan turli savollar bilan murojaat qiladi. Topshiriq haqiqiy bo'lishi, bajarilishi va asosiy ta'lim mavzusining ochilishiga hissa qo'shishi kerak. Kichik vazifalar asosiy vazifadan ko'ra sodda bo'lishi va uning individual jihatlariga tegishli bo'lishni talab etadi;

Jarayon. Ushbu bosqichda tinglovchilarga berilgan muammoli topshiriqni bajarish bo'yicha ko'rsatma beriladi. bunda muammoni echimini topish uchun tinglovchilarga global tarmoqdagi axborot-ta'lim muhitlarining manzillarini beriladi; ish faoliyatini baholash. ushbu bosqichda tinglovchilar o'z ish natijalarini baholab, kasbdoshlari ishlarining natijalari bilan solishtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bunda trening olib boruvchi tinglovchilarning ishlari haqida sharhlar beradi;

Xulosa. Ushbu bosqichda tinglovchilar olingan natijani ish boshida qo'yilgan maqsad bilan solishtirish zarurdir. shuningdek, ushbu bosqichda tinglovchilar boshqa

faoliyat sohalarida olingan bilim va ko'nikmalardan foydalanish imkoniyatlarini tushunishlari zarur.

Ushbu ketma-ketlik asosida tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda mobil qurilmalariga mo'ljallangan axborot-ta'lim muhitlari va didaktik elektron resurslar muhim vosita sifatida xizmat qiladi.

ONLAYN TA'LIM PLATFORMALAR

Izlanishlar doirasida maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini chiziqli, halqasimon, muammoli, veb-kvestlarni Genial.ly, Learnis, onlineTestPad onlayn ta'lim platformalarida yaratish ko'nikmalarini shakllantirish orqali rivojlantirish erishamiz mumkinligi tajriba qilib ko'rildi. Ushbu onlayn ta'lim platformalarda foydalanish o'qituvchilardan hech qanday dasturlash tillarini bilishni talab etmaydi, qulay va tushunarli interfeys orqali inteaktiv xizmatlardan foydalanish imkoniyatini yaratadi. Shu bilan bir qatorda, o'qituvchilarda kvestlarni yaratish ko'nikmalarini shakllantirishda quyidagi kompetentliklarga ega bo'lishlari zarur hisoblanadi.

1. Google.comda akkaunt yaratish; buning uchun o'qituvchilar gmail.com elektron pochtasiga ega bo'lishlari kerak;

2. Onlayn ta'lim platformalaridan foydalanish uchun ushbu platforma ro'yxatidan o'tish;

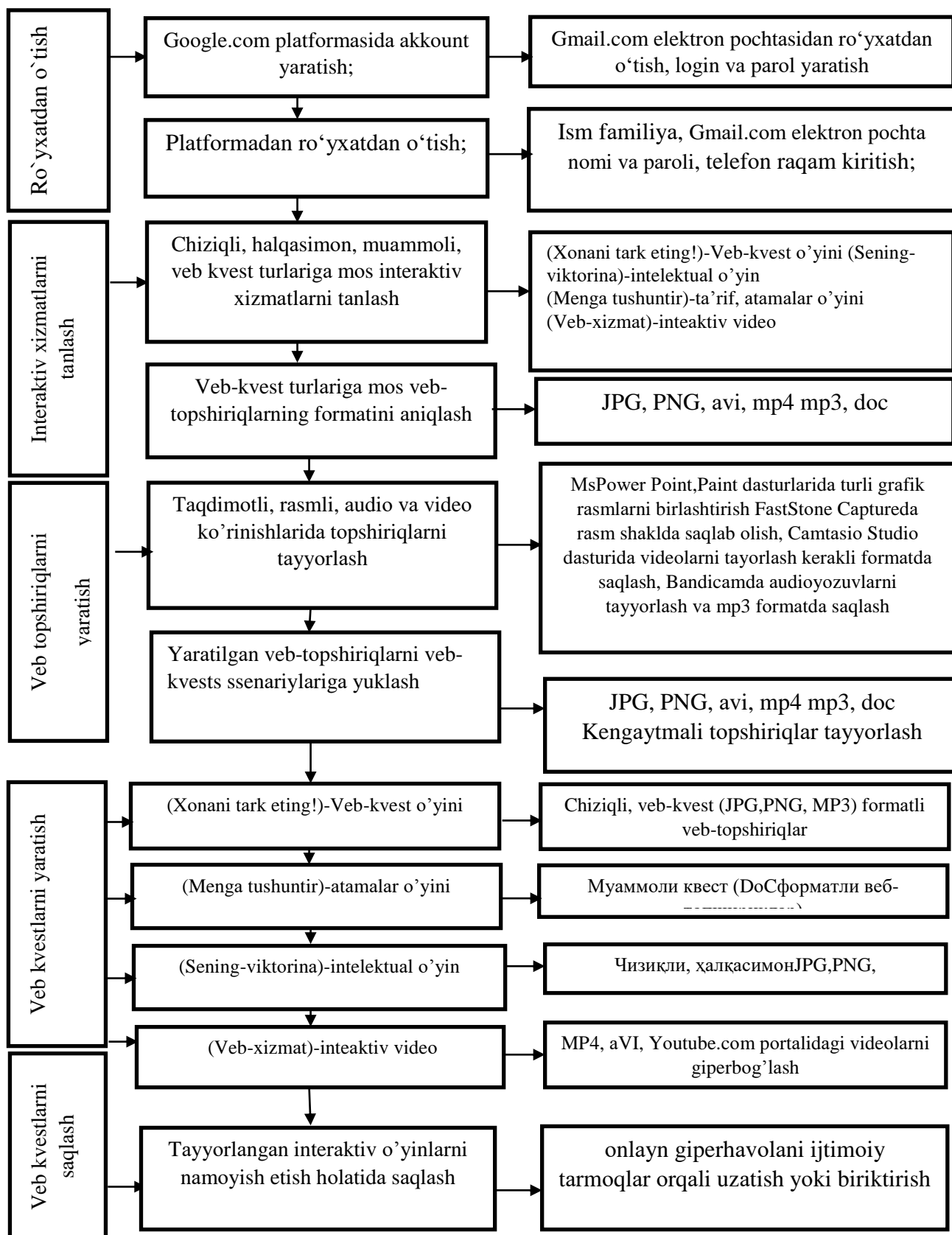
3. Genial.ly, Learnis, onlineTestPad onlayn ta'lim platformalarida chiziqli, halqasimon, muammoli va veb kvest turlariga mos interaktiv xizmatlarni tanlay olish. tanlangan veb-kvest ssenariylari yuklash uchun veb-topshiriqlarni formatlarini aniqlash (JPG, PNG, MP3,MP4, aVI).

4. Kompyuterga veb-topshiriqlarni tayyorlash uchun kerak bo'ladigan qo'shimcha dasturlarni yuklash (adobe Flash Palyer, Crossword Forge, FastStoneCapture, Camtasio Studio, Bandicam, iSpring Pro).

5. Beriladigan veb-topshiriqlarni turli xil shakllarda tayyorlay olish: taqdimot, rasm, matn, grafik, chizma, video audio va hokazo (Ms Power Point, Paint, Crossword Forge, FastStoneCapture, Camtasio Studio, Bandicam, iSpring Pro). diagnostik pedagogik dasturiy vositalarda (iSpring Quiz, EasyQuizzy, Hotpotatos) nostandart testlarni yaratish;

6. Tayyorlangan veb-kvestlarni namoyish etish ko'rinishida saqlash.

Tadqiqot ishish davomida Genially, Learnis va onlineTestPad elektron platformalarida veb-kvestlarni yaratish va ishlash texnologiyasini keltirdik (6-rasmga qarang).

6-rasm. Genially, Learnis va online TestPad online ta'lim platformasida veb-kvest yaratish texnologiyasi

Maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishda Genially, Learnis va OnlineTestPadelektron ta'lim platformalarida mavjud veb-kvest ssenariylaridan foydalangan holda darslarni turli xil interaktiv viktorina, o'yin, elektron lug'at, videoma'ruza, veb-kvest yaratish orqali darslarini interaktiv usullarda loyihalash ko'nikmalari rivojlanadi.

Ushbu onlayn elektron platformalaridan foydalanish maktab o'qituvchilari uchun quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

1) Veb-kvest o'yini bo'limida kvest texnologiyasining chiziqli, halqasimon va veb-kvest turlariga mos kvest ssenariylaridan unumli foydalangan holda darslarni tashkil etish, o'quvchilar ketma-ket zanjir asosida qurilgan topshiriqlarni bosqichma-bosqich ishlash bilan birga marraga etib borish uchun qo'shimcha jumboqli topshiriqlarlarni ham echadilar. Asosiy jihati shundaki, veb-topshiriqlar birini yechmasdan, muammoni hal etmasdan turib keyingi topshiriqni bajarishga kirisholmaydilar, chunki topshiriqlar zanjirida birinchi topshiriq javobi ikkinchi topshiriq kaliti bo'lib, yoki muaamoning hal etilishida topshiriqlar echimlarining kema-ketligi muhimligi bilan ajralib turadi. Bu ssenariylar o'quvchilar berilgan topshiriqqa jiddiy yondashadilar va keyingi bosqichga o'tishga sarguzasht ichida izlanishga harakat qilishadi.

2) Interaktiv videolar bo'limida muammoni echini hal etishda nafaqa topshiriqlarning interaktiv usuli shu bilan bir qatorda videoni mazmunini to'liq ko'rishni ta'minlovchi videoni ko'rish jarayonida nostandart testlarni echadilar. Bu jarayon videoni to'liq ko'rib chiqishni hamda mazmuniga e'tiborli bo'lishini talab etadi.

3) Viktorina intellektual o'yin bo'limida chiziqli va veb-kvest turlariga mos topshiriqlar yaratishimiz mumkin. Ta'lim oluvchilarga osondan qiyinga qarab tuzilgan topshiriqlarni echish bilan birga shu ketma-ketlikda har bir topshiriq uchun berilgan ballari ham oshib boradi. Bu esa o'yin ishtirokchisini har bir etapdan ballarni yuqoriga qarab to'plash motivatsiyasi oshadi.

4) Ta'rif va atamalar o'yini umumiy lug'at bilan ishlash, mavzuga doir yangi so'zlarni yod olish ko'nikmalarini shakllantirish uchuchn mo'ljallangan. Shu bilan

birga, bu o'yin kvestning muammoli turiga mos kelishi va ta'lim oluvchilarning lug'at va ta'riflarni o'rganishga motivatsiyalari oshadi.

Learnis platformasidagi imkoniyatlardan foydalish bilan birga interaktiv videolar, interaktiv taqdimotlar, animatsion didaktik materiallar va turli xil interaktiv o'yinlar hamda veb-kvestlar yaratishda Genially onlayn platformasi ham foydalanish ham darslarimizni keativ, interaktiv resusrlardan foydalangan holda loyihalash imkoniyatini yaratadi. Bu platforma Learnis platformasiga qo'shimcha turli xil interaktiv nostandart test savollari yaratish, veb-kvest ssenariylarining turli xil syujetlaridan foydalanish, tayyor ta'limiy o'yinlardan foydalanish, ta'lim jarayonini boshqarish platformalari, infografik taqdimotlar yaratish va foydalanish imkoniyatini beradi. ushbu platformadan foydalanish, materiallarni yaratish, ularni saqlash texnikasi aynan Learnis platformasidagi kabi bajarilishi bilan maktab o'qituvchilaridan qo'shimcha bilimlarni talab etmaydi.

Genial.ly onlayn elektron platformasi tarkibiy qismlari:

Taqdimotlar – ushbu platformada turli tayyor shablonlar orqali taqdimotlar yaratish imkoniyati;

Infografika – infografik rasmlar, slaydlar yaratish imkoniyati;

Veb kvestlar – tayyor kvest ssenariylari shablonlaridan foydalangan holda veb kvestlar yaratish imkoniyati;

Videotaqdimotlar – taqdimotlarni videoshakllarda tayyorlash imkoniyati;

Interaktiv rasmlar – turli xil shakllar va infografik rasmlar tayyorlash imkoniyati;

Onlayn kurslar – onlayn darslar yoki kurslar tashkil etish imkoniyati;

Boshqaruv – ta'limni va o'quv jarayonini onlayn boshqarish imkoniyati;

Genially onlayn platformasi o'zining turli xil tayyor shablonlari orqali ta'lim jarayonini tashkil etish uchun interakti xizmatlarni foydalanish imkoniyatini yaratadi. Maktab o'qituvchilari ushbu platforma orqali darslarini tashkil etish orqali darslarni loyihalash kompetentligi rivojlanadi.

Veb-kvest va interaktiv xizmatlar yaratuvchi dasturlardan yana biri onlineTestPadda ishlash ham aynan Learnis va Genially platformalari singari amalga

oshiriladi. ushbu dasturning Learnis va Genially platformalaridan asosiy farqi onlayn nostandarslar tuzish, tayyor fan yo‘nalishlari bo‘yicha testlardan foydalanish veb-kvestlardan foydalanish bilan birga veb-kvest ssenariylarini yaratish imkoniyati mavjud.

OnlineTestPad onlayn elektron platformasi tarkibiy qismlari: testlar, so‘rovnomalar, krossvordlar, suhbatlar va darslar. Platformadan afzalligi avvalambor tayyorlangan namunaviy test, so‘rovnomalar, tayyor darslar va suhbatlardan foylanish bilan birga, o‘zingiz platforma imkoniyatlaridan foydalangan holda ushbu imkoniyatlarini o‘zingiz yaratish imkoniyati mavjudligi bilan ajralib turadi. So‘rovnomalar bo‘dimida esa o‘zingiz kvest ssenariylari hamla shu ssenariylarga mos test topshiriqlar ham yaratishingiz mumkin.

Krossvord – fan yo‘nalishlari bo‘yicha tayyor krossvord o‘yinlaridan namunalar va krossvordlar yaratish imkoniyati;

Testlar – fan yo‘nalishlari bo‘yicha tayyor test topshiriqlaridan namunalar va yangi testlar yaratish imkoniyati;

Dialog – veb kvestlar yaratish imkoniyati va chop etish imkoniyati;

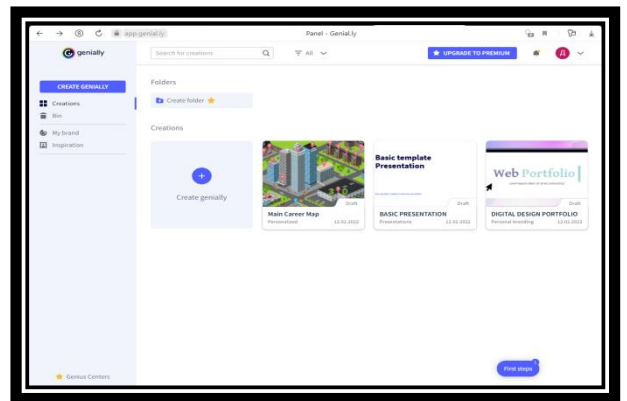
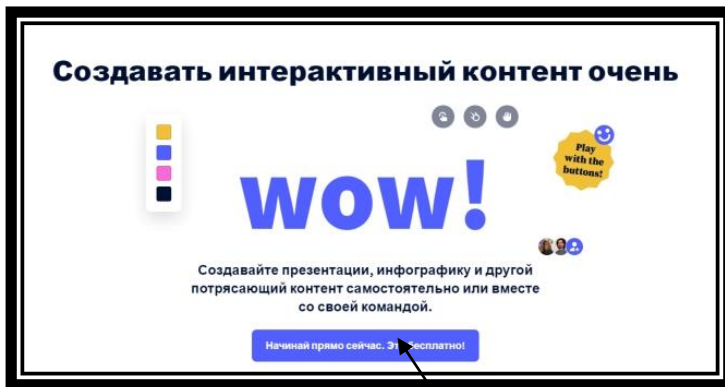
Savol-javoblar – fan yo‘nalishlari bo‘yicha tayyor anketa so‘rovlaridan foydalanish va yangi so‘rovlar yaratish imkoniyati;

OnlineTestPad onlayn elektron platformasi Learnis va Genially kabi darslarni veb kvest orqali loyihalashda tayyor shablonlardan foydalanish, yangi xizmatlarni yaratish imkoniyatini beruvchi onlayn platforma hisoblanadi.

ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARIDA VEB-KVEST YARATISH METODIKASI

Veb-kvestni genially dasturida yaratish.

Genially onlaynta'lim platformasiga kiramiz va ro'yxatdan o'tamiz. agar sizni gmail.com elektron pochtagiz bo'lsa shu pochta bilan ro'yxatdan o'tasiz.keyin "nachinay pryamo seychas. eto besplatno!" tugmasi bosiladi.

1. Genially. com platformasining bosh oynasi

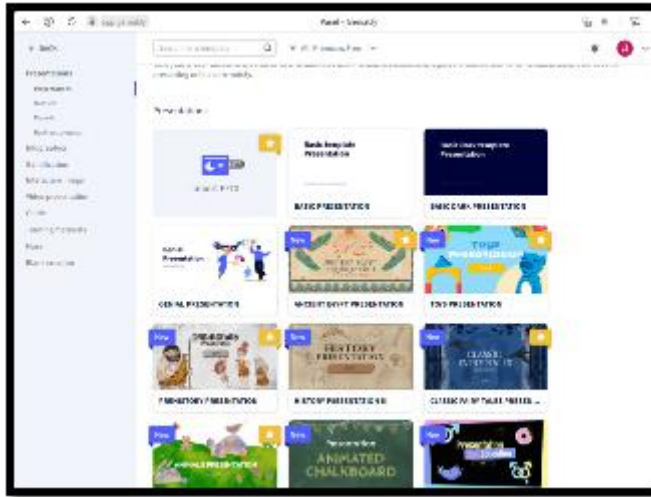
2. Create genially tugmasi tanlanadi

Keyingi oynada veb-kvest interaktiv ko‘rinishdagi shablonlari keltirilgan biror birini tanlaymiz. (taqdimotli, video, infografika, infografik-animatsiyali rasmlar, trening materiallar, matnli).

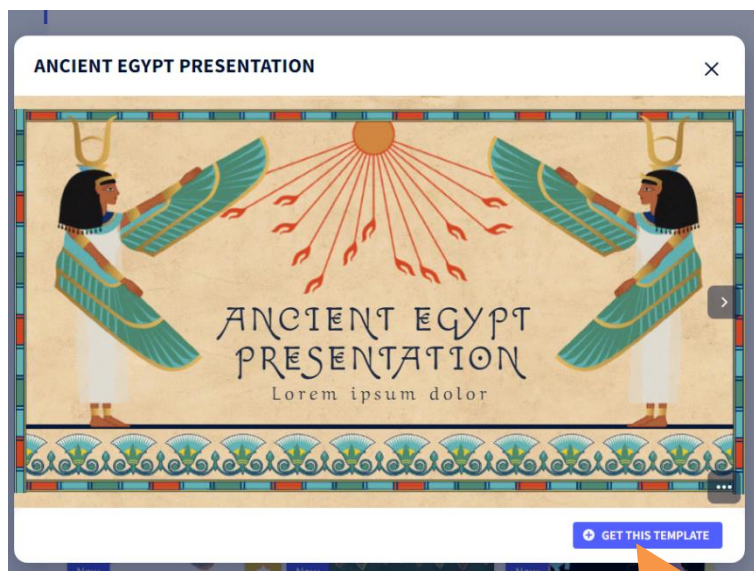

3. Interaktiv shablonlar berilgan oyna

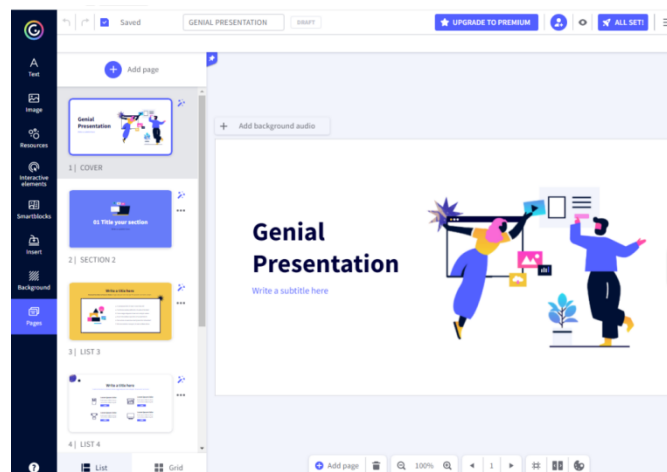
Har bir interaktiv bo‘limlarda tayyor shablonlar taqdim etiladi yoki ixtiyoriy tanlangan bir neyata shablonlardan foydalanish mumkin.

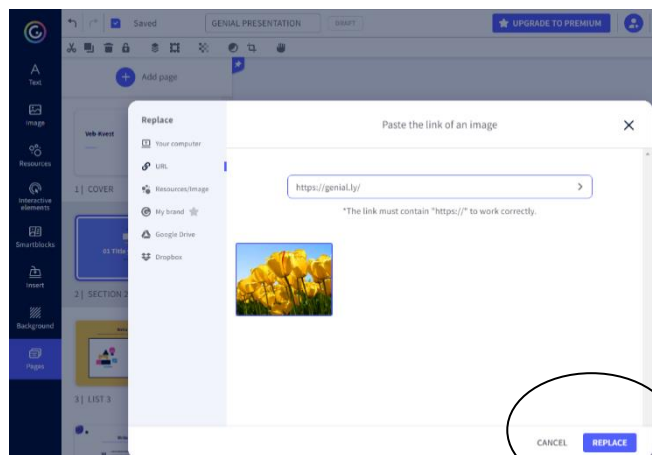
Shablon tanlangandan so‘ng “Get this template” tugmasi bosiladi

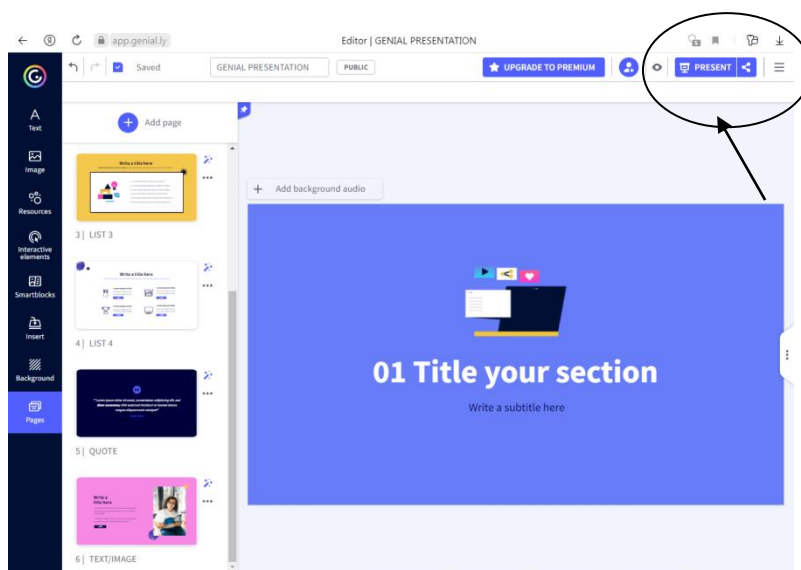
Tanlangan shablon slaydlar ketma-ketligi ko‘rinishida taqdim etiladi.

Tayyor rasmlar yoki matnli ma'lumotlarga o'zimiz ixtiyoriy rasm tanlashimiz yoki taqdimot rasmlaridan foydalanish mumkin. biz giperhavolani oynaning chap tomonidagi "URL" tugmasidan foydalanamiz. olinga giperhavolani kerakli maydonga qo'yib "Replace" tugmasi bosiladi.

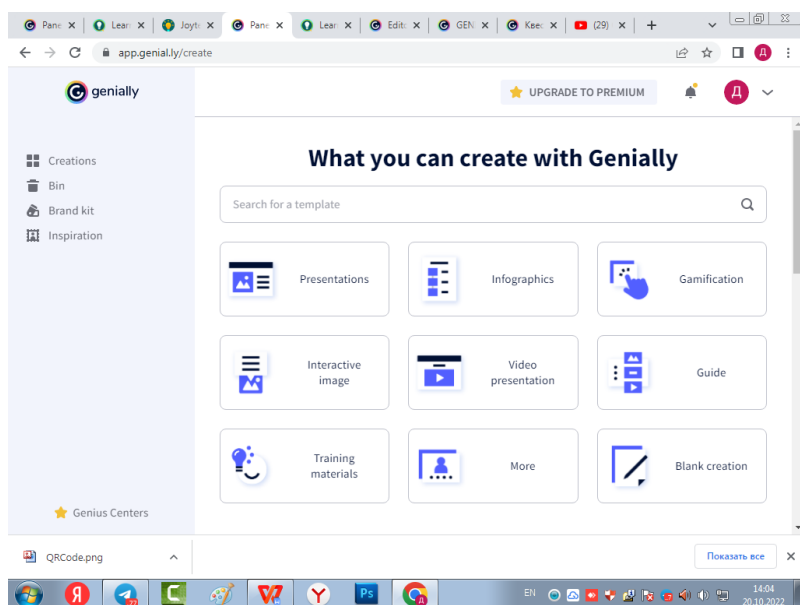

Barcha slaydlar giperhavolalar va topshiriqlar biriktirilgandan so'ng o'ng tomon yuqorida "Present" tugmasi bosiladi onlayn shu platformada saqlangan shablon onlayn ko'rsatish orqali veb-kvestni tashkil etish mumkin. yoki "Share" tugmasi orqali ijtimoiy tarmoqlar orqali URL-manzilini yuborishimiz mumkin bo'ladi.

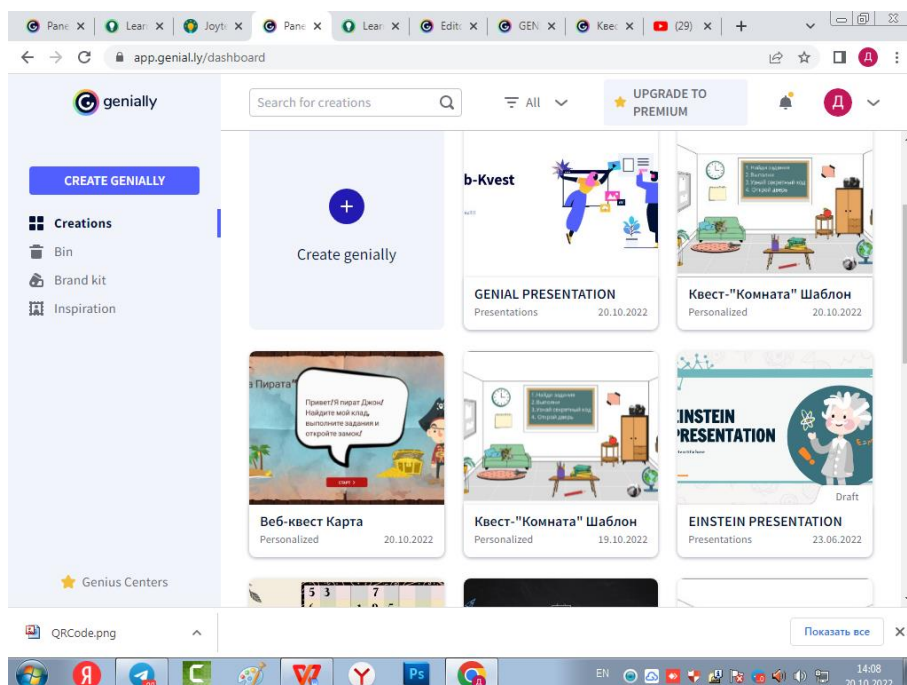

Genially.ru onlayn ta'lim platformasida veb-kvest yaratish.

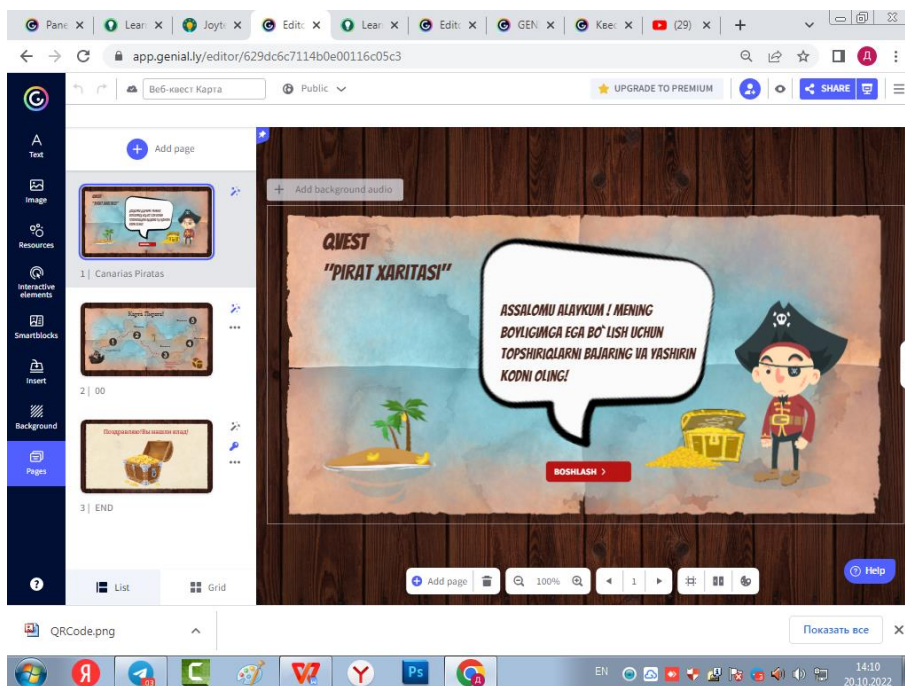
Ushbu platformada ro'yxatdan o'tgandan so'ng platforma imkoniyatlari interaktiv xizmatlar taklif etiladi.

Web-kvest ssenariysidan biror biri tanlanadi.

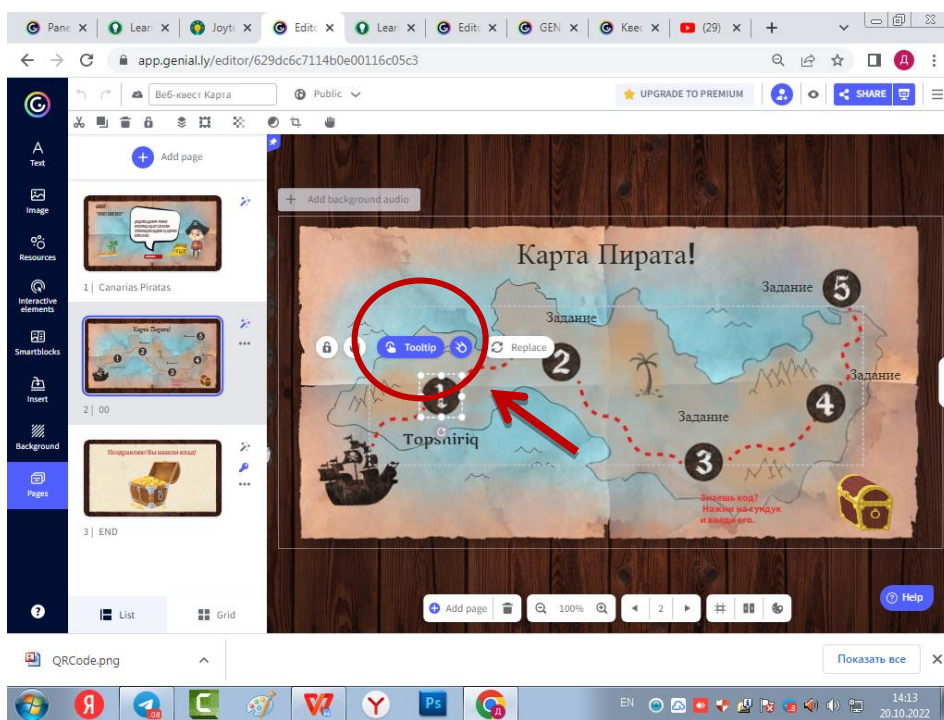

Tanlangan ssenariy slaydlar ko'rinishida taqdim etiladi.

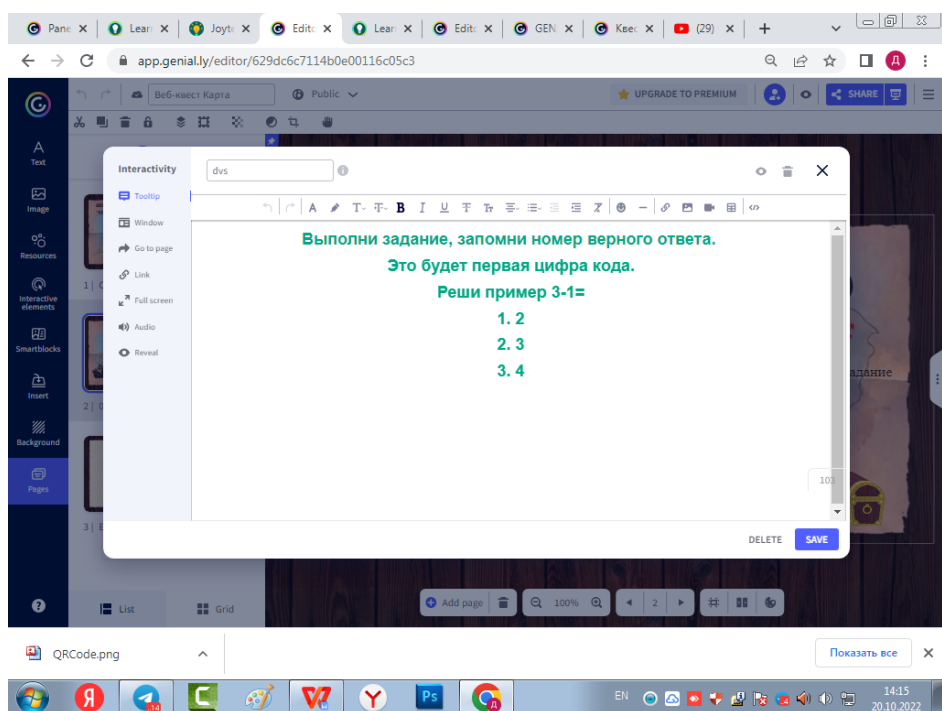
“Qaroqchilar xazinasini” xazinani topish ssenariysi.

Ya’ni ishtirokchi xazinani qo’lga kiritish uchun 5 ta topshiriqni yechadilar va topshiriqlarda yashirilgan xazina kalitlarini yozib boradilar.

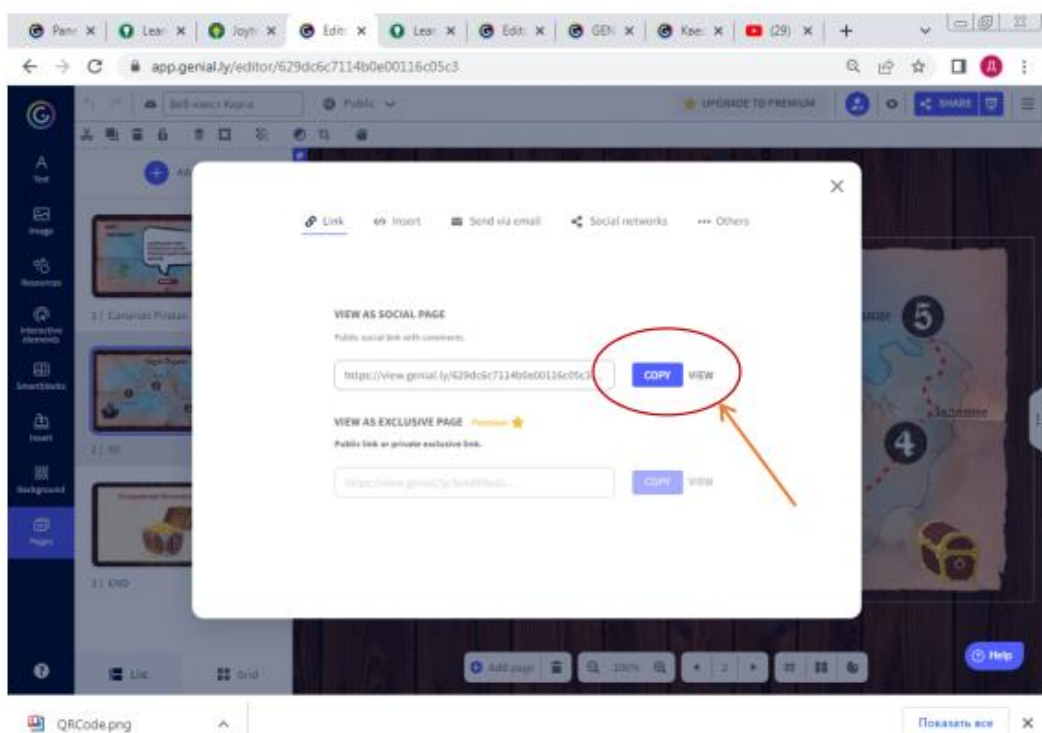

Topshiriqlarni yuklash.

Topshiriqlar matn ko‘rinishida yoki test ko‘rinishida rasm shaklida yuklash mumkin.

Barcha topshiriqlar yuklanib bo‘lgandan so‘ng uzatish (Share) tugmasi bosiladi.

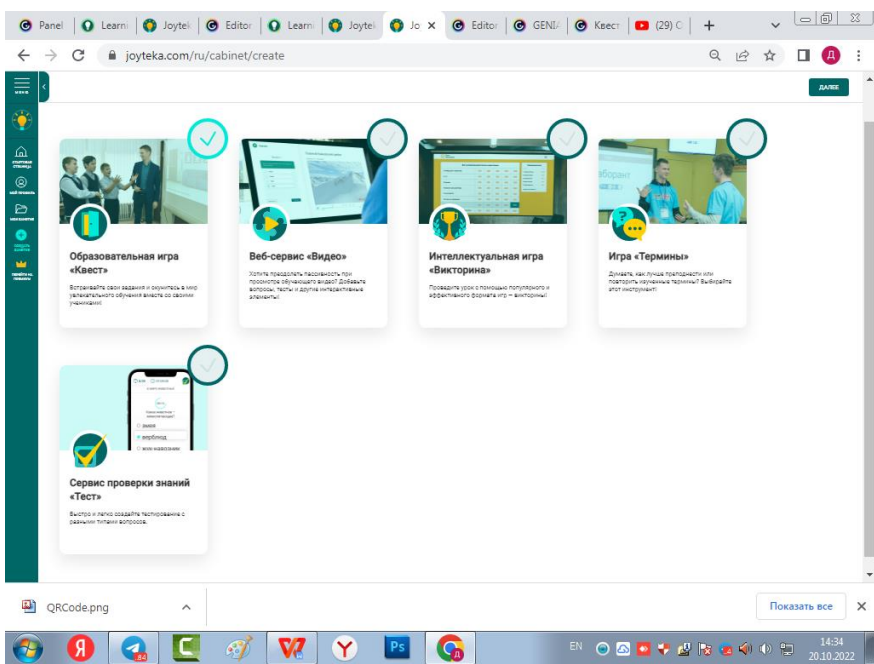
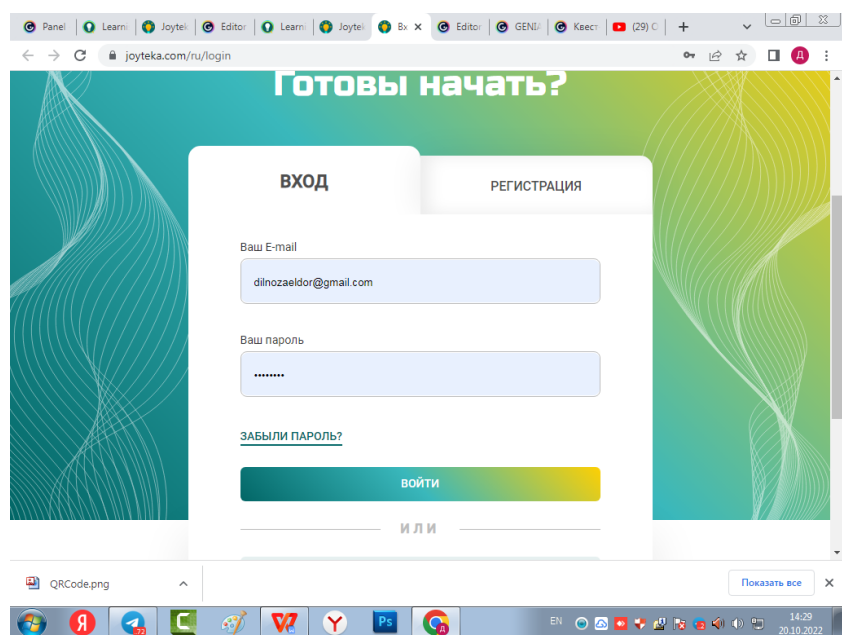

Ushbu veb-kvestdan foydalanish havolasi hosil qilinadi va nusxa olib kerakli manzilga jo‘natiladi.

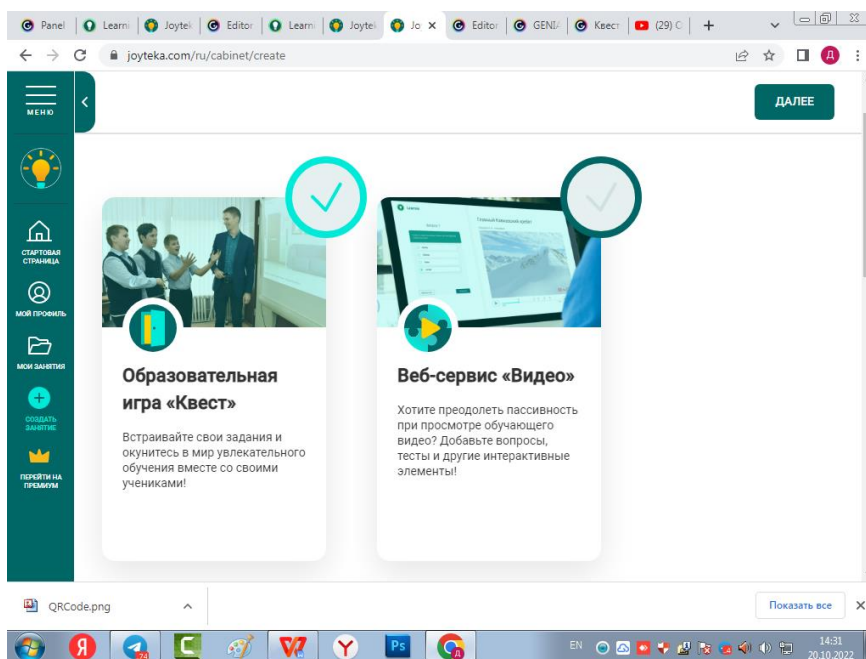
***Learnis (Joyteka.com-o‘zgartirilgan) onlayn
platformasida veb-kvest yaratish***

Ushbu platforma ta'limga oid mualliflik platformasi bo'lib, interfesi rus tilida, ishlash uchun qulay va sodda hisoblanadi

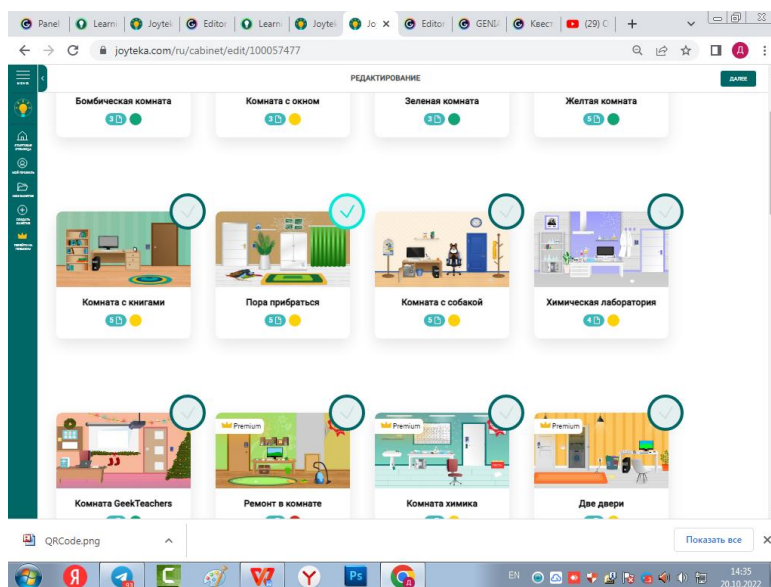
Learnis platformasida ro'yxatdan o'tgandan so'ng interaktiv xizmatlar taklif etiladi.

Quyidagi interaktiv xizmatlardan «Образовательная игра квест» bo'limi tanlanadi va «Далее» tugmasi bosiladi.

Tayyor veb-kvest ssenariylaridan biri tanlanib “Далее” tugmasi bosiladi.

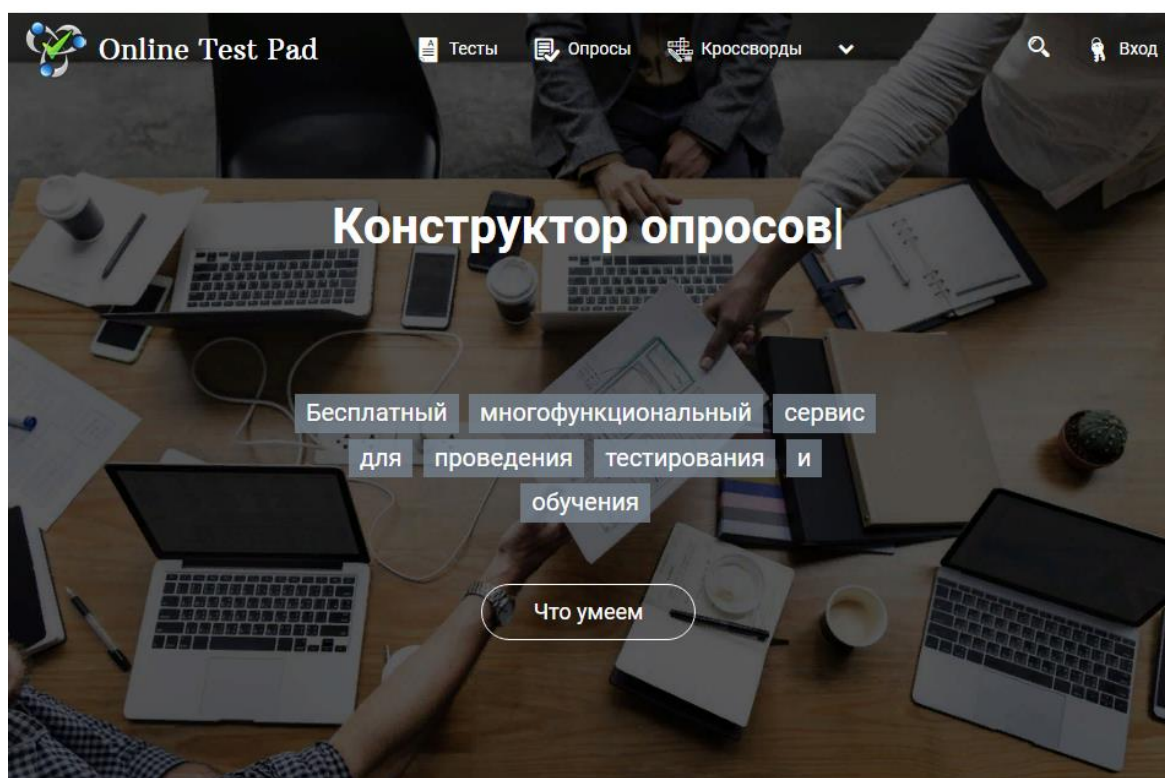
Ko‘rsatilgan veb-kvest uchun topshiriqlar soniga topshiriqlar tuziladi. bir, ko‘p tanlovchi yoki ochiq javobli savol yoki topshiriqlar yaratiladi.

“Далее” tugmasi bosilgandan so‘ng ushbu o‘yin havolasi hosil qilinadi va kerakli manzillarga yuboriladi.

ONLINETESTPAD platformasida veb-kvest yaratish texnologiyasi

Butun dunyoda ta’lim jarayonini raqamlashtirish, ta’lim yangi zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish kabi global muammolar ko‘plab IT-ishlab

chiquvchilarni yangi ta'lim echimlari, ilovalari, platformalarini yaratish va takomillashtirishga safarbar qildi. Masofaviy ta'lim, darslarni turlicha yangicha yondashuvlar asosida tashkil etish kabi yechimlarni OnlaynTestPad onlayn platformasihal qilishga yordam beradi deb hisoblaymiz.. Ushbu ajoyib platformani ishlab chiquvchilar bir qadam oldinga borishdi va bir nechta yangi vositalarni taklif qilishdi, ulardan biri interaktiv veb-kvestlar yaratish imkoniyati. Keling online TestPad onlayn platformasi imkoniyaplari va interfeysi bilan tanishib chiqamiz.

Ushbu platformadan foydalanish uchun platformadan ro'yxatdan o'tish ta'lab etiladi. Gmail.comda accountingiz bo'lishi etarli.

Online Test Pad

Ваш e-mail
dilnozaeldor@gmail.com

Пароль

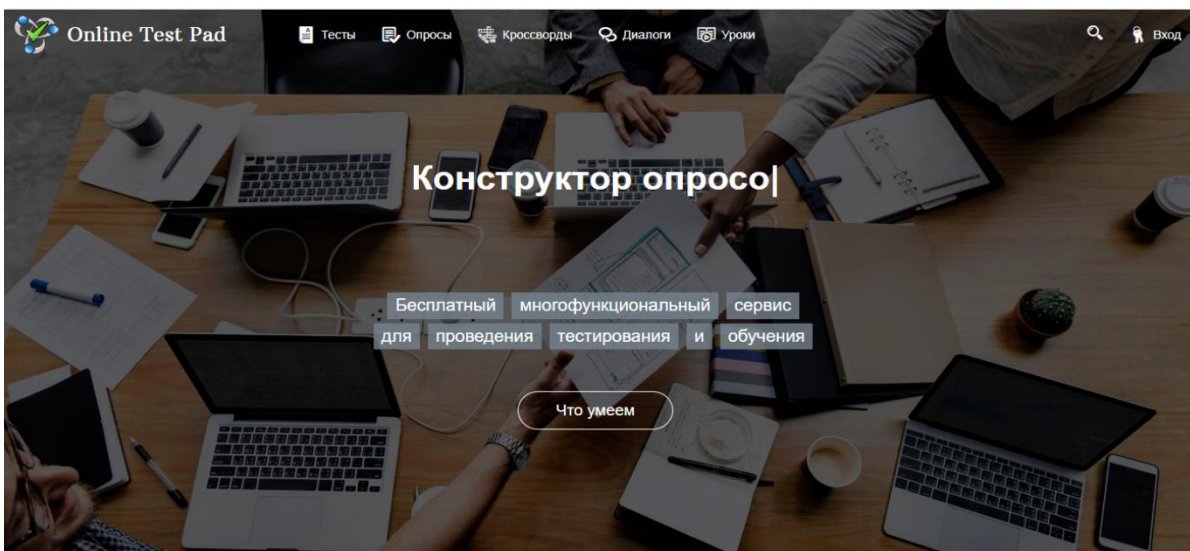
Запомнить меня [Забыли пароль?](#)

Войти

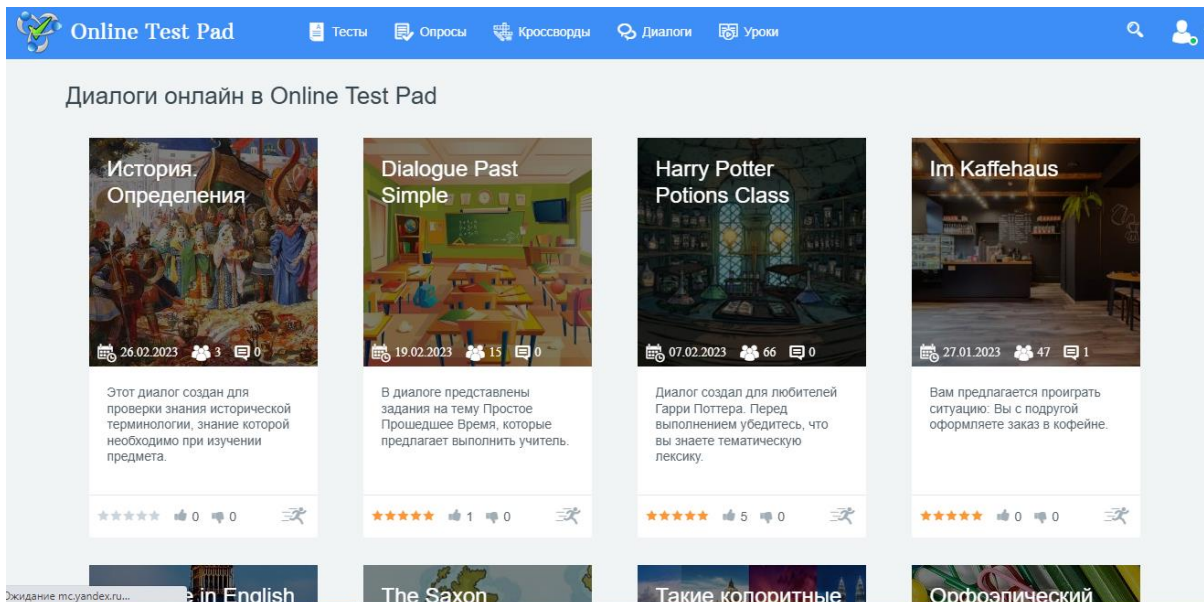
[Нет аккаунта?
Пожалуйста, пройдите регистрацию](#)

OnlineTestPad onlayn platformasi bosh oynasi quyidagi ko‘rinishda bo‘ladi va albatta biz ro‘yxatdan o‘tish zarur bo‘ladi.

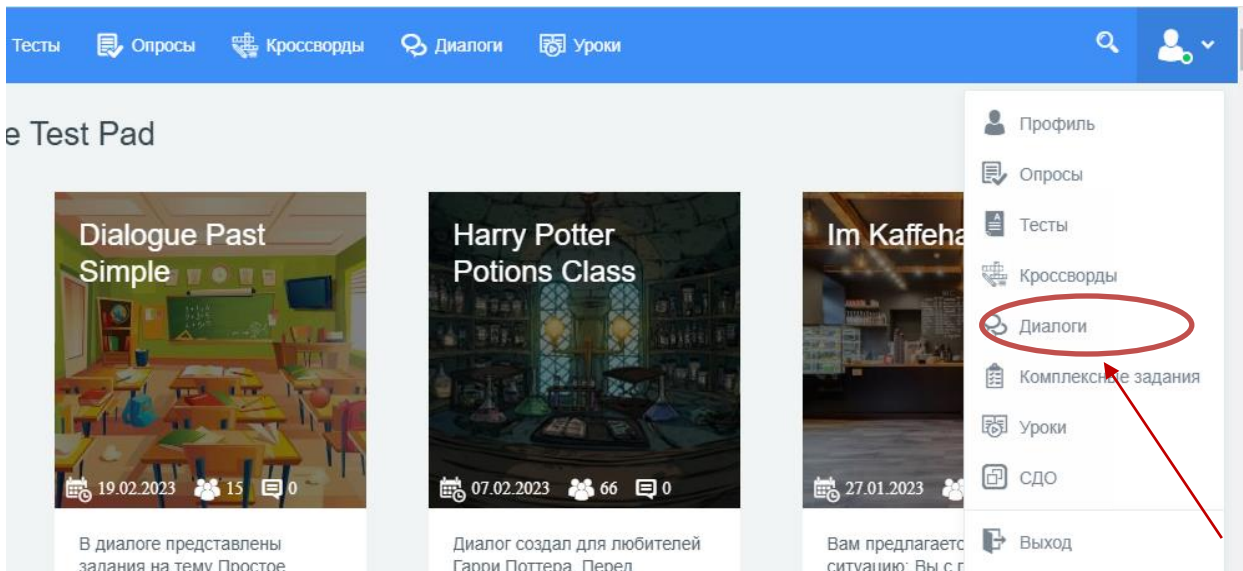
Online Test Pad platformasi yuqori qismdagi interaktiv imkoniyatlari mavjud: Testlar, anketa-so‘rovnoma, Krossvord, Dialog, online-dars.

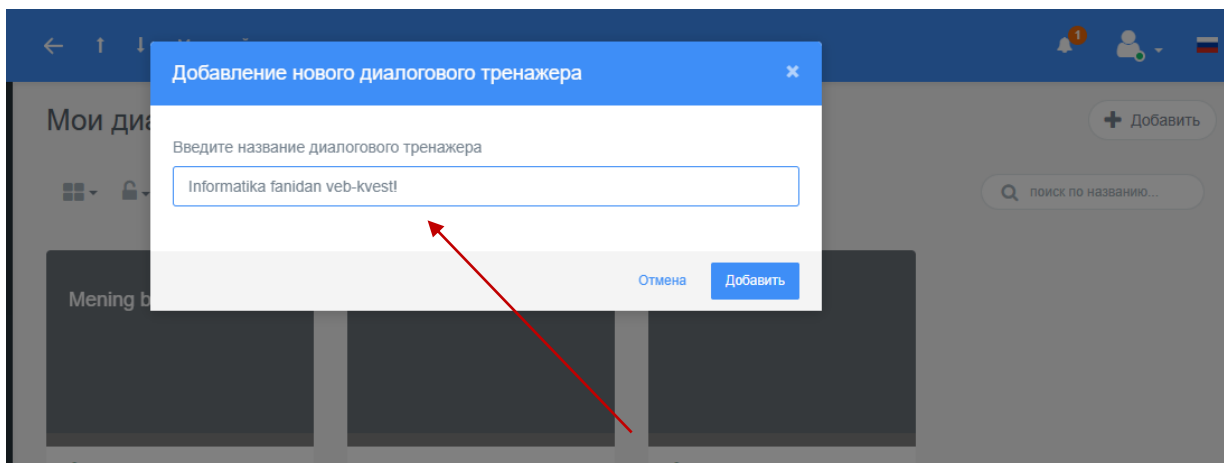
Biz veb-kvest yaratishimiz uchun dialog bo‘limini tanlaymiz. Dialog bo‘limida tayyor veb-kvestlardan ham foydalanishimiz mumkin.

Shaxsiy kabinetimizdan dialog bo‘limini tanlaymiz.

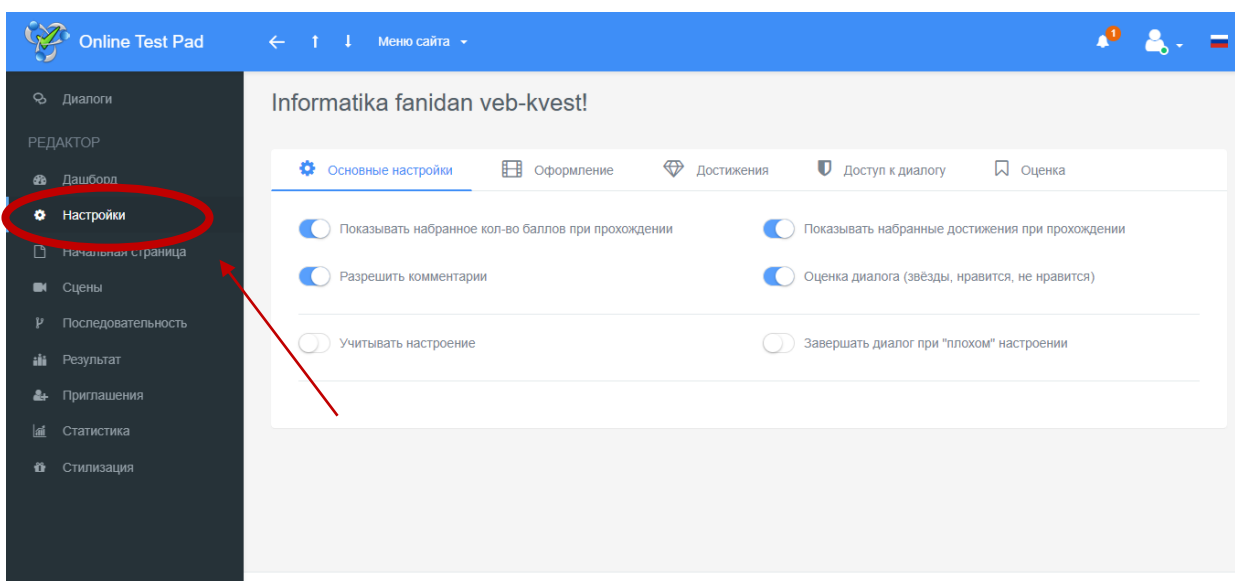

Biz oldin yaratilgan veb-kvestlarni ko‘rishimiz mumkin bo‘ladi va “Dobavit” tugmasi orqali yangi dialog hosil qilamiz.

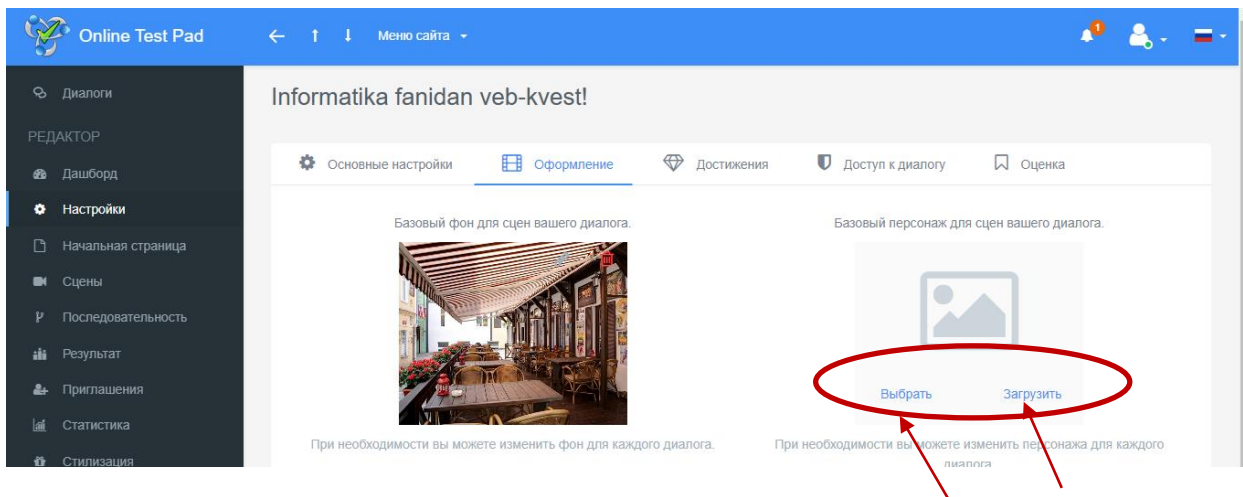

Yangi veb-kvest o‘yinini nomlab olamiz. Masalan: “Информатика fanidan veb-kvest” shaklida va dobavit tugmasi bosiladi.

Yaratilayotgan veb-kvest oyna va savollari ketma-ketligini “Nastroyka” tugmasidan sozlaymiz.

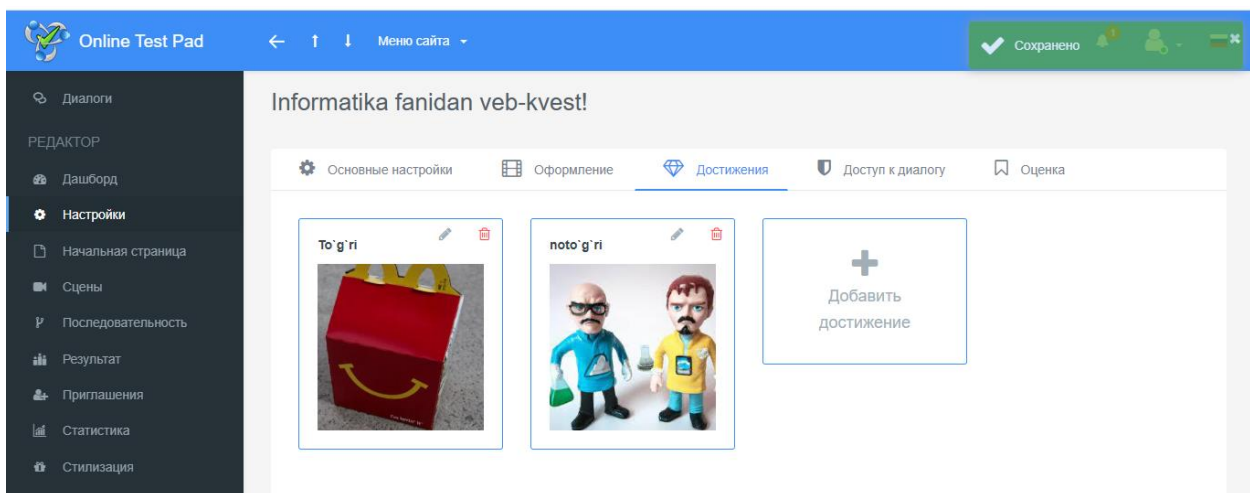

Oformleniye bo‘limidan o‘yin orqa foni va personajlarni tanlab olamiz va bosh oynaga o‘yin shartlari, asosiy matnni joylashtiramiz.

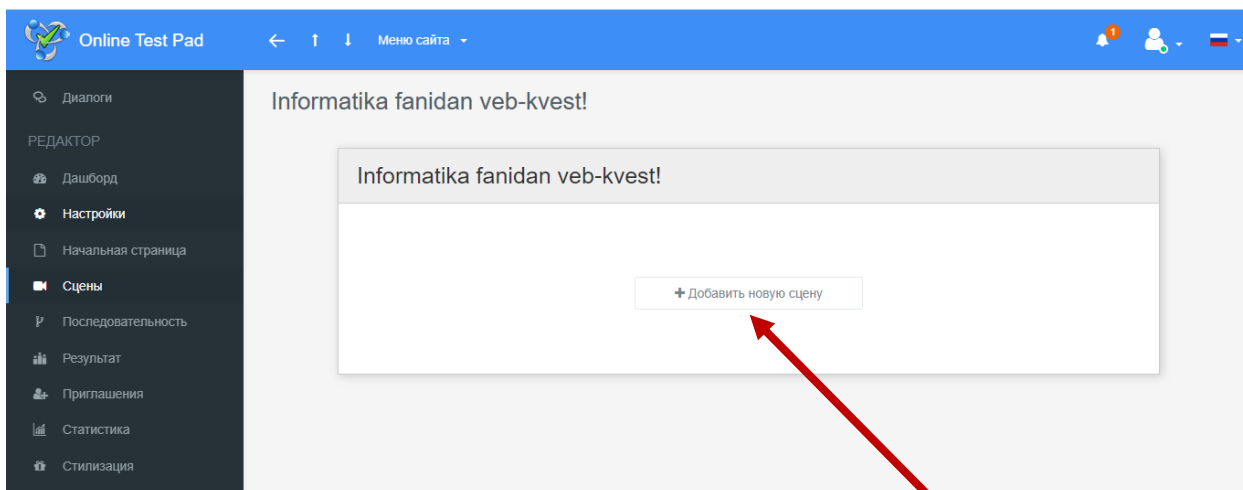

“Vibrat” tugmasi orqali dasturda mavjud fon va personaj tashlash imkoniyati mavjud, zagruzit tugmasidan oldindan tayyorlab olingan rasmlarni kompyuter xotirasidan yuklab olish mumkin.

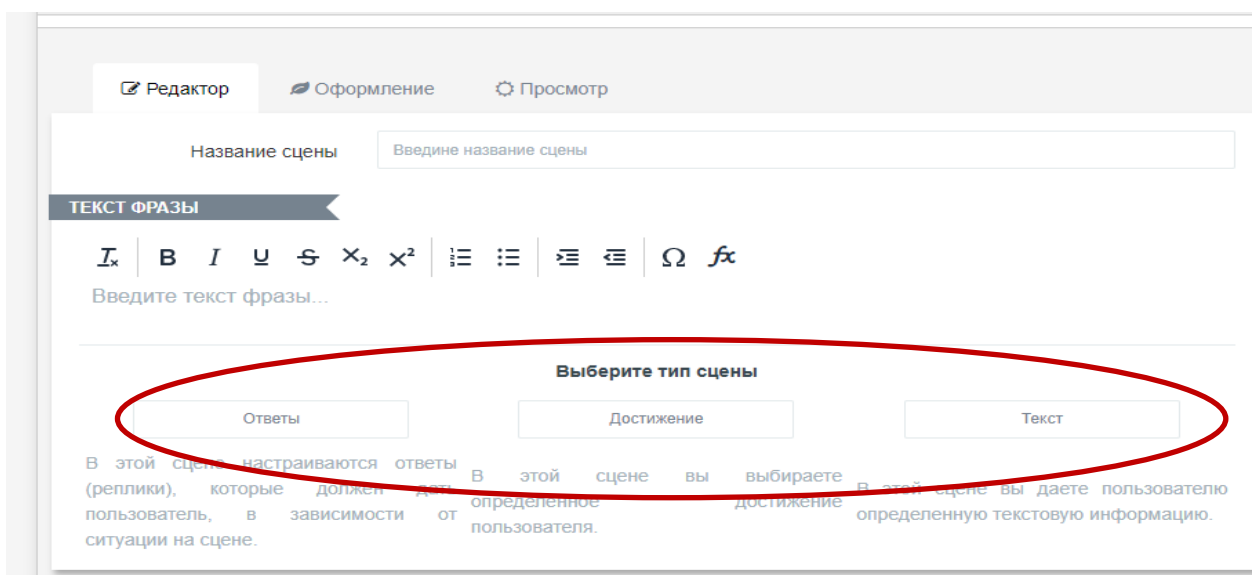
Dostijeniye bo‘limi orqali biz “To‘g‘ri” va “Noto‘g‘ri” kabi o‘yin natijalarini aniqlovchi buyruqlarni qo‘shib olamiz. Ularni ham kayfiyatni aniqlovchi rasmlarni biriktirib qo‘yamiz.

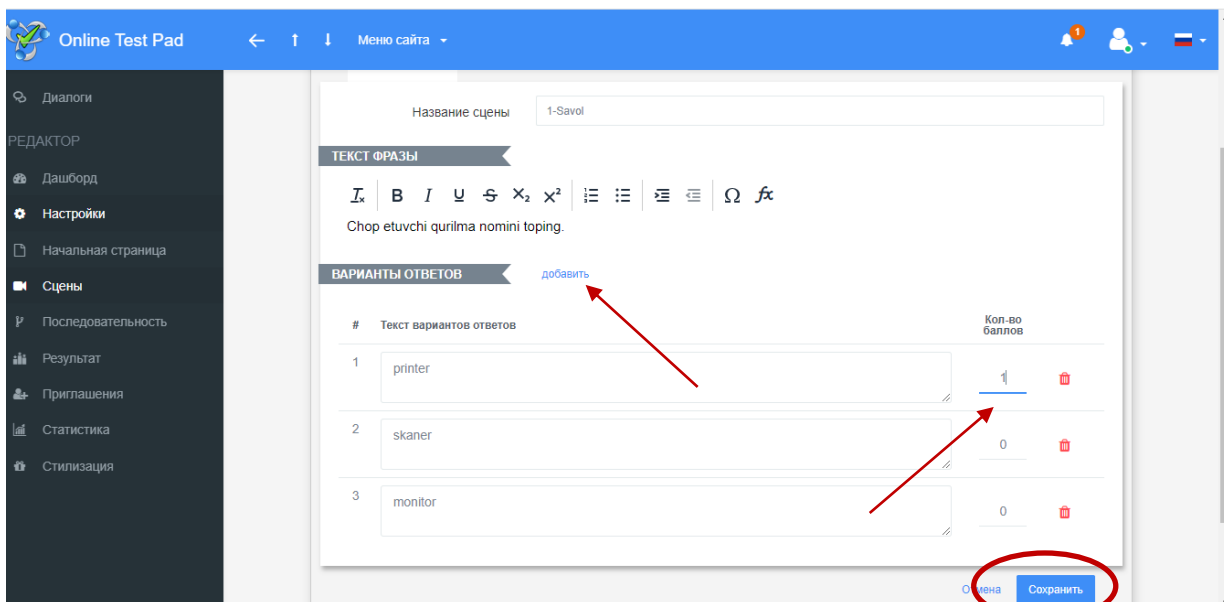
Saqlash tugmasi orqali saqlab qo‘yamiz. asosiy savolarni yaratish uchun Stseni bo‘limiga o‘tamiz va “Dobavit novuyu stsenu” buyrug‘ini tanlaymiz.

Uchta asosiy buyruqlar oynasini klo‘rishimiz mumkin. otveti, Dostijeniye, Tekst.

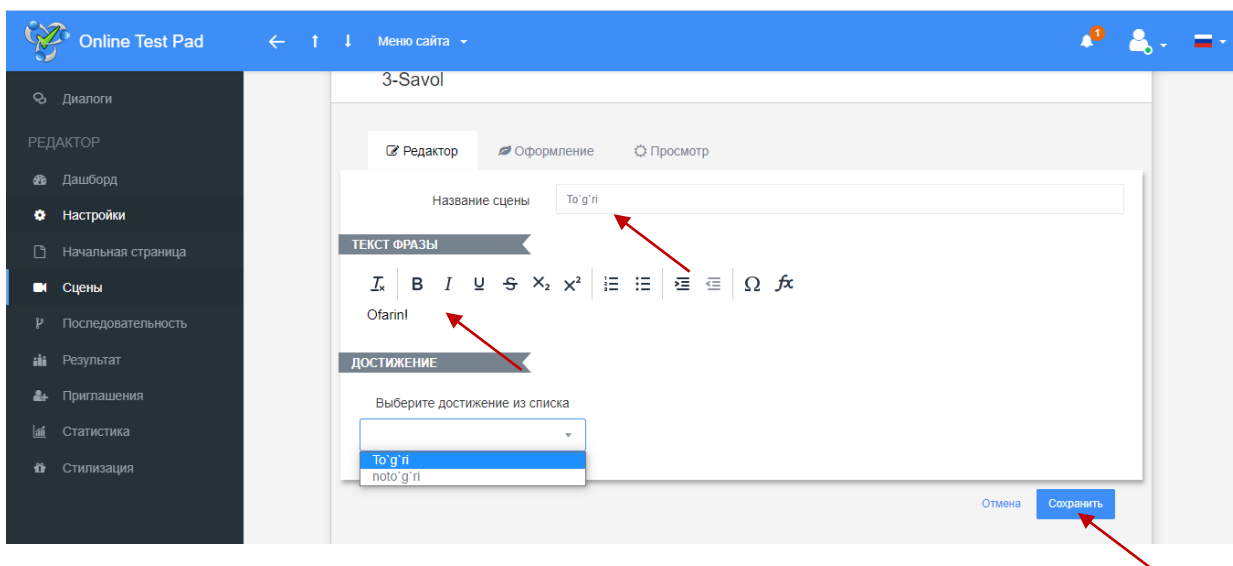
otveti buyrug‘i orqali savollar va uning variantlarini yartamiz.

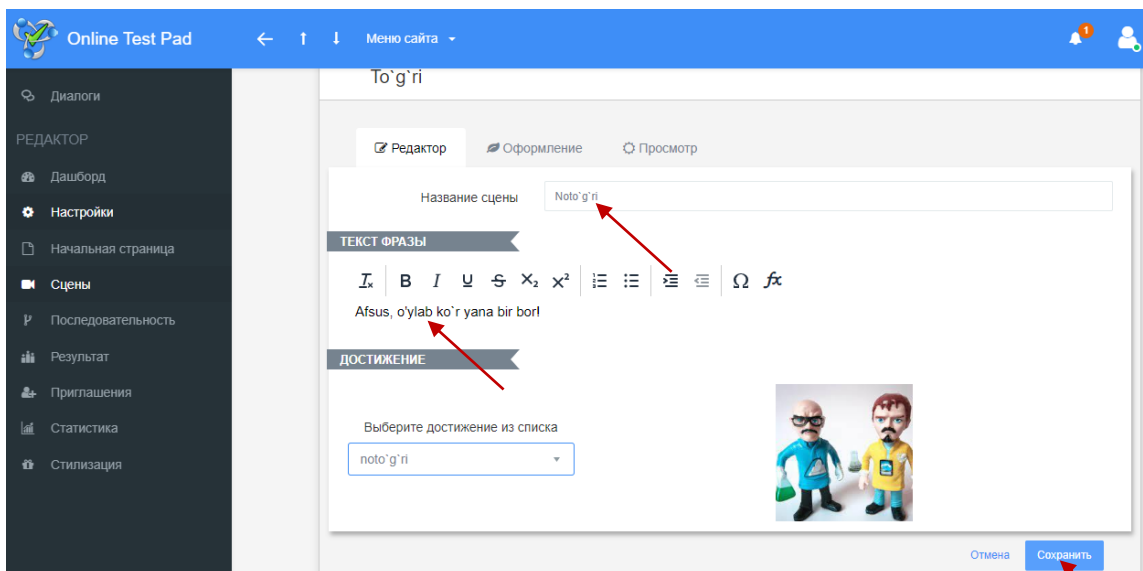
Savol nomi, savol matni, javoblar variantlarini yozib olamiz, javoblar variantini “Dobavit” tugmasi orqali qo‘shib olishimiz mumkin. Va to‘g‘ri deb hisoblagan test javobiga “Kolichestvo ballov” tugmasi orqali belgilangan bahoni qo‘yamiz va “Soxranit” tugmasi orqali saqlab olamiz.

Huddi shu kabi “+” ishorali tugma orqali savollar qo‘shib boriladi.

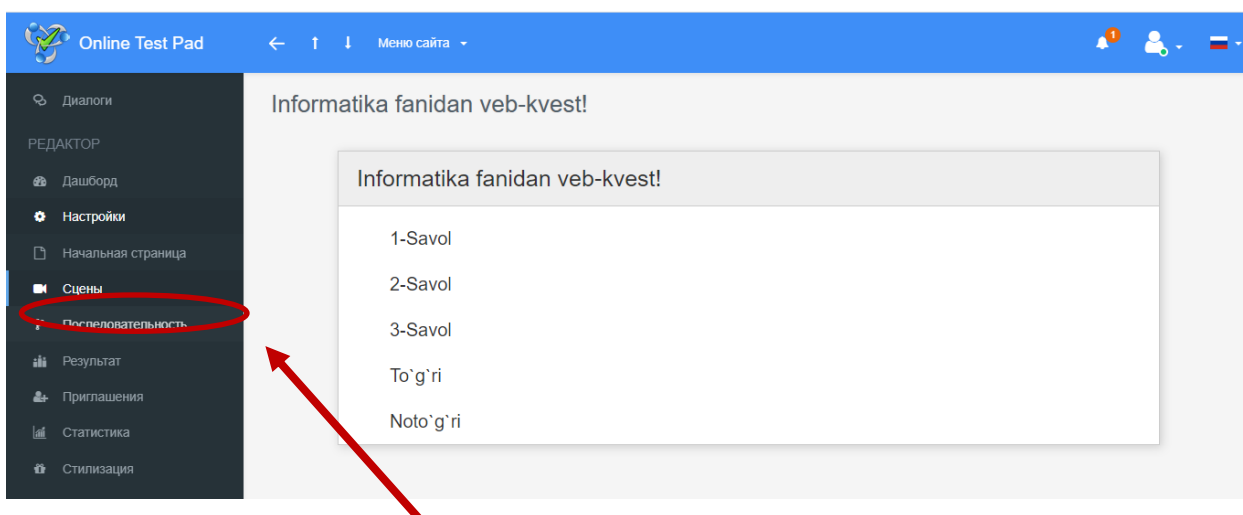
Dostijeniye bo‘limi orqali savollarga berilgan javoblarning natijasini e‘lon qilib boruvchi natija va personajlarni biriktirib olamiz.

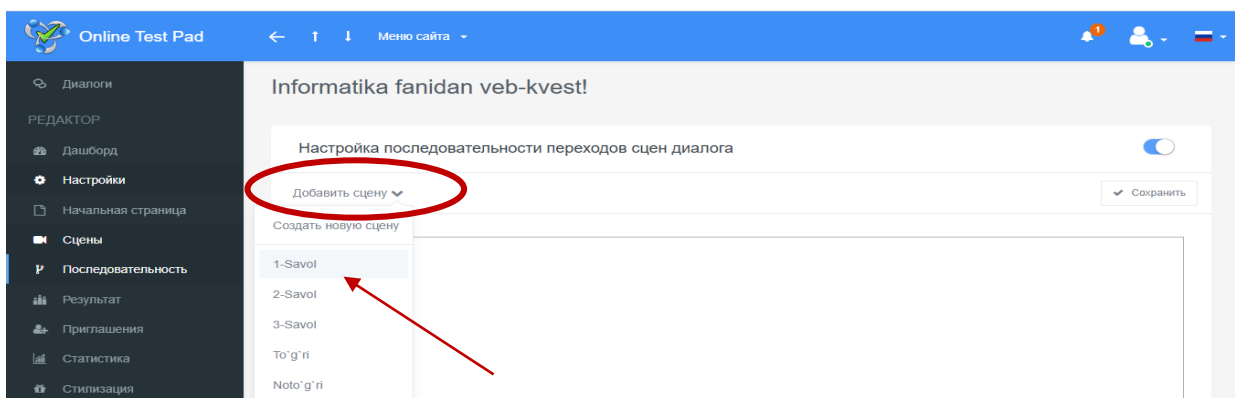
Noto‘g‘ri javobni ham biriktirib qo‘yamiz.

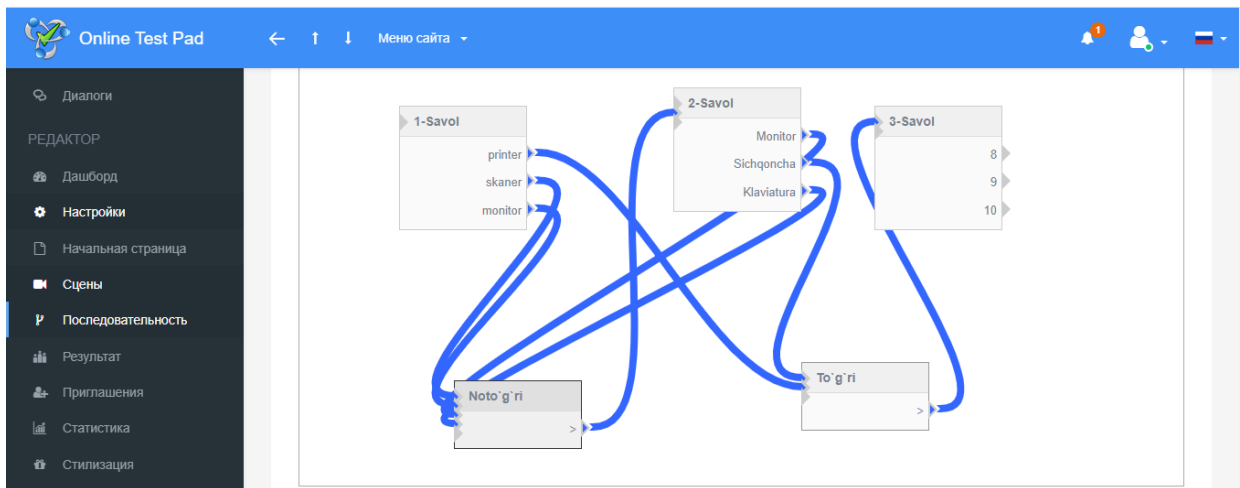
Barcha savol va javoblar biriktirib bo'lingandan so'ng savollar bog'lash va veb-kvest ko'rinishiga keltiruvchi bo'lim ya'ni "Posledovatelnosti"dan tanlanadi.

"Vklyuchit" tugmasi orqali asosiy oynaga barcha savol va javoblarni qo'shib olamiz. "Dobavit stsenu" tugmasidan ketma-ketlikda barcha savol va javoblarni asosiy oynaga joylaymiz.

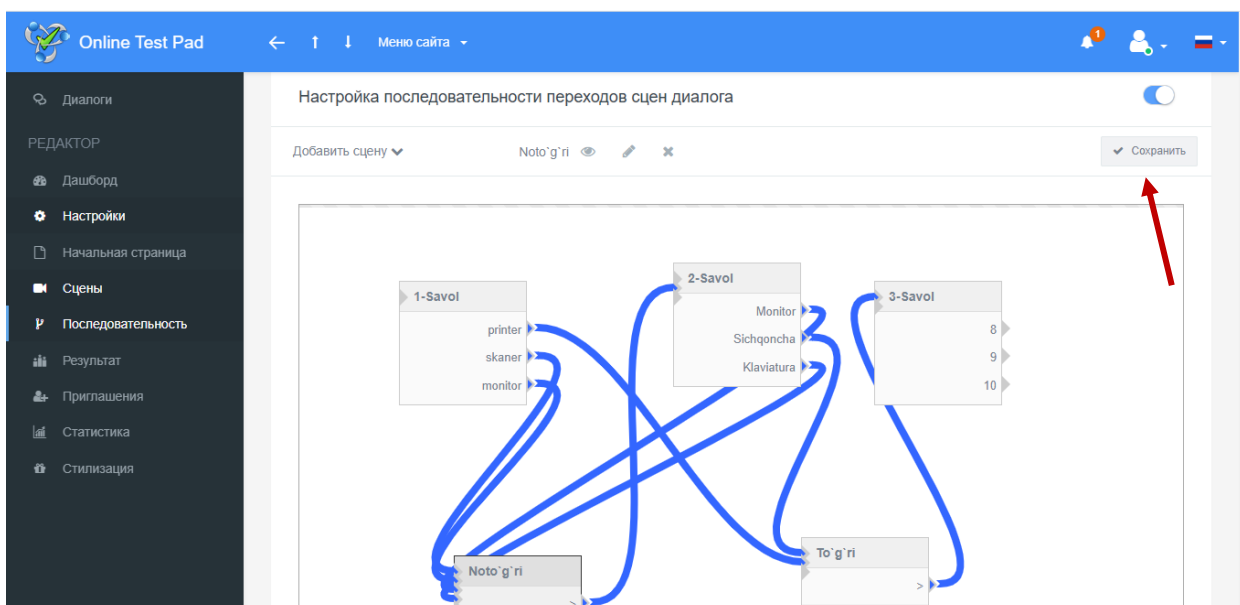

Berilgan savollarni bir-biri bilan bog‘ymiz. Ya’ni to‘g‘ri javoblarga “To‘g‘ri” javobni anglatuvchi tugma bilan biriktiramiz, noto‘g‘ri javobni “Noto‘g‘ri” javobni ifodalovchi tugma bilan biriktiramiz. Biriktirishda sichqoncha o‘ng tugmasini ushlagan holda kerakli tugmaga kelganda ikki marotaba chap tugma bosiladi, quyudagi rasmda berilgani kabi har uzorlarni eslatuvchi birikmalar hosil bo‘ladi.

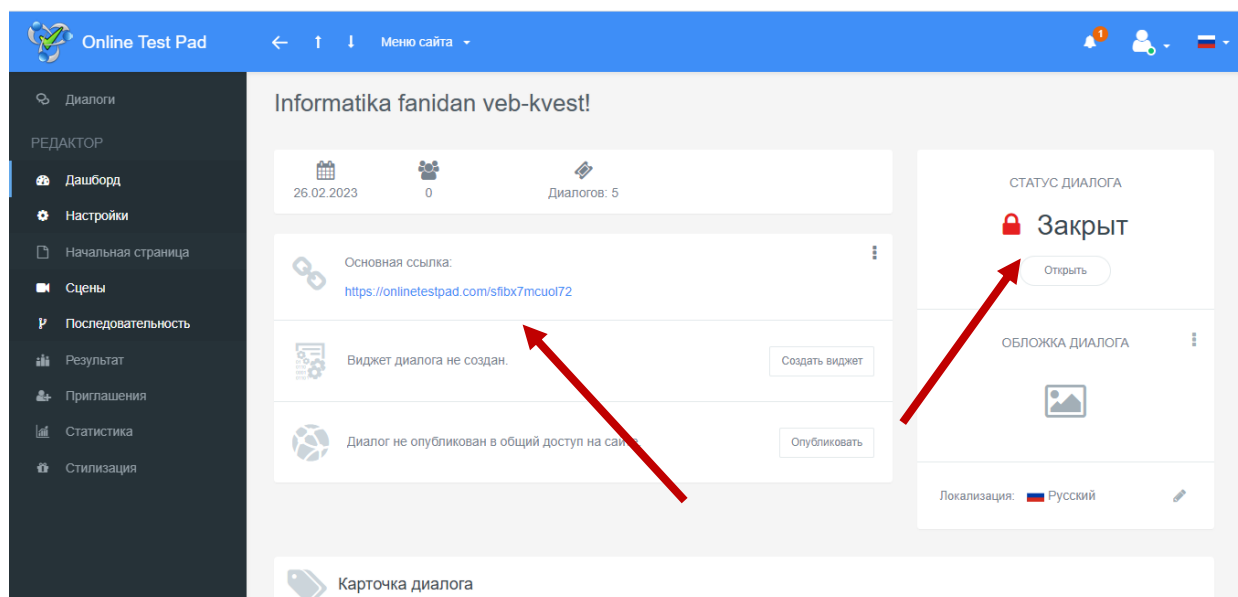

Faqat birikmalarni biriktirishda algoritmdan chalg‘maslik uchun diqqat talab etiladi. Veb-kvest qatnashuvchilari to‘g‘ri javob berilshganda keying savol bilan bog‘lanadi, noto‘g‘ri javob berishganlarida esa yana savolga qaytadilar, boshqatdan urunish bajaradilar.

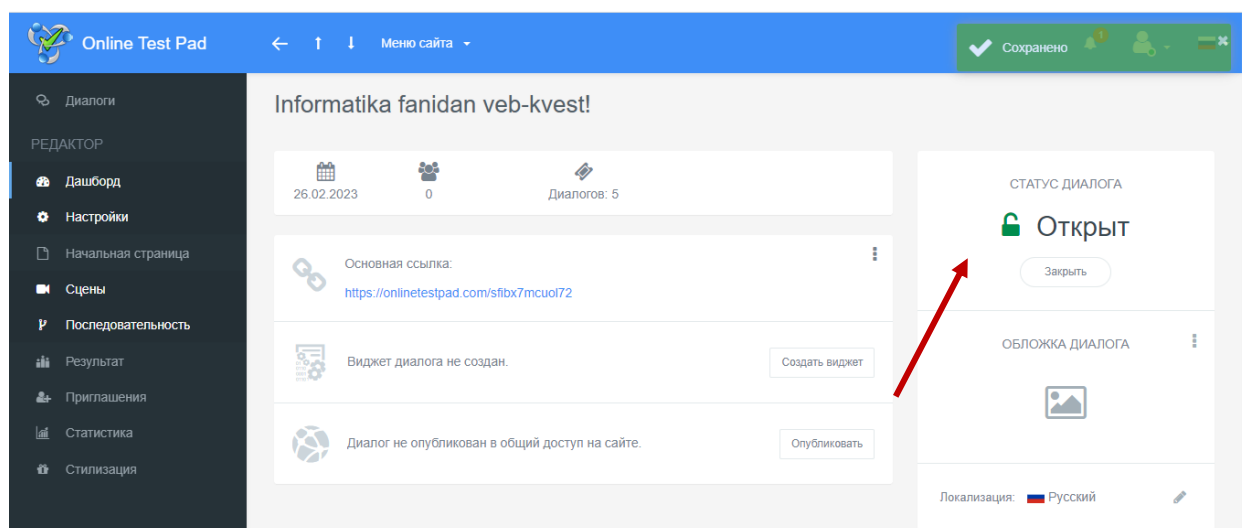
Barcha bog‘lashlarni yana bir tekshirib “Soxranit” tugmasi orqali saqlab olinadi.

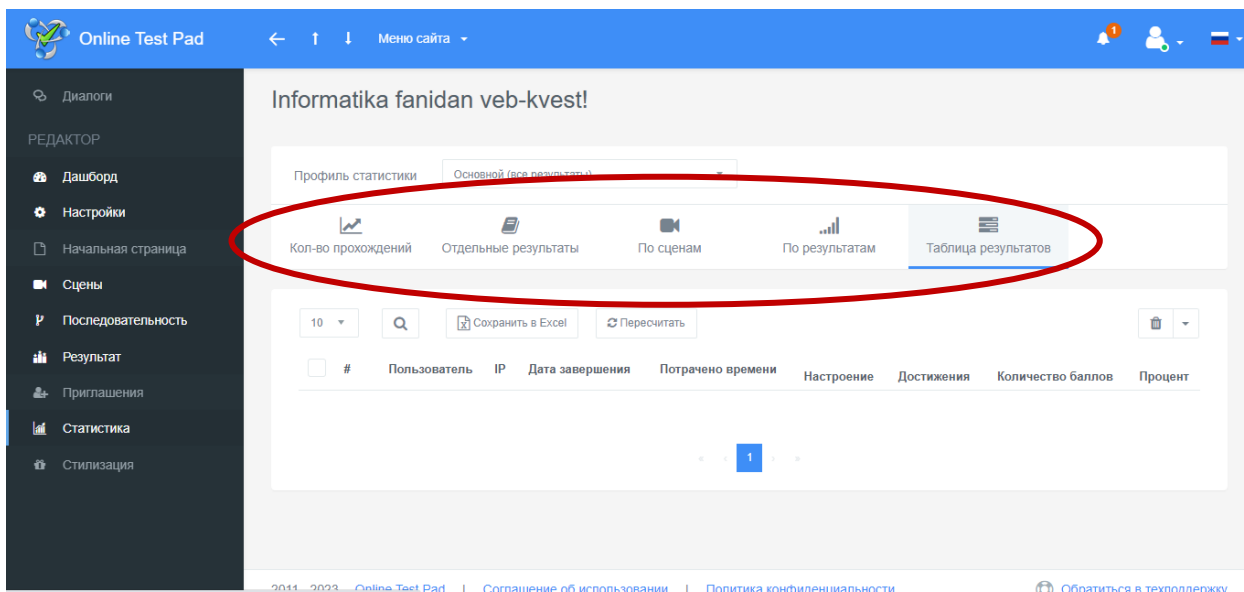
Hosil qilingan veb-kvest manzilini (ssilkasini) “Dashbord” menyusidan nushalab olib electron pochta yoki ijtimoiy tarmoqlar orqali ta’lim oluvchilarga yubirish mumkin bo’ladi va barcha ushbu havola orqali veb-kvestda qatnashish imkoniyatini ochish uchun “Zakrit” tugmasini “otkrit” tugmasi orqali ochib qo’yamiz.

Ochiq havola orqali ixtiyoriy foydalanuvchi ushbu veb-kvestdan foydalanishi mumkin bo’ladi.

Veb-kvestda ishtirok etgan foydalanuvchilar haqidagi statistik ma'lumotlarni "Statistika" menyudan ko'rishimiz va uni kerakli ma'lumotlari orqali saralash va excel dasturiga export qilish mumkin.

“KVEST” TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DARSLARNI LOYIHALASH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish sohasidagi sifat o'zgarishlari va yuqori samaradorlik, ularning jahon ta'lim talablari bilan mosligi va pedagoglarning kelgusi mehnat faoliyatlarida o'zlashtirgan kompetensiyalari qay darajada amaliyotga tatbiq qilinayotganligiga bog'liq. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida ijobiy o'zgarishlari va yuqori samaradorlik esa mazkur sohaga ijobiy yangilik kiritish, ya'ni tinglovchilarning loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish natijasida ta'limda sifat va samaradorlik ta'minlanib, pedagogik innovatsion jarayon vujudga keladi.

Bu borada B.E.Starichenkoning fikriga ko'ra, har qanday axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, shu jumladan mobil texnologiyalardan foydalanish, ta'lim oluvchining qiziqishini oshirishga qaratilgani hamda ma'lumotlarni zudlik bilan topish va ulardan istalga joyda foydalanish imkoniyati mavjudligi bilan samarali hisoblanadi.

E.Klopfer va j.sheldonlarning fikriga ko'ra, hozirgi vaqtda o'quv ma'lumotlarning ko'pligi, ularni taqdim etish shakllarini kengaytirishning yangicha yondashuvlarini joriy etishni taqozo etadi. Buni esa mobil qurilmalar yordamida samarali amalga oshirish mumkin.

I.A.Yuldoshevning fikriga ko'ra, mobil qurilmalaridan foydalanuvchilar axborotga bo'lgan ehtiyojlarini ta'minlashda turli mavzulardagi yangiliklarni o'qish, videolarni tomosha etish, jonli efir va eksklyuziv ko'rsatuvlar hamda ta'limiy yangiliklarni mobil ilovalarni qurilmaga o'rnatish orqali foydalanadi.

Mobil qurilmalarning xususiyatlaridan biri, turli xil o'quv vositalarni, ya'ni matnli, rasmlil, animatsiyali, video va audioli fayllarni, 3D-formatli ta'lim resurslarini taqdim etish usullarini diversifikatsiya qilishga imkon beradi. bu esa uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarining mustaqil o'quv faoliyatida zaruriy o'quv vositalar bilan ta'minlash imkoniyatini yaratadi.

Buning natijasida uzluksiz kasbiy rivojlantirish tinglovchilari qo'yilgan muammoli topshiriqlarni mustaqil ravishda echishga va kvest texnologiyasi yordamida turli ta'limiy loyihalarni bajarish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shunday qilib, kvest texnologiyasi yordamida darslarni loyihalashni amalga oshirish uchun uzluksiz kasbiy rivojlantirish tinglovchilariga syujetga emas, balki o'yin mazmuniga etibor qaratishga imkon beradigan fan komponentidan qat'i nazar o'yin holatini modellashtirishga imkon beradigan xizmatlardan foydalanish kerak. Bunda mobil qurilmalardan texnik vosita sifatida foydalanish orqali rivojlanishning yangi usullarini kashf etiladi. O'qitishning ushbu shaklidan foydalanish ssenariylari tinglovchilarning o'yin jarayoniga to'g'ridan-to'g'ri kiritilishi bilan tavsiflanadi. Mobil qurilmalar yordamida o'yin shaklini o'z ichiga olishi motivatsiyani oshirish orqali uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida ta'lim natijalariga hissa qo'shishi mumkin. Shu bilan birga veb-kvest texnologiyalarini qo'llashda samarali texnik vosita bo'lib xizmat qiladi. Bunda tez qaror qabul qilish, noaniqlik sharoitida harakat qilish, jamoada ishlash qobiliyati, ijodkorlik fikrlash kabi fazilatlari rivojlanadi:

Birinchidan, o'yin faoliyati, qoida tariqasida, asosiy syujetning boshlang'ich nuqtasi sifatida qiziqarli, g'ayrioddiy, o'ziga xos g'oyaning mavjudligini nazarda tutadi. Biroq, veb-kvest texnologiyasida kirish bosqichida trener olib boruvchining mahoratiga bog'liq, chunki uning vazifasi tinglovchilarga mavzu yoki topshiriq berishdan iborat hisoblanadi. Ikkinchidan, o'yin janri sifatida izlanish voqealarning ko'p vektorli rivojlanishini nazarda tutadi, shu bilan birga maqsadlarga erishish uchun chiziqli (bosqichma-bosqich) algoritm taklif etiladi. Uchinchidan, o'yinlar ishtirokchini rag'batlantirish tizimiga ega va tinglovchilarning ish natijalari hamda trenig olib boruvchi tomonidan baholanishi bunday vosita emas. Shunga asoslanib, veb-kvest texnologiyasining taklif qilingan ta'riflari tinglovchi tomonidan internet texnologiyalari va veb-manbaalar orqali ta'lim mavzularida birgalikda yoki yakka tartibda amalga oshiriladigan "veb-loyiha" tushunchasini ochib beradi va aniqlaydi.

Veb-topshiriqlarning o'ziga xos xususiyatlari quyidagicha:

Birinchidan, mavzuni o'rganish ustida ishlayotganda, tinglovchi ma'lum bir mavzu bo'yicha ma'lumotlarni olishda global tarmoqdan keng ko'lamda foydalanadi.

Ikkinchidan, veb-topshiriq ustida ishlayotganda, tinglovchi veb-kvest texnologiyasida qidiruvni yakka o'zi yoki jamoada ishlashidan qat'i nazar, unga qulay bo'lgan topshiriq tezligini tanlashi mumkin. Uchinchidan, veb-kvest mavzu bo'yicha qo'shimcha ma'lumotni qidirish imkoniyatini beradi. Qidirish va izlanish orqali mashg'ulotni o'tkazish shakli sifatida tinglovchilarga faol ishtirokchilari bo'lish, bir-birlari bilan ijodiy muloqot qilish, umumiy madaniy va kasbiy kompetensiyalarni, shuningdek, shaxsning muhim xususiyatlarini rivojlantirish

imkonini beradi. Buning natijasida, tinglovchilarning darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish imkoniyati yaratiladi.

Shu bois, tadqiqot doirasida maktab o'qituvchilarining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun metodik xizmat qiluvchi axborot-ta'lim muhiti yaratildi (**qvest.uz** manzilida). ushbu axborot ta'lim muhitining tarkibiy tuzilmasi quyidagi 2.3-rasmda keltirilgan.

Yaratilgan axborot-ta'lim muhiti umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilarning o'zluksiz kasbiy faoliyatida loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun zaruriy ishlanmalar va elektron ta'lim resurslar shakllantirilgan.

shuningdek, maktab o'qituvchilarining o'zini-o'zi mustaqil baholab ko'rish va turli loyihalarni bajarishni onlayn va offlayn tizimlarini yaratilgan (2.3-rasmga qarang).

2.3-rasm. qvest.uz axborot ta'lim muhitining tarkibiy tuzilmasi

Ushbu axborot-ta'lim muhiti maktab o'qituvchilari uchun quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

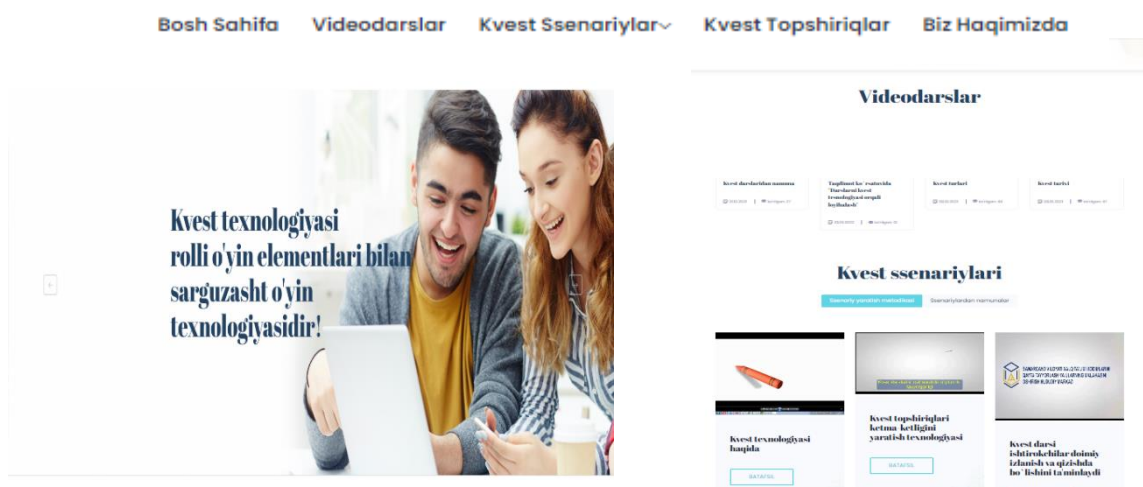
1) Mashg'ulotlarni "kvest" texnologiyalar yordamida loyihalashga oid video ma'ruzalarni ko'rish;

2) Turli mavzularni "kvest" texnologiyalari yordamida loyihalashga oid namunalardan foydalanish;

3) Maktab o'qituvchilarining "kvest" texnologiyalari yordamida loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishga yo'naltirilgan topshiriqlar to'plamidan foydalanish;

4) Kvest texnologiyalari yordamida loyihalashga oid malakalarini aniqlash uchun onlayn tizimdan foydalanish.

Mazkur tadqiqot doirasida yaratilgan axborot-ta'lim muhitining bosh oynasi 2.3-rasmda keltirilgan.

2.4-rasm. "Qvest.uz" axborot-ta'lim muhitining bosh oynasi

Xulosa qilib aytganda uzluksiz kasbiy rivojlantirish vaqtida ijtimoiy-pedagogik texnologiya sifatida "kvest" texnologiyasini turli yo'nalishlarda qo'llash mumkin:

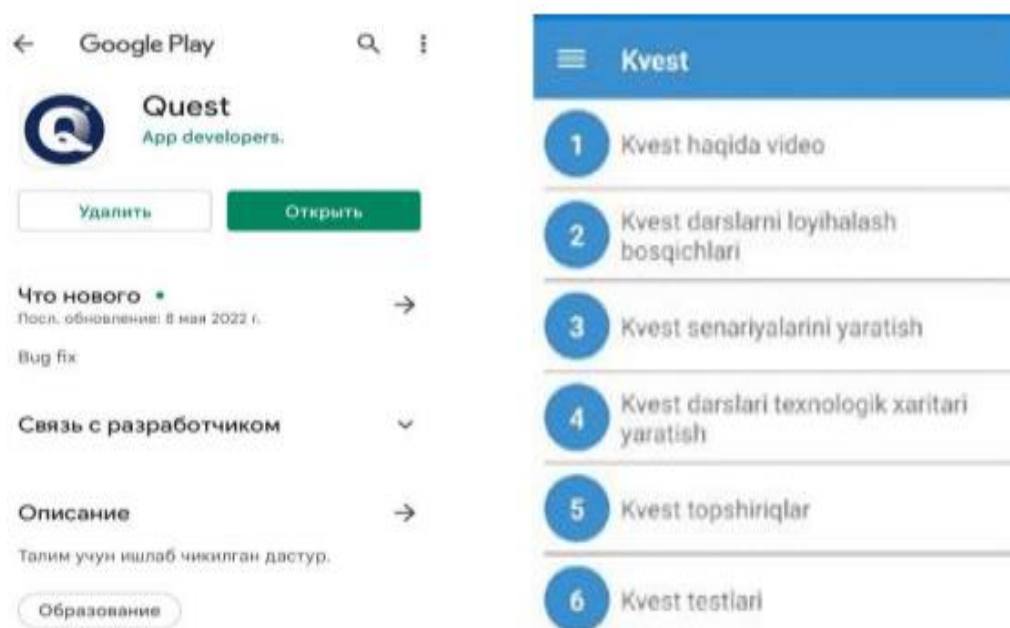
Birinchi, topshiriqni baholash vositalari fondini elementi sifatida ishlatish mumkin, bu sizga kompetensiyaning shakllanish darajasini tekshirish imkonini beradi;

Ikkinchi, metodik ishlanmalar uchun topshiriq shakli sifatida, kvest texnologiyasi ijtimoiy voqelikni qurish, syujetlar tuzish, topshiriqlarni loyihalash va

ularni bajarish shartlarini talab qiladi. bu ijodiy ish bo'lib, tinglovchilarning qiziqishlari, ularning o'tmish, hozirgi va kelajak haqidagi g'oyalarini ochib berish, o'z kompetensiyalarini loyiha faoliyatiga kiritish, ijtimoiy makon va vaqt toifalari bilan ishlash imkonini beradi. ishning bu shakli sizga ilmiy, tahliliy, ijodiy, ijodiy va loyihaviy fikrlashni birlashtirishga imkon beradi.

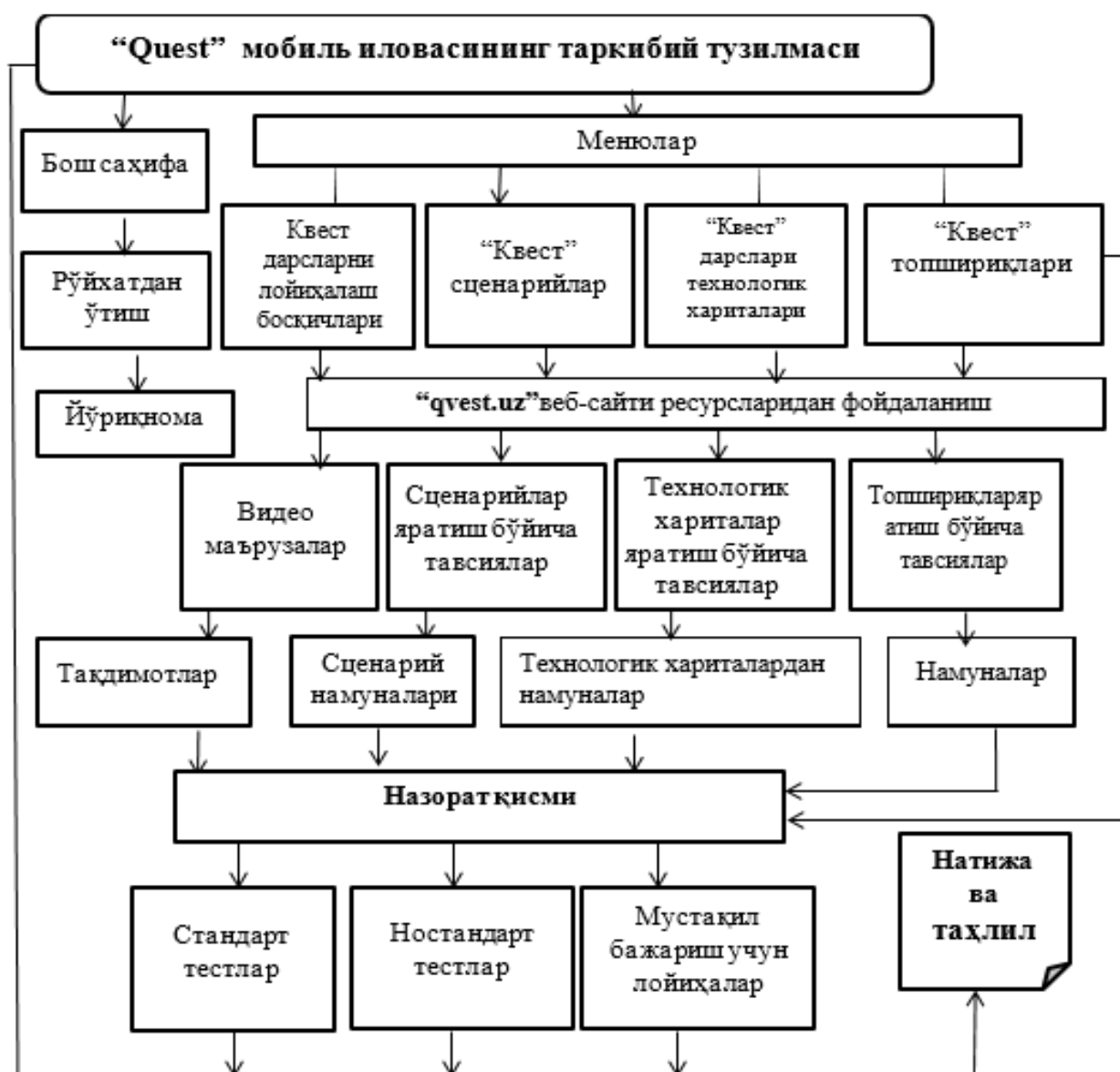
Shuni ta'kidlash kerakki, ko'pchilik tinglovchilar kvest texnologiyasi yordamida darslarni loyihalash emas, balki ular ishtirok etishiga katta qiziqish bildirishgan: ishtirok etish juda qiziq, lekin ularni loyihalash qanchalik qiyin va mas'uliyatli hisoblanadi.

Kuzatish va tahlil etish davomida kvest texnologiyasini yuqori pedagogik salohiyatga ega ekanligi va o'qituvchining pedagogik faoliyatida darslarga tayyorgarlik ko'rishning eng istiqbolli texnologiyasi ekanligi aniqlandi. ijtimoiy-pedagogik texnologiyalar sifatida kvest texnologiyasi uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarining umumiy madaniy va darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun samarali hisoblanadi. mazkur tadqiqot doirasida yaratilgan "Quest" mobil ilovasining ko'rinishi va tuzilmasi 2.5-rasmda keltirilgan.

2.5- rasm. "Quest" mobil ilovasining ko'rinishi

2.5-rasm. “Quest” mobil ilovasining tarkibiy tuzilmasi

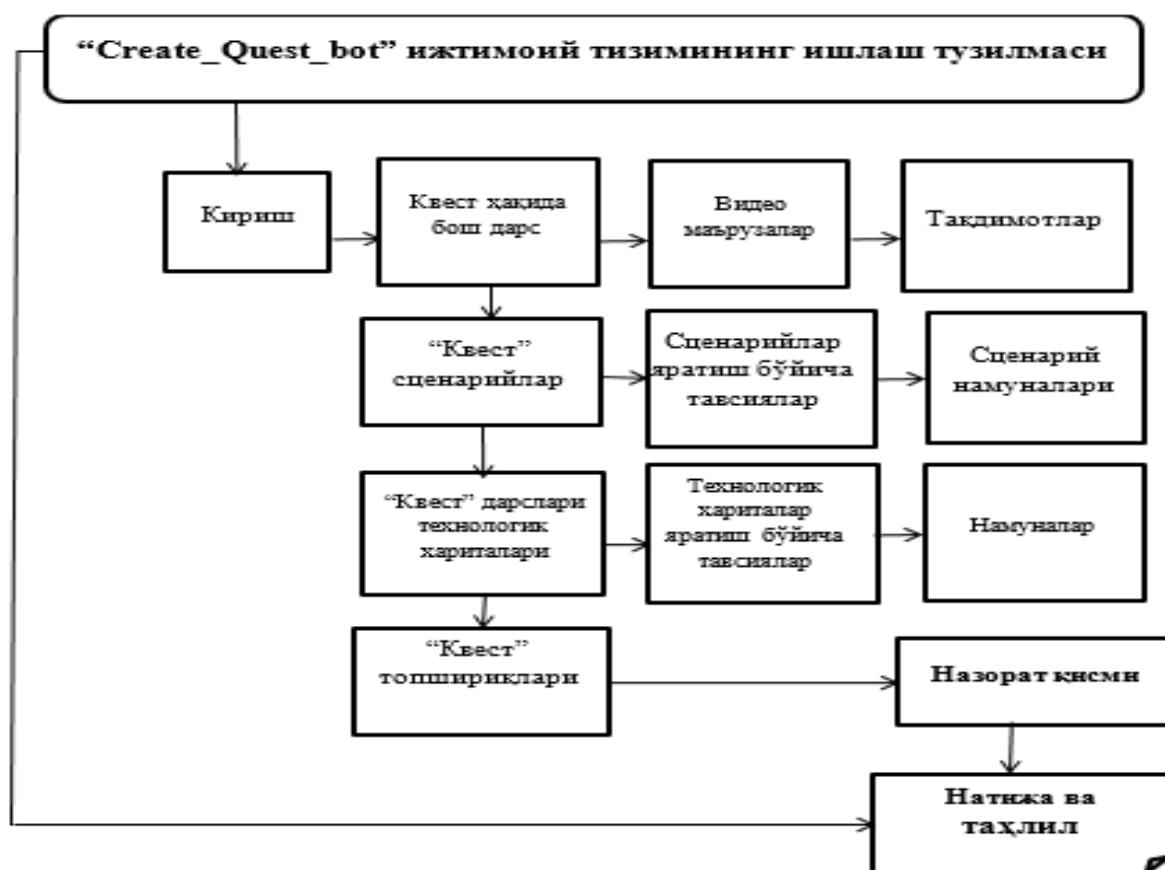
Uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilari uchun virtual kvestni yaratish vositasi sifatida mobil ilovalar va veb-saytlardan keng foydalanish bilan bir qatorda ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish ham ularning ushbu o‘quv vositalarga oid tasavvurini kengatirishga, darslarni zamonaviy elektron o‘quv resurslari yordamida loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishga erishish mumkin.

Bizga ma'lumki, hozirgi zamonaviy texnika vositalari (kompyuter, gadjetlar) yordamida darslarni tashkil etish, ma'lumotlarni mustaqil o‘rganib, o‘zlashtirishda katta samara beruvchi vositalar sifatida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish qulay tizim hisoblanadi. telegram botlar, Youtube ijtimoiy tarmoqlar kanallariorqali veb-

topshiriqlarni berish, ularni o‘zaro integrallash orqali nazorat qilish bir muncha ommabop, sodda, va qulayligi bilan muhim ahamiyat kasb etadi.

Bot-(ingliz “robot” so‘zining qisqartmasi bot) - bu odamlar uchun mo‘ljallangan interfeyslar orqali har qanday harakatlarni avtomatik ravishda va yoki berilgan jadvalga muvofiq bajaradigan maxsus dastur asosida ishlaydigan virtual robot hisoblanadi. telegram botlari uchun yoziladigan botlar turli xil funksiyalarni avtomatik bajarish, buyruqlar ketma-ketligini tizimli taqdim etish imkoniyatini beruvchi maxsus dastur hisoblanadi. botning asosiy vazifasi foydalanuvchi tomonidan kiritilgan buyruqqa avtomatik javob qaytarishdir.

Mazkur tadqiqot doirasida yaratilgan **“Create_Quest_bot”**-ijtimoiy tizimining ishlash tuzilmasi 2.6-rasmda keltirilgan.

2.6-rasm. “Create_Quest_bot” ijtimoiy tizimining tuzilmasi

Bu kabi jarayon va hodisalar darslarni samarali tashkil etishda ijtimoiy tarmoqlar va veb-ilovalar, mobil ilovalar integratsiyasi orqali tashkil etish imkoniyati mavjudligimuhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayon va hodisalar vebga

mo'ljallangan shaklda taqdim etish ta'lim oluvchiga istalgan joyda va vaqtda foydalanish imkoniyatini yaratadi.

Shunday qilib, tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda maqsad, ularning umumiy o'rta ta'lim maktablarida dars berish vaqtida qo'llash nazarda tutilgan. Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash asosida tashkil etish o'quvchilarining fanga qiziqtirish, motivatsiyasini oshirish, kreativ fikrlashini rivojlantirishdan iborat.

Shuningdek, kvest texnologiyasi asosida muammolarni hal qilishda barcha ishtirokchilar bir-biri bilan faol muloqot qilishlarini, turli ko'nikma va malakalarni, hayotiy tajribadan, sezgi bilan foydalanishni ta'minlaydi.

-tahlil etish;

-jamoada ishlash, hamkasblar, rahbariyat bilan samarali muloqot qilish;

-kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalaridan foydalanish;

-vazifalarni bajarish natijasi uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish bilan, ularning ishini tashkil etish va nazorat qilish;

-muammolarni hal qilish, tavakkalchiliklarni baholash va nostandart vaziyatlarda qaror qabul qilish;

-tarkibiy bo'linmaning ishini rejalashtirish va tashkil etishi; faoliyat jarayonini va natijalarini tahlil qilish.

Kvest texnologiyasining yuqorida qayd etilgan imkoniyatlarini hisobga olgan holda uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayoniga tadbiiq etish orqali samarali natijaga erishish mumkin degan xulosaga keldik.

“KVEST” TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DARSLARNI LOYIHALASH BOSQICHLARI

Bugungi kunda maktab o'qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida, ularning loyihalashga oid kasbiy kompetentligini rivojlantirish muhim masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Bu o'z navbatida uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun zamonaviy ta'lim

texnologiyalarni joriy qo'llashni taqoza etadi. Bunday texnologiyalardan biri, kvest texnologiyasi hisoblanadi. Kvest texnologiyasi ta'lim oluvchiga mashg'ulot vaqtida turli mantiqiy topshiriqlar shajarasini taklif etgan o'yin shakldagi texnologiya hisoblanadi. Bu didaktik o'yin ta'lim vazifalari, vaqt cheklovlarni samarali foydalanish imkoniyatini yaratadi.

Kvest texnologiyasi ishtirokchini turli jumboqli savollar va topshiriqlar asosida aqliy zo'riqishni hosil qiladi. bunday noan'anaviy darslarning dolzarbligi uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarning kompetentligini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu tinglovchilarning mashg'ulot jarayonida faol tashkilotchilari bo'lishga imkon beradi. Chunki ular materialni mustaqil tanlash va tuzish, olingan ma'lumotlarni tahlil qilish asosida ilmiy va amaliy faoliyat ko'nikmalarini egallab, maqsadga erishish uchun mustaqil qaror qabul qilish kompetentligini rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Kvest texnologiyasi asosida o'tiladiga mashg'ulot mavzularini loyihalash, ularni amalga oshirish uchun ijodiy va motivatsiyali jarayon hisoblanadi. Shu bois, ushbu texnologiyani uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida qo'llash samarali hisoblanadi. mazkur texnologiyadan foydalanib berilayotgan topshiriq syujetlari har xil bo'lishi mumkin—detektiv, ilmiy-fantastik filmlar va kitoblar, mashhur kompyuter o'yinlaridan tortib, noyob mualliflik ssenariylariga qadar.

Shubhasiz, material yangi ma'lumotni mustaqil olish va tizimlashtirish jarayonida yaxshiroq o'zlashtiriladi. Shuning uchun, ta'lim jarayonida kvest texnologiyalaridan foydalanish orqali zamonaviy axborot jamiyatining talablariga mos mutaxassislarni malakasini oshirish, kasbiy kompetentligini rivojlantirishga, shaxsiy fazilatlarni tarbiyalashga yordam beradi. Shu bois, kvest texnologiyasidan foydalanish orqali uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarning kompetentligini rivojlantirish masalasi dolzar hisoblanadi. Ta'lim topshiriqlari loyiha faoliyatini o'z ichiga oladi. sinfda loyiha usuli va o'yin texnologiyalari sinteziga asoslangan kvest – loyiha faoliyatidan foydalanish muvaffaqiyatli hisoblanadi. Bu usul sarguzasht yoki o'yin bilan bog'liq uzluksiz va yo'naltirilgan qidirishdan iborat.

uni amalga oshirishning turli shakllari bo'lishi mumkin: ta'lim veb-topshiriqlari; sarguzasht, o'yin vazifalari; jonli topshiriqlar.

O'quv va tarbiyaviy maqsadlarini amalga oshiradigan, muammoli va rolli o'yin elementlari bo'lgan muayyan muammoli vazifani bajarishga qaratilgan jonli topshiriqlar alohida qiziqish uyg'otadi. Shu bilan birga, maqsadga erishish uchun, harakat sodir bo'ladigan hududning resurslari, axborot resurslaridan foydalanish mumkin.

Ta'lim oluvchi "kvest" texnologiyasi asosida loyihasi ustida ishlash jarayonida real jarayonlarni o'rganadilar, muayyan vaziyatlarni boshdan kechiradilar, hodisalarga chuqur kirib boradilar, yangi jarayonlar va ob'ektlarni quradilar. axborot faoliyati nuqtai nazaridan, kvest loyihasi ishtirokchilari, ular ustida ishlayotganda, kelajakda ma'lumotlarni qidirish, saqlash, uzatish va tahlil qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni, turli manbalardan olingan ma'lumotlarni solishtirish qobiliyatini shakllantiradilar hamda taqqoslashning asosi, yangi ma'lumotlarini sintez qiladi.

Bu usul uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarning umumiy va kasbiy kompetentligini rivojlantirish uchun samarali hisoblanadi:

-har xil kontekstlarga nisbatan kasbiy faoliyat muammolarini hal qilish yo'llarini tanlash;

-kasbiy faoliyat vazifalarini bajarish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni qidirish va tahlil etish;

-jamoada ishlash, hamkasblar, rahbariyat bilan samarali muloqot qilish;

-kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalaridan foydalanish; vazifalarni bajarish natijasi uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish bilan ularning ishini tashkil etish va nazorat qilish;

-muammolarni hal qilish, tavakkalchiliklarni baholash va nostandart vaziyatlarda qaror qabul qilish; tarkibiy bo'linmaning ishini rejalashtirish va tashkil etishi; faoliyat jarayonini va natijalarini tahlil qilish.

Kvest texnologiyasi asosida o'tiladiga mashg'ulot mavzularini loyihalash, ularni amalga oshirish uchun ijodiy va motivatsiyali jarayon hisoblanadi.

Shu bois, ushbu texnologiyani uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida qo'llash samarali hisoblanadi.

Kvest texnologiyasining yuqorida qayd etilgan imkoniyatlarini hisobga olgan holda uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayoniga tadbiiq etish orqali samarali natijaga erishish mumkin degan xulosaga keldik. Shu bois, ushbu texnologiya asosida darslarni loyihalashning texnologik xaritasini ishlab chiqildi (2.5-jadvalga qarang). texnologik xaritani ishlab chiqishda E.A.Igunnova, I.M.Logvinova, N.Ya.Morozlarning ilmiy va uslubiy ishlaridan foydalanilindi.

2.1-jadval.

DARSLARNI VEB KVEST ASOSIDA LOYIHALASH BOSQICHLARI

Bosqich-lar	Kvest elementlari	Elementlar mazmuni
Kirish qism	Nomi	-qisqa, jozibali, original;
	Kvest turi	-veb kvest, chiziqli, halqasimon va muammoli kvestlar;
	Maqsad va vazifalari	-ta'limiy, tarbiyaviy, rivojlantiruvchi; -mavzular uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash; -hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish;
	Vaqt davri	-bitta dars, bir nechta darslar (bir hafta, bir chorak, bir yil yoki boshqa);
	Yosh xususiyatlari	-maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilari; -boshlang'ich ta'lim o'quvchilari; -o'rta maktab o'quvchilari; -talabalar; -malaka oshirish jarayoni tinglovchilari;
Syujet	Syujet turi	-hikoya; -ilmiy fantastik; -detektiv; -afsona, ertak;
Qahramon	Qahramonlarning xususiyatlari	-qahramonlar ro'yxati; -qahramon xarakterlari; -qahramon rollari; -qahramon vazifalari;

Topshiriq	Topshiriq turlari	-asosiy vazifa; -jumboqli topishmoq; -muammoli vazifalar; -qo‘shimcha vazifa;
Yo‘nalish	Kvest rejasi	-asosiy sxema; -bosqichlar; -stansiyalar ketma-ketliklar; -ekspozitsiya; -ketma-ketliklarni bog‘lash uchun ko‘priklar; -avj nuqtasi va echimlar;
Refleksiya	Baholash mezonlari	-topshiriqlarni to‘liq bajarish; -faol ishtiroki;
	Kvestning natijasi va o‘z-o‘zini baholash	-muammo echilishi; -topishmoq topilishi; -kashfiyot qilinishi; -o‘yin natijasida qoniqish hosil qilish;

Ushbu jadvalni mazmunini kengroq ko‘rib chiqsak. Kvest nomi qisqa, jozibali, original bo‘lishi kerak. kvest turi chiziqli, halqa va muammoli kvestlar. Kvest turini tanlash kvest darsini bosqichlari rejasini tuzishda muhim hisoblanadi. Kvest yo‘nalishi o‘quv predmeti yoki o‘quv faoliyatining yo‘nalishlaridan biri sifatida ko‘rsatiladi. maqsad va vazifalari, maqsad umumlashtirilgan xarakterga ega bo‘lishi, tashhis qo‘yilishi kerak bo‘ladi. muddati ta’lim kvestlari bir dars uchun mo‘ljallangan bo‘lishi mumkin, bir nechta darslar, bir hafta, bir chorak, bir yil yoki boshqa vaqt davri (qisqa muddatli yoki uzoq muddatli). Ishtirokchilarni yosh xususiyatlari o‘quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda (maktabgacha ta’lim, boshlang‘ich, boshlang‘ich yoki o‘rta maktab o‘quvchilari, talabalar, kattalar) va ularning o‘quv ehtiyojlari. kvest ssenariysi kvest biror bir afsona, ssenariy asosida tashkil etiladi. O‘yin boshlanishidan oldin voqealar yoki voqea qahramonlari haqida hikoya qilib beriladi. uni ishlab chiqishda, ijodkorlik, kreaktivlik bilan: voqealarni bo‘rttirish, mashhur belgilarni o‘zgartirish va boshqalar orqali tuziladi. shunday qilib, real yoki tasavvur (vertual) olamida o‘zingizni o‘yin ichida tasavvur etishingiz mumkin. Kvest qahramonlari kvest mualliflari qahramonlar ro‘yxati va ularning xususiyatlarini taklif qiladilar. Qahramonlarning xarakterlari butunlay badiiy to‘qima

yoki real bo'lishi mumkin. kvest ishtirokchilarining rollarini tanlash qoidalar bilan belgilanadi: qur'a tashlash yoki ishtirokchilar qobiliyatlari bo'yicha tanlanishi mumkin. asosiy vazifa, jumboqli topshiriqlar-asosiy vazifa muammoli xarakterga ega bo'lishi kerak. asosiy vazifani ishlab chiqishda jumboqli topishmoq, muammoli vazifalar foydalanish mumkin. asosiy malasani jumboq asosida yaratish. bunda ijodkorlik, ilhom va kreativlik sizga vazifalar turlarini diversifikatsiya (turli xil) qilishga yordam beradi. To'siqlar o'yin rejasi bo'ylab olg'a borish uchun asosiy vazifa bilan bir qatorda har xil turdagi qo'shimcha vazifalar (ishtirokchilar bir nuqtada uzoq vaqt to'xtab qolmasliklari uchun) ham ishlab chiqiladi; Ular orasida muammoli masalalar, taklif etilishi maqsadga muvofiqdir. kvest rejasi va unga yordam beruvchi yo'l-yo'nalishlar o'yin rejasida bir qator hodisalarni ifodalaydigan (asosiy sxema), masalan, bosqichlar, stansiyalar ketma-ketliklar; bu bosqichlardan o'tish uchun rag'batlantirish qoidalari ishlab chiqilishi, bonuslar yoki jazo qo'llanilishi mumkin. reja mazmuniga an'anaviy elementlarni kiritish maqsadga muvofiq: Ekspozitsiya, ketma-ketliklarni bog'lash uchun ko'priklar, rivojlantirish harakatlari, avj nuqtasi va echimlar. asosiy va qo'shimcha vazifalarni hal etishga qaratilgan maqsadli qidiruvni tashkil etishga yordam beradigan turli maslahatlar, teglar, belgilar tayyorlash mumkin. manbalar-kvest bosqichlari turli xil manbalardan foydalaniladi. masalan: adabiyotlar ro'yxati, internet manbalar. vositalar-multimediali ilovalar, taqdimotli o'quv resurslar, videoroliklar (ijtimoiy), elektron gadjetlar. Texnik qurilma va uskunarlar-video ko'zgu, zamonaviy kmpyuter texnologiyalari, mobil qurilmalar. o'quvchilar faoliyatini baholash mezonlari-mezonlar o'qituvchi tomonidan taklif etilayotgan vazifalar turi va bajarilgan o'quv «mahsuloti» topshirig'iga qarab ishlab chiqiladi. Har bir bosqichdan o'tishning o'zi baholash sifatida qabul qilinishi ham mumkin. Baholash talabalari bilan ishtirokchilarni oldindan tanishtirib borishingiz mumkin, masalan: jarima yoki rag'bat kartochkalar orqali. Kvestning natijasi va refleksiya natija asosiy vazifaning bajarilishiga mos kelishi kerak, masalan: Muammo echildi, topishmoq topiladi, kashfiyot qilindi va hokazo. Kvest mahsuli sifatida ijtimoiy rolik, bukleti, taqdimotlar yoki kashfiyotlar natijalari ko'rinishida bo'lishi mumkin. Refleksiya variantlarini tanlash kvestning

maqsad va vazifalariga bog‘liq holda tashkil etish maqsadga muvofiq (refleksiya ekrani, o‘z-o‘zini baholash, “epizodlar” va boshqalar) tashkil etadi. Keltirilgan texnologik xarita asosida matematika fanidan uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilari guruhiga “fAnni o‘qitish metodikasi” moduli bo‘yicha “ko‘pburchaklar maydoni” mavzusida kvest dars ishlanmasini keltiramiz (2.2-jadvalga qarang).

2.2- jadval.

Elementlar tarkibi	Kvestni ishlab chiqish talablari va mazmuni
Nomi	Markazga yordam!
Kvest turi	Halqa kvestiga doir.
Kvest yo‘nalishi	Matematika fanidan malaka oshirish kursi tinglovchilari guruhiga “fanni o‘qitish metodikasi” moduli. Tabiiy fan va matematik yo‘nalish. kvestlar geometriya darslarida, asosiy maktabda va darsdan tashqari faoliyatda qo‘llanilishi mumkin.
Maqsad va vazifalari	<p>Maqsad: “Ko‘pburchaklar yuzasi” mavzusi bo‘yicha bilimlarni umumlashtirish va tizimlashtirish; ko‘pburchaklar maydonlarini hisoblash bo‘yicha masalalar echish malakasini oshirish.</p> <p>Vazifalar:</p> <p>1. <i>Tinglovchilarning “ko‘pburchaklar” mavzusiga doir ko‘nikmalarini takomillashtirish, quyidagilar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Muammolarni hal qilishning nostandart yo‘llarini tahlil qilish va topish; - Real vaziyatlarni modellashtirish, qurilgan modellarni o‘rganish, olingan natijani izohlash; - Chizmalardan, modellardan va hayotda foydalanilib kelinayotgan geometrik shakllarni tanib olish; - Geometrik shakl va formulalarning o‘rganilgan xossalarni geometrik masalalar va amaliy mazmundagi masalalarni echish uchun qo‘llash. <p>2. <i>Tinglovchilarning ko‘nikmalarini shakllantirishga qaratilgan mavzulararo natijalariga bog‘lashga erishishni rag‘batlantirish:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kundalik xayotdagi muammoli vaziyat sharoitida matematik muammoni ko‘rish; - Matematik masalalarni echish uchun zarur bo‘lgan turli manbalarda ma'lumotlarni topish; - Matematik masalani tushunarli shaklda taqdim etish; - To‘liqsiz va ortiqcha, aniq va ehtimoliy axborot

	<p>sharoitida qaror qabul qilish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tasvirlash, izohlash, argumentlash uchun matematik ko'rgazmali vositalarni tushunish va ulardan foydalanish; - Muammoli vazifalarini hal etishga qaratilgan tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish. <p>3. <i>Ishtirokchilarni shaxsiy natijalarga erishishga ko'maklashish:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fikrlaringizni aniq, ravshan, fikrlarini asosli ifodalash, misollarga namunalar va teskarisidan isbotlab berish qobiliyati; - Matematika fani inson faoliyati sohasi sifatida, uning yangilanishi, taraqqiyoti uchun ahamiyati haqida fikrlar; - Fikrlash ijodkorligi, tashabbuskorlik, topqirlik, matematik masalalarni echishda faollik; - Matematik ob'ektlarni, muammolarni, echimlarni, mulohazalarni hissiy idrok eta olish
Muddati	Qisqa muddatli. 2 soat (1 juftlik)
Ishtirokchilar yoshi/ maqsadli guruh	Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi matematika fani o'qituvchilari kursi tinglovchilari (yoshi aralash). 24 ta tinglovchi
Kvest ssenariysi	Mashg'ulot o'tkaziladigan xona turli didaktik materiallar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan jihozlanadi.
Kvest qahramonlari	Jamoalar: "me'morlar", "muhandislar", "dizaynerlar", "quruvchilar", "bog'bonlar" nomlari bilan
asosiy vazifa/asosiy g'oya	<p>Izlanishlari natijasida ishtirokchilar maydon shakllarini geometrik figuralar bilan o'zgartira olishlari; real vaziyatlarni maydonlarni geometriya tilida tasvirlay olishlari; geometrik shakllar yuzalarini topishga doir amaliy masalalarni echishlari; jamoada ishlashlari lozim.</p> <p>Ushbu jarayon uchun dala maydonida ish va ta'mirlash turiga mos keladigan oltita didaktik to'plam mavjud.</p> <p>Jamoalar o'yin boshlanishidan oldin o'zlariga kerakli jixozlar va har bir jamoa o'z yo'nalishi bo'yicha topshiriq varaqalarini oladilar. Vazifalarning barcha bosqichlaridato'g'ri bajarilganda jamoalar bir harfni mukofot sifatida oladilar, ulardan oxir-oqibat so'z to'plashlari va uni izohlashlari kerak bo'ladi.</p>
Kvest rejasi va unga yordam beruvchi yo'l	Izlanishdagi natijalarga oldindan belgilangan yo'nalish bo'yicha jamoalar turli xil didaktik material sifatida taqdim etilgan vazifalarni bajarish orqali erishiladi. har bir bosqich uchun bir xil miqdorda vaqt ajratiladi, vazifa bajarilgach, jamoalar bir bosqichdan ikkinchi bosqichga o'tadilar. Barcha bosqichlardan o'tgan va butun so'zni jamlagan

	<p>jamoa g'olib hisoblanadi.</p> <p>Kvest bosqichlari: 1) "Yo'lakcha", 2) "Gulzor", 3) "o'rindiqlar"; 4) "Yotoqxona", 5) "Ko'chatlar", 6) "Ekinzor".</p> <p>Kvest ochiq havoda (sport maydonchasi, muassasa hovlisi) yoki maxsus tayyorlangan xonada o'tkazilishi mumkin.</p>
Vazifalar / to'siqlar	Agar jamoa vazifani uddalay olmasa, xato qilsa yoki nomunosib o'ynashga harakat qilsa, qo'shimcha vazifani bajarish kerak bo'ladi.
Yo'nalishlar	 <p>Bosqichlardan o'tish uchun oldindan belgilangan yo'nalish bo'yicha keyingi bosqichning o'rnini tezda aniqlash va ulardan birortasini o'tkazib yubormaslikka harakat qilish kerak bo'ladi.</p>
Manbalar	Kvestga tayyorgarlik ko'rish uchun ishtirokchilarga quyidagi mavzular bo'yicha materialini takrorlash taklif etiladi: "Ko'pburchaklar", "Yuzalarni hisoblash".
Elektron ta'lim resurslar	Multimediali ilovalar, taqdimotli o'quv resurslar, videoroliklar (ijtimoiy), elektron gadjetlar.
Texnik qurilma va uskunalar	Video ko'zgu, zamonaviy kmpyuter texnologiyalari, mobil qurilmalar.
o'quvchilar faoliyatini baholash mezonlari	To'g'ri bajarilgan vazifa uchun ingliz tilida berilgan harflarni qo'lga kiritadilar.
Kvestning natijasi o'quv "mahsuli" va refleksiya	Kvestning natijasi asosiy vazifani bajarish bilan bog'liq: ishtiroklar faxriylarga yordam ko'rsatdilar va "STREaM" so'zini yig'adilar, ishtirokchilar topgan so'zlarini namoyish etib, tarjimasini bahslashadilar.

KVEST BOSQICHLARI

Жамоалар номи	Квест босқичлари					
	"Йўлакча"	"Гулзор"	"Ўриндиқда"	"Ётоқхона"	"Кўчатлар"	"Катта майдон"
"Меъморлар"	1	2	3	4	5	6
"Муҳандислар"	2	3	4	5	6	1
"Дизайнерлар"	3	4	5	6	1	2
"Курувчилар"	4	5	6	1	2	3
"Боғбонлар"	5	6	1	2	3	4

Asosiy topshiriqlar va vazifalar.

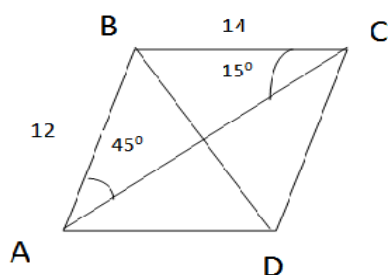
1-bosqich. "Yo'lakcha". bu bosqichda o'quvchilardan tangramdan teng o'lchamli figura yasash talab etiladi.

Materiallar va jihozlar: tangram, qalam, daftar.

Vazifa: Darz ketgan yo'lakani plitalar bilan bezash maqsadida parallelogramm, trapetsiyalarni teshik kvadrat va teshik to'rtburchak bo'laklari ichiga joylashtirib chiqing. har bir shaklning yuzasini aniqlang.

Qo'shimcha vazifa: S_{ABCD} ni toping.

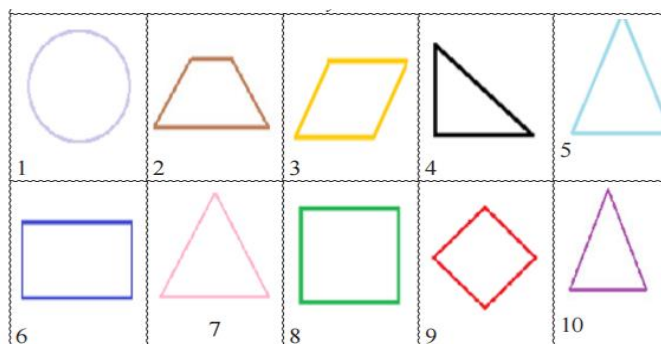

2-bosqich. “Gulzor”. bu bosqichda ishtirokchilar o‘zlariga tegishli gulzorlarga gul ekishlari kerak. gulni tanlash tegishli shaklning maydonini hisoblash imkonini beruvchi formulaga bog‘liq.

Materiallar va jihozlar: gulli kartochkalar, figurali kartochkalar, ruchka, javob blankasi.

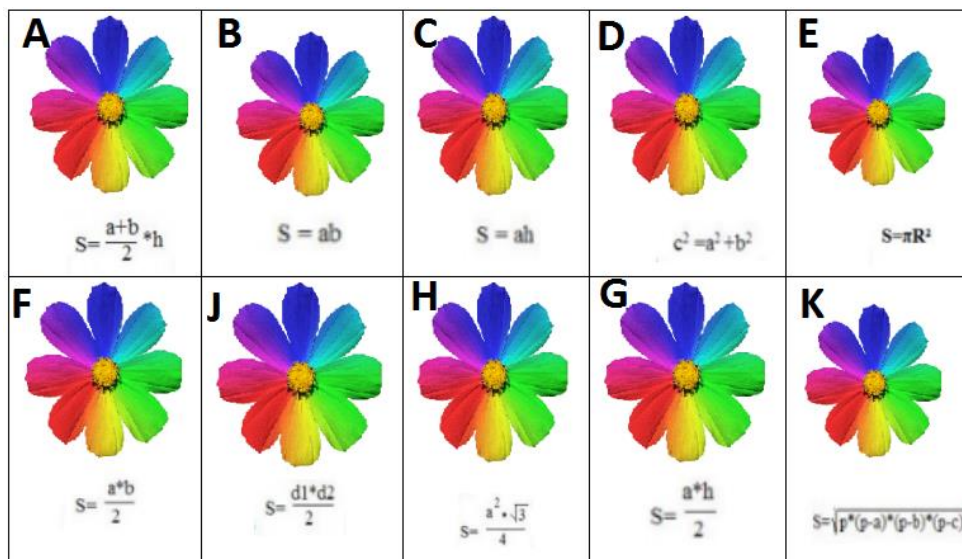
Topshiriq: Tegishli gulzorlar maydoniga mos gullarni ekish, berilgan gullardagi formulalar qaysi figuraga tegishli bo‘lsa, gul shu maydonga ekiladi. ya'ni muvofiqlik jadvalini to‘ldiring.

Moslik jadvalini to‘ldiring

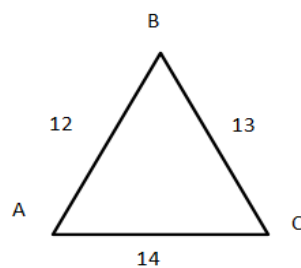

Gulzor

	Gulzor shakli	Gul formulasi

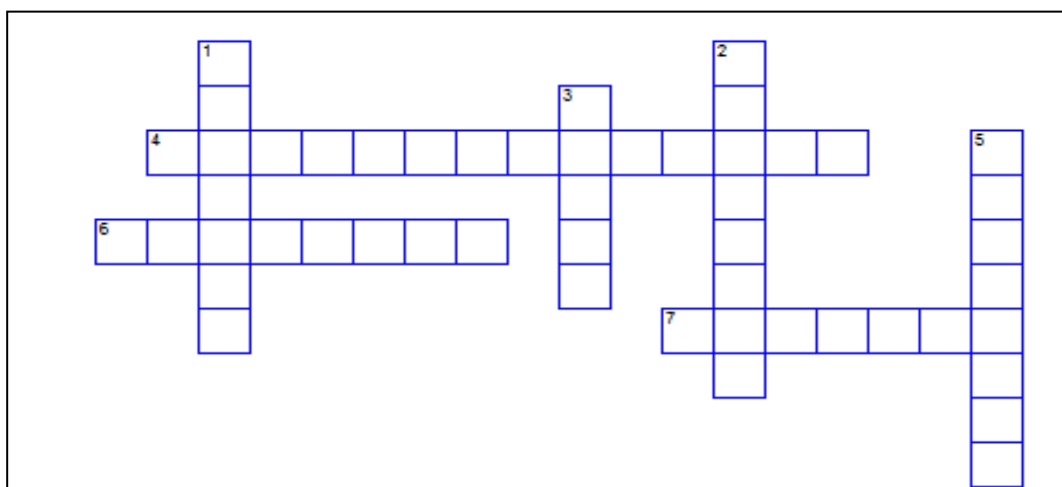

Qo‘shimcha vazifa: S_{aBC} ni toping.

3-bosqich. “o‘rindiqda”. Bu bosqichda ishtirokchilarga biroz dam olish, o‘rindiqqa o‘tirib krossvord yechish taklif etiladi.

Materiallar va jihozlar: krossvordli tarqatma, qalam.

Gorizontal:

4. Qarama-qarshi tomonlari parallel va teng bo'lgan to'rtburchak...

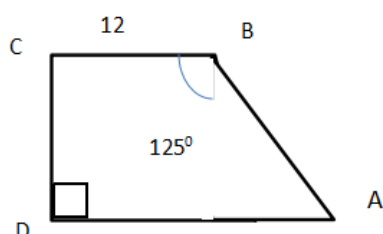
6. To'rtburchak tomonlari yig'indisi...

7. To'g'ri burchakli uchburchak gipotenuzasi kvadrati katetlar kvadratlari yig'indisiga teng. bu ... teoremasi.

Vertikal:

1. Tomonlari teng bo'lgan to'rtburchak...
2. Faqat ikki tomoni parallel bo'lgan to'rtburchak...
3. $S = \pi R^2$ formula bilan yuzasi hisoblanadigan geometrik figura ...
4. $S = a \cdot h / 2$ formula bilan yuzasi topiladigan geometrik figura...

Qo'shimcha topshiriq: S_{ABCD} ni toping.

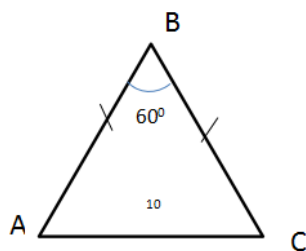
4- bosqich. "Yotoqxon". Jamoa yotoqxonani yangilashga yordam berishi kerak. Yotoqxon uchun qancha linoleumni sotib olishinisi kerakligini hisoblashlari lozim.

Materiallar va jihozlar: Metr, yotoqxonaning plani bo'lgan xarita, ruchka.

Vazifa: Yotoqxon uchun qancha ro'lon linoleum kerakligini hisoblang, bunda rulon kengligi 3.50 m va uzunligi 2.8 m.

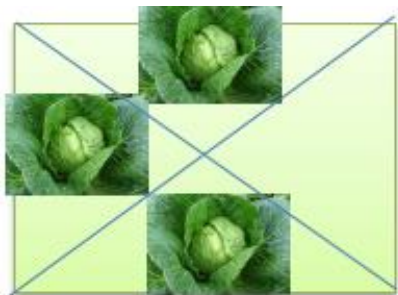
Yotoqxon rejası	Hisoblash

Qo'shimcha vazifa: Teng yonli uchburchak berilgan, S_{abc} ni toping.

5-bosqich. «Ko‘chatlar». Ishtirokchilar ma'lum ma'lumotlarga asoslanib, ko‘chatlar o‘tqazilgan maydon yoki maydonning bir qismini aniqlash taklif etiladi.

Materiallar va jihozlar: Topshiriq xaritasi, ruchka.

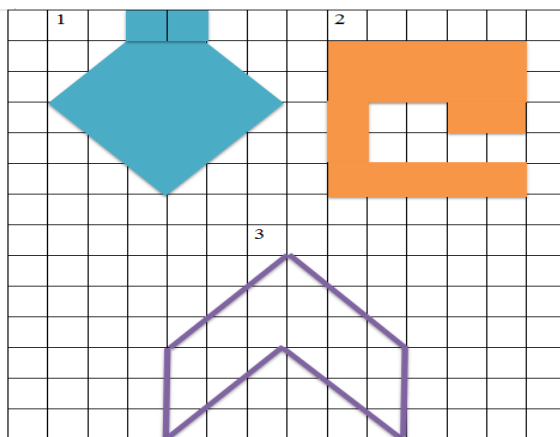
Vazifa: Maydon kvadrat shakliga ega. Karam ekilgan maydon 84 sm^2 bo‘lsa, butun maydonni o‘lchamini aniqlang.

Qo‘shimcha vazifa:

Vazifa: Pomidor bilan band bo‘lgan maydon qismi o‘lchamini toping, agar butun maydoni o‘lchami 184 m^2 bo‘lsa.

6-bosqich. “Katta maydon”. Bu bosqichda hovli bog‘idagi eng katta maydonni aniqlash kerak.

Materiallar va jihozlar: Topshiriq xaritasi, ruchka.

Topshiriq: Tasvirlardan qaysi biri eng katta maydonni egallaydi?

Kvest yakunida guruhlar to'plagan harflar birlashtiriladi va tarjimasini muhokama qiladilar.

S (Йўлакча)	T (Гулзор)	R (Ўриндикда)
E (Ётоқхона)	A (Кўчатлар)	M (Катта майдон)

Maktab matematika o'qituvchisi keltirilgan texnologiya asosida darslarni olib borsa, o'quvchilar hayotiy hodisalarni tadbiqini o'rganish orqali matematikaga qiziqishini oshirish imkoniyati tug'iladi. Bu esa maktab o'quvchilarini matematika faniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va matematik kompetensiyalari shakllanadi.

Boshlang'ich sinflarda dars faoliyati jarayonida jamoali o'quv so'zlashini olib borishga, narsalarni ko'rish, muammoli vaziyatlarni yuzaga keltirish, o'qish-kuzatish, jamoali loyihalashga urg'u beriladi. Umuminsoniy ko'nikmalarga (analiz, sintez, tasniflash, o'xshatish, umumlashtirish) erishish uchun o'yin usullari: didaktik o'yinlar, taqqoslash va umumlashtirish usullari ishlatiladi.

Bularni amalga oshirish uchun dastlab boshlang'ich sinf o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishni taqozo etadi. Shu bois, quyida boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari uchun chiziqli kvest, ona tili fani o'qituvchilari uchun virtual kvest texnologiyasi yordamida dars ishlanmasini keltiramiz.

Shunday qilib, kvest texnologiyasidan foydalanib, maktab o'qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirishda yuqorida keltirilgan texnologik xarita va

namaunaviy dars ishlanmalaridan foydalanish samarali hisoblanadi. Ushbu keltirilgan texnologik xarita va namunaviy dars ishlanmalar tinglovchilarning o‘z kasbiga oid yangiliklarni va pedagogik faoliyatida turli o‘qitish texnologiyalarning joriy etishni mazmuni, bosqichlarini, algoritmi va usullarini uzluksiz takomillashtiradi. buning natijasida maktab o‘qituvchilarining pedagogik faoliyatida o‘z kasbiga va olib borayotgan mashulotlarni o‘tkazishga oid kompetentligini rivojlanadi.

Boshlang‘ich ta’lim o‘qituvchilari uchun chiziqli kvest dars ishlanmasi

Elementlar tarkibi	Kvestni ishlab chiqish talablari va mazmuni
Nomi	Xazinani qo‘lga kirit! Chiziqli kvest.
Kvest yo‘nalishi	Boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining malaka oshirish kursi “boshlang‘ich ta’limni o‘qitish metodikasi” moduli, “boshlang‘ich ta’limda integratsiya jarayonini tashkil etish” mavzusi.
Maqsad va vazifalari	Maqsad: Tinglovchilarning mulohaza yuritish, fikrlashga undovchi savollar yordamida darsni tashkil qilish metodikasini takomillashtirish; Vazifa: tinglovchilarning PISA halqaro baholash dasturi masalalarini o‘rganish va darslarini kvest texnologiyasi asosida loyihalash kompetentligini rivojlantirish.
Muddati	Qisqa muddatli. 2 akademik soat (1 juftlik)
Ishtirokchilar yoshi / maqsadli guruh	Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida boshlang‘ich ta’lim o‘qituvchilari kursi tinglovchilari (yoshi aralash). 24 ta tinglovchi
afsona	Xazinani qo‘lga kirit! qaroqchilar g‘orga xazina yashirishgan, bu xazinani topish uchun xarita berilgan, eng qisqa maqbul yo‘l orqali, qaroqchilardan oldin xazinani qo‘lga kiritish kerak. Tasavvur (vertual) olamida o‘zingizni o‘yin ichida ishtirokchiga aylasadilar.

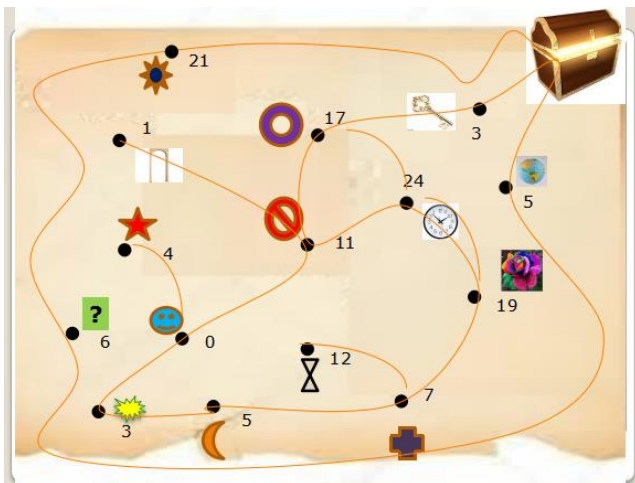
Kvest qahramonlari	Qaroqchilar va oddiy guruh ishtirokchilari.
asosiy vazifa / asosiy g'oya	Xazinaga olib boruvchi son va shartli belgilar tasvirlangan xarita berilgan. Bosqichma-bosqich topshiriqlarni echimini to'g'ri topish orqali, ikkinchi eng qisqa yo'lni ko'rsatuvchi nuqtaga o'tadilar. berilgan topshiriqlarda masala echimi va ikkinchi bosqichga boruvchi kalit so'z berilgan bo'ladi. Kalit so'zlar xaritadagi shartli belgilar tasvirlar ko'rinishida ifodalanadi. shu shartli belgi orqasidagi topshirish ikkinchi bosqich, ya'ni ikkinchi qisqa yo'lni ko'rsatishga xizmat qiladi.
Kvest rejasi va unga yordam beruvchi yo'l	Turli xil mavzuga oid masala va muammoli topshiriqlar sonli echimlari xaritada berilgan. shu songa mos keluvchi shartli belgilar aniqlanadi. alohida berilgan shartli belgilar topshiriqlari keyingi bosqichga yo'naltruvchi topshiriqlardan iborat bo'ladi. agarda masala echimi noto'g'ri topilganda boshqa son va unga mos shartli belgidagi topshiriqlar noto'g'ri yo'ldan borayotganlarini bildiradi hamda bu yo'llarni jarima sifatida belgilanadi. Jarima kartochkalarida esa qo'shimcha to'g'ri yo'lni ko'rsatuvchi topshiriqlar beriladi. Ishtirokchilar baribir to'g'ri yo'lga boradilar, ammo eng qisqa emas balki uzoq yo'l bilan. Bu orada qaroqchilar guruhi xazinaga etib olish ehtimoli oshadi.
Vazifalar / to'siqlar	O'yin rejasi berilgan topshiriqlar mulohaza yuritishga undovchi, soddadan murakkabga yo'naltirilgan masalardan iborat, qo'shimcha topshiriqlar osonroq, soddada masala va matematik aniq faktlardan foydalaniladi. Doimiy o'qituvchida yordamchi vazifa,

	topshiriqlar mavjud bo'ladi va dars zerikarli bo'ligini oldini oladi.
Yo'nalishlar	Xaritada topilgan sonli echim-yo'llari turli rangdagi qalam yoki ruchkalar bilan tutashtirib boriladi.
Manbalar	Adabiyotlar ro'yxati, QR-kod, internet manbalar ro'yxati, tarqatmali vositalar.
Elektron ta'lim resurslar	Multimediali ilovalar, taqdimotli o'quv resurslar, videoroliklar (ijtimoiy), elektron gadjetlar.
Texnik qurilma va uskunalari	Video ko'zgu, zamonaviy kmpyuter texnologiyalari, mobil qurilmalar.
o'quvchilar faoliyatini baholash mezonlari	Xazinaga olib boruvchi 5 ta bosqich, eng qisqa yo'l har biri 2 balldan, topilgan noto'g'ri yechim, yo'llar 1 balldan baholash sifatida qabul qilinadi.
Kvestning natijasi, refleksiya	Natija dars mazmuniga mos ma'lumotlar mustaqil o'zlashtiriladi. o'zlarini kasbiy mahoratlarini rivojlantiradi. Refleksiya. Hammasi o'z qo'limda chizmasi orqali darsga bo'lgan fikrlar aniqlanadi. taklif va tavsiyalar tinglanadi. Kvest darsi xazinani eng qisqa yo'l bilan qo'lga kiritgan guruh g'olib sifatida e'lon qilinadi. To'plangan ballar hisoblanib, guruh ishtirokchilariga teng taqsimlash orqali baholanadi.

Darsning tashkiliy qismi. Mashg'ulot olib boruvchi professor-o'qituvchi tinglovchilar bilan salomlashadi va dars mavzusi, sana doskaga yozib qo'yiladi.

Dars zamonaviy texnologiyalardan biri kvest texnologiyasi asosida tashkil etilishi va darsning texnologik xatirasi asosida kvest ssenariysi, mazmuni, shartlari tushuntiriladi.

Oldindan tayyorlangan xarita taqdim etiladi va xaritada ko'rsatilgan shartli belgilar alohida kartochkalar ko'rinishida alohida doska yoki flipchatga ilinadi.

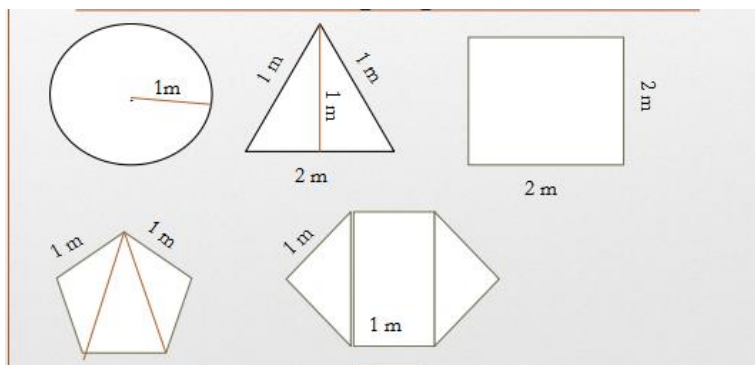

Xaritada shartli belgilar topshiriqlari taqdim etiladi.

Kvest darsiga kirish maqsadida o‘yin boshida turli motivatsion o‘yin yoki enerjayzerlardan foydalanish maqsadga muvofiq.

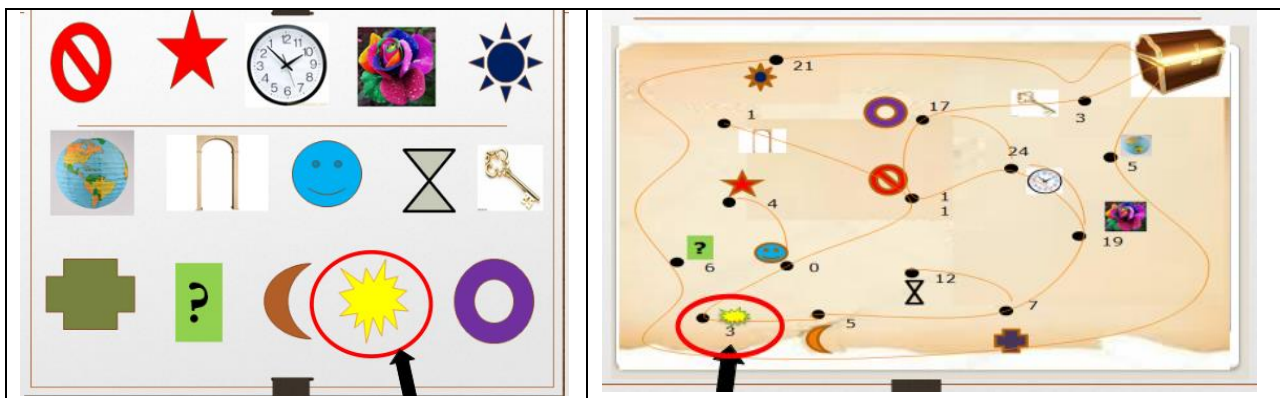
Guruhlarga ajratish: “Atomlar va molekulalar”.

Kvest rejasidagi birinchi bosqich savoli trener tomonidan taqdim etiladi.

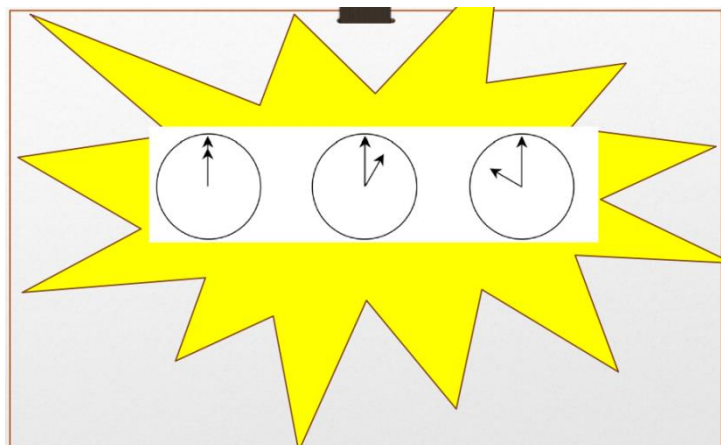
1-topshiriq. (Matematika). Berilgan geometrik shakllar ichidan yuzasi 1 m^2 bo‘lgan shakl tomonlarini toping.

Tinglovchilar masala yechimini topadilar va xaritada belgilab oladilar.

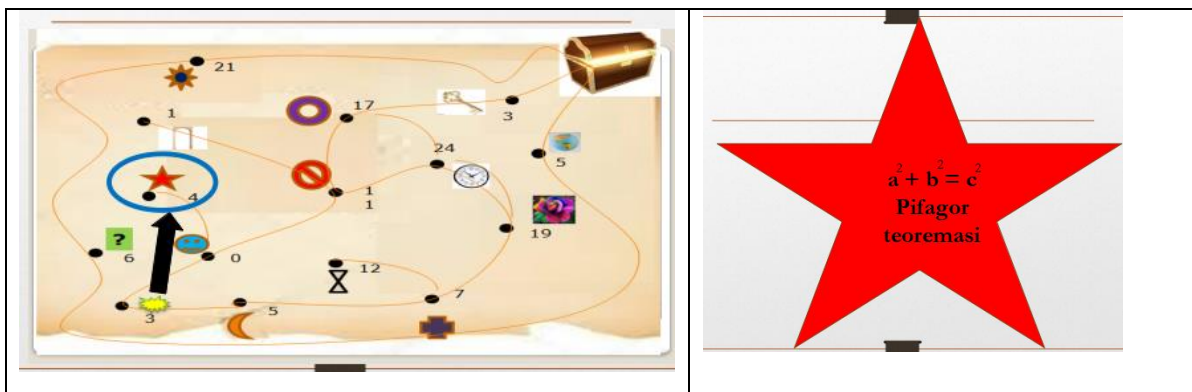
Shartli belgi orqasidagi topshiriqni yechishga kirishadilar. 1-topshiriq echimi 3 ga teng xaritada xazinaga olib boruvchi boshlang'ich nuqta belgilab olinadi. Unga mos belgi orqasida xazinaga olib boruvchi ikkinchi yo'lga olib boruvchi masala, topshiriq berilgan va guruhlar echishga kirishadilar.

2-topshiriq. (atrofimizdagi olam). berlinda tungi 1:00 da, sidneyda kunduzgi 10:00 da berlinda 15:00 bo'lganda sidneyda soat necha bo'ladi.

2-topshiriqning javobi 12 ga teng, ular xaritadagi 12 raqamini belgilaydilar va unga mos shartli belgini olishadi, keyingi topshiriqni echishga kirishadilar.

Agar guruhlar birinchi topshiriq yechimini noto'g'ri topishsa, boshqa raqamga mos keluvchi shartli belgi orqasidagi topshiriqni echimini topishga kirishadi, bu esa to'g'ri yo'lni ko'rsatuvchi qo'shimcha topshiriq berilgan.

Agar ishtirokchilar 4 javobini topishsa, unga qo‘shimcha mos shartli belgida pifagor teoremasi keltirilgan. Ishtirokchilar pifagor teoremasi uchburchaklarda o‘rinli bo‘lganligi uchun, ular 3 javobiga, ya’ni boshlang‘ich nuqtaga boradilar. Noto‘g‘ri yo‘llar qizil rangli, to‘g‘ri yo‘lni esa ko‘k rangli qalam bilan tutashtirib borish kerakligi tushuntiriladi.

3-topshiriq. (o‘qish) Ishtirokchilarga matn beriladi. ertak, hikoya yoki masal bo‘lishi mumkin. ishtirokchilarni matnни o‘qib, yashirilgan so‘zni topishlari kerak bo‘ladi. Qora qilib ajratilgan so‘zlarda xaritada xazinaga olib boruvchi keyingi yo‘l berilgan. Ya’ni ular yigirma to‘rt so‘zini topadilar va xaritada belgilaydilar. 24 soniga mos shartli belgi keyingi topshiriqni yechishga kirishadilar.

Tasviriy san‘at fannini o‘qitishning asosiy tamoyillari: - tasviriy san‘at fanning aniq maqsadga qaratilganligi; - ilmiylik (har bir o‘quv-tarbiyaviy jarayon elementlarining puxta asoslanganligi, samaradorlikning amaliy faoliyat natijalari asosida baholanishi); - pedagogik va texnologik shart-sharoitning ta‘minlanganligi (ko‘zda tutilgan natijaga erishishni tizimli amalga oshirish); - uzviylik, uzluksizlik (o‘zlashtirilgan bilim, ko‘nikma, malakalar negizida yangi bilim, amaliy ko‘nikma, malakalarini shakllantirib borish, ularning navbatdagi bosqich uchun asos bo‘lishiga erishish); - individual yondashuv (har bir o‘quvchining shaxsi bilan yaqindan tanishish, uning harakteri, ehtiyojlari, hayotiy tajribasi, shaxsiy sifatlarini o‘rganish va ularga tayanib ish ko‘rish); - o‘quv - tarbiya jarayonida o‘quvchilarning ijobiy fazilatlariga tayanish (mavjud ijobiy qobiliyat va fazilatlar negizida yangi sifatlarni rivojlantirish, salbiy illatlarni bartaraf etib borish); - o‘quv - tarbiya jarayonining dinamik xususiyatga egaligi (shakllantiriladigan qobiliyat va fazilat to‘g‘risidagi tasavvurga ega bo‘lish, tushunchani hosil qilish, bilimga ega bo‘lish, ko‘nikmaning shakllanishiga erishish, malakani hosil qilish, odatning shakllanishiga erishish, muayyan ma‘naviy-axloqiy, badiiy - estetik fazilat va amaliy ko‘nikmalarning mavjud darajasi);

**Ona tili va adabiyot fani o‘qituvchilari uchun muammoli kvest dars
ishlanmasi**

Elementlar tarkibi	Kvestni ishlab chiqish talablari va mazmuni
Nomi	Konferensiya! muammoli kvest.
Kvest yo‘nalishi	Ona tili va adabiyot fani o‘qituvchilari uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi “2.2. ta’lim sifatini baholash xalqaro dasturlari va innovatsion texnologiyalar” moduli, “dars jarayonini loyihalashda didaktik yondashuv: o‘qituvchi va o‘quvchi faoliyatini loyihalash” mavzusi.
Maqsad va vazifalari	<p>Maqsad: Tinglovchilarning mulohaza yuritish, muammoli vaziyatlarda eng maqbul yechimni topish, va turli xil ko‘rinishdagi loyihalar ishlab chiqish kompetentligini takomillashtirish;</p> <p>Vazifa: Tinglovchilarning muammoli vazifalarning loyihasini ishlab chiqishda bosqichlar ketma-ketligini ishlab chiqish, rejalarini tuzish va reja asosida loyihalashga o‘rganish hamda darslarini kvest texnologiyasi asosida loyihalash kompetentligini takomillashtirish.</p>
Muddati	Qisqa muddatli. 2 akademik soat (1 juftlik)
Ishtirokchilar yoshi/ maqsadli	Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi ona

guruh	tili va adabiyot fani o'qituvchilari kursi tinglovchilari (yoshi aralash). 24 ta tinglovchi
Afsona	Konferensiya! Ishtirokchilar markazda tashkil etiladigan respublika miqyosida tashkil etiladigan maqolalar to'plamini va konferensiyani tashkil etish jarayonini loyihasini ishlab chiqishlari kerak bo'ladi.
Kvest qahramonlari	Kichik guruh ishtirokchilari.
Asosiy vazifa/asosiy g'oya	“O'qituvchining kasbiy standartlari” mavzusida tashkil etiladigan respublika miqyosida ilmiy-amaliy konferensiya tashkil etish loyihasini tayyorlashadi. “Muharrirlar”, “Programistlar”, “Tashkilotchilar” guruhlariga bo'linadilar va har bir guruh o'zlariga berilgan topshiriqlar yuzasidan loyiha rejalarini taqdimot shaklida namoyish etadilar hamda muhokama qiladilar.
Kvest rejasi va unga yordam beruvchi yo'l	Tashkil etilgan “Muharrirlar”, “Programistlar”, “Tashkilotchilar” guruhlariga konferensiyani tashkil etish bo'yicha rejalarini va loyihalarni yaratish hamda ularni chizma-sxema, taqdimot yoki loyiha ishi ko'rinishlarida namoyish etish vazifasi beriladi. Guruhlar o'zlari berilgan muammoli vazifalarni tashkil

	<p>etish bosqichlari ketma-ketlini ishlab chiqadilar, bosqichlar asosida yuklangan vazifalarni amalga oshirishda rollar taqsimlab, jarayonlarni amalga oshirish loyihasini ishlab chiqadilar. Loyihani ishlab chiqishda va taqdimotida uning dizayni, vazifalar guruh a'zolariga to'g'ri taqsimlanganligi vazifalarini to'liq tushunganliklari, taqdimotchining nutqi va loyiha mazmuni va maqsadlari to'liq, to'g'ri ochib berishi qarab baholanadi.</p>
Vazifalar / to'siqlar	<p>Har bir guruh uchun beriydigan vazifalar aniq va tushunarli qilib etkazib berish, chizmalar hamda loyihani ishlab chiqishda o'qituvchi trener tomonidan qo'shimcha yordamlar berib turish, ularni doimiy nazorat qilib borish kerak bo'ladi, dars zerikarli bo'ligini oldini oladi.</p>
Yo'nalishlar	<p>Ishlab chiqiladigan reja, loyihalar konferensiyani tartib va sifatli tashkil etilishini ta'minlashi hamda ishlarni amalga oshirish bosqichlari oldingi vazifani to'ldirib borishini ta'minlanganligiga e'tibor beriladi.</p>
Manbalar	<p>Maqollar to'plami, internet manbalar ro'yxati, tarqatmali vositalar, elektron gadjetlar, asbob-uskunalar va turli</p>

	manbalar.
o'quvchilar faoliyatini baholash mezonlari	Har bir guruh taqdim etgan loyihalari talab darajada tayyorganligi, guruhlar ishi mantiqiy bir-birlarini to'ldirishiga, guruh ishtiroklarini birdek ishtiroki, ishlarni amalga oshirishlarida rollar taqsimoti bo'yicha o'zlariga belgilangan vazifalarni tushunganligi va ular yosh xususiyatlariga qarab to'g'ri taqsimlangani qarab, taqdimotlarini dizayni, sifati, taqdimotchini nutqi ravonligi, aniqligi, loyihani tushunarli bayon eta olishiga qarab baholanadi.
Kvestning natijasi, refleksiya	Natija dars mazmuniga mos ma'lumotlar mustaqil o'zlashtiriladi. O'zlarini kasbiy mahoratlarini rivojlantiradi. Refleksiya. taklif va tavsiyalar tinglanadi.

Darsning tashkiliy qismi. O'qituvchi tinglovchilar bilan salomlashadi va dars mavzusi, sana doskaga yozib qo'yiladi.

Assalomu alaykum hurmatli hamkasblar bugungi mavzumiz "2.2. ta'lim sifatini baholash xalqaro dasturlari va innovatsion texnologiyalar» moduli, «dars jarayonini loyihalashda didaktik yondashuv: o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini loyihalash» mavzusi.

-Dars bugun zamonaviy texnologiyalardan biri kvest (muammoli) texnologiyasi asosida tashkil etilishi va darsning texnologik xatirasi asosida kvest ssenariysi, mazmuni, shartlari tushuntiriladi.

Guruhlarga ajratish: o'qituvchi oldindan tayyorlagan raqamlar yashirilgan kartochkalarni taqdim etadi. Tinglovchilar tanlagan kartochkalari raqamlariga qarab oldindan tayyorlangan guruh stoli atrofiga jamlanishadi. 1- guruh ya'ni kimga bir raqami tushgan bo'lsa "muharrirlar" guruhiga, 2 raqami tushgan tinglovchilar "programistlar" guruhiga, 3 raqami tushgan "tashkilotchilar" guruhiga.

Hurmatli hamkasblar bugun "O'qituvchining kasbiy standartlari" mavzusida tashkil etiladigan markazda tashkil etilishi rejalashtirilgan respublika miqyosida ilmiy-amaliy konferensiya tashkil etish loyihasini tayyorlaymiz.

"Muharrirlar" guruhi konferensiyaga kelib tushadigan maqolalarni tahrirlash, ular konferensiya to'plami (muqovasi, maqolalar ketma-ketligini) tayyorlash loyihasini ishlab chiqadilar.

"Programistlar" guruhi konferensiyadasturi, konferensiya to'plami muqovalarini dizayni va konferensiya tashkil etiladigan xona moddiy-texnik vositalar bilan ta'minlash, onlayn kuzatish imkoniyati mavjud bo'lganda kerakli dasturlar orqali onlayn-konferensiya tashkil etish loyihasini ishlab chiqadi.

"Tashkilotchilar" guruhi konferensiya kuni keladigan mehmonlarni kutib olish, ro'yxatga olish, xonalarni tayyorlash, har bir ishtirokchiga konferensiyada ishtirok etganliklari uchun sertifikatlar tayyorlash va taqdim etish, mehmonlarga kuzatish loyihasini ishlab chiqadilar.

Loyihalarni taqdim etish shakl va usullari tushuntiriladi hamda mexanizmlarni to'g'ri ishlab chiqish bo'yicha tushunchalar va namunalar taqdim etiladi. markazda oldin o'tkazilgan konferensiya materiallari, dasturi va jarayonlardan fotosuratlar taqdim etiladi.

Bu kvest darsimizda ishtirokchilarni boshqa fanlarda olgan bilimlarini umumlashtirish, fanlar integratsiyasi, kelajakdagi bir ishni boshlashdan oldin puxta rejasini ishlab chiqishga o'rgatish hamda loyihalarni ishlab chiqish, kompyuter texnikasidan, internet tarmog'idan samarali foydalanishga o'rgatadi.

UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISH TIZIMIDA “KVEST” TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MAKTAB O‘QITUVCHILARINING DARSLARINI LOYIHALASH KOMPETENTLIGINI BAHOLASH

Ma'lum bir faoliyat sohasidagi ish samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlashni ko'plab yondashuvlar mavjud. bularga insoniyatning shaxsiy va psixofiziologik xususiyatlar, motivatsiya va qobiliyat, bilim, ko'nikma, malaka va kompetentlikni misol sifatida keltirish mumkin. Ushbu parametrlarning har birini o'rganish va baholashni aniqlaydigan turli testlar va o'lchash texnikasi hamda indikatorlar tadqiqotchilar tomonidan ishlab chiqilgan.

Ilgari surilaytgan tadqiqotning asosiy maqsadi, ushbu ishlab chiqilgan turli testlar, o'lchash texnikasi va indikatorlar ososida uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini baxolash metodikasini takomillashtirishdan iborat.

O'qituvchining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan malaka xususiyatlarining diapazonini aniqlash bilan bog'liq. Yuqori sifatli kasbiy faoliyatida amalga oshirishga qaratilgan zarur kasbiy kompetentligini aks ettirilgan, bu xususiyatlarni baholashning mumkin bo'lgan vositalari hisoblanadi. Maktab o'qituvchisining kasbiy faoliyat sohasidagi darslarni loyihalash sifati, uning o'ziga xos xususiyatlarining kasbiy shakllanishini standartda belgilangan talablarga muvofiqligi darajasida namoyon bo'ladi.

Maktab o'qituvchilarining loyihalash samaradorligini baholashning asosiy va eng keng tarqalgan yondashuvi hozirgi vaqtda kasbiy faoliyat deb hisoblanadi, uni baholashning asosiy mavzusi-dars jarayonini turli texnologiyalar asosida loyihalash kompetentligini rivojlanganlik darajasini baholashdir.

Bu borada, pedagogik soha tadqiqotchilari o'qituvchining kasbiy faoliyati samaradorligini baholash masalasiga oid E.V.Bondarevskaya, D.A.Ivanov, O.V.Gukalenko, J.Raven, V.D.Shadrikov kabi olimlar tomonidan izlanishlar olib borilgan.

Jumladan, V.D.Shadrikovning fikriga ko'ra, o'qituvchiining kompetentligini rivojlanganlik darajasini baholash uchun dastlab, baholash modelini ishlab chiqish lozim. Muallif o'qituvchining kompetentligini rivojlantirishda oltita asosiy kompetensiyani ajratib ko'rsatdi:

- 1) shaxsiy fazilatlari;
- 2) pedagogik faoliyatning maqsad va vazifalarini belgilash;
- 3) o'qituvchilarning rag'batlantirish qobiliyati;
- 4) pedagogik faoliyatning axborot asosini ta'minlash;
- 5) dastur, uslubiy, didaktik materiallarni ishlab chiqish va pedagogik qarorlar qabul qilish;
- 6) pedagogik faoliyatni tashkil etish.

Muallif tomonidan taklif qilingan kompetensiya o'qituvchining kasbiy faoliyati uchun muhim bo'lgan jihatlarning tavsiflovchi xususiyatiga ega.

L.A.Ibrohimova va G.A.Petrovalarning tadqiqot natijalariga ko'ra, pedagogik muhitda "kompetensiya", "kompetentlik" atamasining o'zi to'g'risida umumiy tushuncha yo'q va o'qituvchining ish natijalariga qanday kompetentligiga muhim ta'sir ko'rsatishi haqida aniq tasavvur yo'qligini ta'kidlaydi.

O'qituvchining kompetentligini tavsifi o'ziga xosdir. Masalan, britaniya o'qituvchilarining kasbiy standarti, ularni faoliyatini quyidagi asosiy yo'nalishini tavsiflaydi: O'quvchilarni rag'batlantirish, natijalarga erishish, ma'lum bir soha bo'yicha bilim olish, o'quvchilarning xususiyatlarini hisobga olgan holda darslarni rejalashtirish va tuzish, baholashni o'tkazish, o'qish uchun sharoit yaratish, kasbiy vazifalarni bajarish kabi jihatlarni o'z ichiga olgan o'qitish va professional xulq-atvorlar. shuningdek, o'qituvchiga professional sifatida ishonish, uning xulq-atvorini axloqiy me'yorlarga muvofiqligi, shaxsiy kasbiy yutuqlari, belgilangan talablarni bilish va ularga rioya qilish bilan bog'liq.

Boshqa mamlakatlarni standartlarida o'qituvchining kompetentligini darajaviy tavsifi ishlatiladi, lekin darajalarga bo'linish tamoyili ham boshqacha. masalan, avstraliyada kasbiy tayyorgarlik standarti kompetentligini ifodalashning to'rtta darajasini tavsiflaydi [19]:

1. Magistratura darajasidagi bilimga ega bo'lish.
2. Tajribali qo'llash darajasi.
3. Yuqori darajada bajarilganlar, o'z vakolatlari doirasida rivojlanish va takomillashtirish imkoniyatlarini tavsiflaydi.
4. O'qituvchilar uchun innovatsiyalar va malakalardan foydalanish imkoniyatlarini tavsiflaydi.

Ch.Danielson o'qituvchining kompetentligini baholashni 22 komponentga bo'linishini (76 shkalada) ta'kitlagan. Uning fikriga ko'ra, o'qituvchining vazifalari to'rt qismga bo'lish lozim: rejalashtirish; tayyorgarlik; o'qitish; professionallik. uning fikriga ko'ra, maktab muhiti har bir o'lchov ma'lum bir kompetensiya doirasidagi ish sifatining o'zgarishi bilan tavsiflangan to'rt darajali shaklda taqdim etiladi [19]:

- 1) Yetarli emas (qoniqarsiz);
- 2) Asosiy (asosiy);

3) Tajribali (malakali);

4) Ajoyib.

Shunday qilib, kompetensiya modellari tavsifining tanlovi, ta'rifi va tuzilishi ta'lim muhiti oldida turgan standartlarni qo'llashning haqiqiy maqsad va vazifalariga asoslanadi. O'qituvchi uchun kompetentlik standartning paydo bo'lishi, uning faoliyatini baholashni kasbiy faoliyatning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda hamda o'qituvchining sifatini baholashga qaratilgan professional funksiyalarni yangi mezonlari va shakllarini joriy etishga olib keladi.

O'qituvchining kasbiy standartini ko'rib chiqishda, ularning ko'p qatlamli va noaniqligi tufayli kasbiy mehnat harakatlarining bajarilish sifatini baholashda qiyinchilik tug'iladi. Shunday qilib, biz me'yorlarda ko'rsatilgan talablar asosida o'qituvchining kasbiy faoliyat harakatlarini tahlil qilib, faoliyatiga ta'sir etuvchi asosiy xulq-atvor xususiyatlarini topishga harakat qildik.

Shuning uchun uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining darslarini loyihalash kompetentligini baholash muammosi hozirgi ta'lim muassasalari uchun muhim masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Maktab o'qituvchilarining loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish muammosini hal qilishning bir usuli, ularning kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirishdir, degan xulosa chiqarishga asos bo'ladi. Bunda shaxsiyat, bir tomondan, kasbda zarur va etarli harakatchanlikni ta'minlasa, boshqa tomondan, nazariy va amaliy darajada to'liq professional o'zini-o'zi anglashdan iborat.

Ilmiy izlanishlarimizga ko'ra, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini ega bo'lgan shaxsiy fazilatlarini sifatida rivojlantirish muammosi deyarli o'rganilmagan.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini baxolash ajralmas shaxsiy ta'lim sifatida bir qator xususiyatlar bilan tavsiflanadi, shu jumladan: Loyihalashga oid bilimlarning samaradorligi va harakatchanligi; mustaqil ravishda global taromqdan kerakli ma'lumotlarni olish qobiliyati; bilimlarni maxsus fanlar va kasbiy faoliyatda qo'llash va tizimlashtirish qobiliyati; o'z kasbiga oid ijodiy salohiyatini rivojlantirish, yangi harakat usullarini o'zlashtirish istagi va qobiliyati.

Shunday qilib, maktab o'qituvchilarida mustaqil bilim faoliyati rivojlangan bo'lishi kerak, ular mustaqil ravishda kognitiv vazifalarni qo'yishi va hal qila olishi, nostandart echimlarini topishi, muammoni hal qilish uchun tadqiqot, loyihalashni va prognozni qo'llay olishi kerak.

Shu bois, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini baxolashda va uning mazmunini o'zlashtirish jarayonida texnikani, metodlarni, faoliyatning shakllanishini va rivojlanishini hisobga olish lozim.

Tadqiqotning maqsadi ushbu keltirilgan g'oyalar asosida o'qituvchining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirish jarayonini yaxlit tizim sifatida ko'rib chiqish, uning barcha qismlari o'zaro bog'liq holda baholash mezonlarini ishlab chiqishdan iborat.

Buning uchun dastlab ushbu sohaga oid tadqiqotchilarning ishlarni tahlil qilish asosida yaxlit baholash meznini ishlab chiqishni yoki mavjudlarini takomillashtirishni taqozga etadi. Shu bois E.V.Sergeeva, S.Ya.Batisheva, P.Yu.Romanova, A.V.Usova, O.A.Aygunova, S.N.Vachkova, I.M.Remorenko, A.L.Semyonov, E.N.Timonova tadqiqotchi va olimlarning ilmiy va uslubiy asarlari tahlil etildi.

Ularning tadqiqotlarini tahlil etish asosida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi yordamida darslarini loyihalash kompetentligini rivojlanganlik

darajasini baxolashda quyidagi mezonlarini ishlab chiqildi: motivatsion-qiyamatli, kognitiv-faollik, shaxsiy, reflektiv- ijodiy.

Motivatsion-qiyamatli – bu o‘qituvchining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid motivatsiyasini oshganligini va ijobiy munosabatini shakllanganligini aniqlashdan iborat. baholash darajalari va mazmuni 2.4-jadvalda keltirilgan.

2.4-jadval.

Motivatsion-qiyamatli mezonning baholash darajalari va mazmuni

t/r	Darajasi	Mazmuni
1.	Yuqori daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga munosabati va qiziqishlari o‘ta kuchli. darslarni chiziqli, xalqasimon va mummoli kvestlarni farqini hamda maqsadini to‘liq tushinadi.
2.	O‘rta daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga oid ehtiyoji mavjud. darslarni chiziqli, xalqasimon va mummoli kvestlarni farqini hamda maqsadini tushinadi.
3.	Quyi daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashda o‘zidagi mavjud tasavvurlar bilan hozir o‘rganilayotganlarini taqqoslashga qiynaladi.

Kognitiv-faollik – bu kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash tushunchalar, toifalar, nazariyalar, qonunlar, ko‘nikmalar va amaliy muammolarni hal qilish darajasini aniqlashdan iborat. Baholash darajalari va mazmuni 2.5-jadvalda keltirilgan.

2.5-jadval.

Kognitiv-faollik mezonning baholash darajalari va mazmuni

t/r	Darajasi	Mazmuni
1.	Yuqori daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash tushunchalar, toifalar, nazariyalarga oid yuqori

		darajada ko‘nikma va malakaga ega. Amaliy muammolarni to‘liq hal etad oladi. Kvest texnologiyasining turlarini, ya’ni chiziqli, xalqasion va mummoliga oid darslarni yuqori darajada loyihalay oladi.
2.	o‘rta daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash tushunchalar, toifalar, nazariyalarga oid malakasini oshishiga ehtiyoj mavjud. amaliy muammolarni qisman hal etad oladi. Kvest texnologiyasining turlarini, ya'ni chiziqli, xalqasimon va mummoliga oid darslarni loyihalay oladi.
3.	Quyi daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash tushunchalar, toifalar, nazariyalarga oid ko‘nikma va malakasini oshishiga ehtiyoj mavjud. Amaliy muammolarni hal eta olmaydi hamda kvest texnologiyasining turlarini, ya'ni chiziqli, xalqasimon va mummoliga oid darslarnii loyihalashda ba’zi bir qiyinchiliklarga duch keladi.

Shaxsiy – bu o‘qituvchining “kvest” texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga oid bilim, ko‘nikma, malaka va kasbiy faoliyatida tajribasini egallash, undan foydalanish hamda takomillashtirishga tayyorligi va qobiliyatini aniqlashdan iborat. baholash darajalari va mazmuni 2.6-jadvalda keltirilgan.

Shaxsiy mezonning baholash darajalari va mazmuni

t/r	Darajasi	Mazmuni
1.	Yuqori daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid bilim, ko‘nikma, malakalari va kasbiy faoliyatida yuqori darajada tajribaga ega. Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashda axborot-texnologiyalari vositalari asosida takomillashtiraoladi.
2.	O‘rta daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash bilim, ko‘nikma, malaka va kasbiy faoliyatida tajribaga ega. Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashda axborot-texnologiyalari vositalarini tadbiiq eta oladi.
3.	Quyi daraja	Kasbiy faoliyatida kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashda tajribaga ega. ammo barqaror emas. Kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashda axborot-texnologiyalari vositalarini tadbiiq etishni nazariy jihatdan ko‘nikmaga ega.

Refleksiv-ijodiy – bu o‘qituvchining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash qobiliyatini, shuningdek o‘qituvchining o‘quv-kognitiv loyihalash faoliyatiga ijodiy munosabatini, nostandart muammolarni yechish qobiliyatini shakllantirishni o‘z ichiga oladi hamda yangi vazifalar va muammolarni belgilash, muayyan hodisalarning sabablarini topish, ma'lum miqdordagi noma'lum munosabatlarni, shuningdek ma'lum muammolarga yangi yondashuvlarni topish qobiliyatiga egan bo‘lishni bildiradi. Bu vaziyatni tahlil qilish, maqsadga erishish uchun pedagogik vosita va uni tadbiiq etish yo‘llarini tanlay olishdan hamda qaror qabul qilish, oqibatlarini oldindan bilish, natijani to‘g‘rilash qobiliyatini aniqlashdan iborat. Baholash darajalari va mazmuni 2.5-jadvalda keltirilgan.

Refleksiv-ijodiy mezonning baholash darajalari va mazmuni

T/r	Daraja	Mazmuni
1.	Yuqori daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash qobiliyati yuqori darajada. nostandart muammolarni echish qobiliyati rivojlangan. yangi vazifalar va muammolarni belgilash, muayyan hodisalarning sabablarini topish, ma'lum miqdordagi noma'lum munosabatlarni, shuningdek ma'lum muammolarga yangi yondashuvlarni topish qobiliyatiga ega. shuningdek, "veb-kvest" texnologiyasi asosida darslarni yuqori darajada loyihalashtiraoladi (mobil texnologiyalari va global tarmoqlarni qo'llash asosida darslarni loyihalash). Kvest texnologiyalari yordamida darslarni loyihalashda pedagogik dasturiy vositalar yaratish va ularni integratsiyasini samarali qo'llay oladi.
2.	o'rta daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash qobiliyatiga ega. nostandart muammolarni echish qobiliyati shakllangan. yangi vazifalar va muammolarni belgilash, muayyan hodisalarning sabablarini topish, ma'lum miqdordagi noma'lum munosabatlarni, shuningdek ma'lum muammolarga yangi yondashuvlarni topish bo'yicha qisman qobiliyatga ega. Shuningdek, veb-kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashtira oladi (mobil texnologiyalari va global tarmoqlarni qo'llash asosida darslarni loyihalash). Kvest texnologiyalari yordamida darslarni loyihalashda pedagogik dasturiy vositalarni integratsiyasini qo'llay oladi.
3.	Quyida daraja	Kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash qobiliyatiga ega hamda nostandart muammolarni echish qobiliyati shakllangan. ammo barqaror emas yangi vazifalar va muammolarni belgilash, muayyan hodisalarning sabablarini topish, ma'lum miqdordagi

		<p>noma'lum munosabatlarni, shuningdek ma'lum muammolarga yangi yondashuvlarni topish bo'yicha tushinchaga ega. Shuningdek, veb-kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash (mobil texnologiyalari va global tarmoqlarni qo'llash asosida darslarni loyihalash) bo'yicha nazariy ma'lumotga ega. Kvest texnologiyalari yordamida darslarni loyihalashda pedagogik dasturiy vositalarni integratsiyasini qisman qo'llay oladi.</p>
--	--	--

Tanlangan mezonlar har biri boshqalarni almashtirib bo'lmaydigan o'ziga xos funksiyani bajaradi, bu esa o'qituvchining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini rivojlantirish jarayonida vazifani belgilaydi: motivatsion-qiymatli komponenti – rag'batlantiruvchi va qiymat-semantik funksiyalar; kognitiv-faollik-tartibga adaptiv va kognitiv funksiyalar, shaxsiy komponent – baholash va kommunikativ funksiyalar; reflektiv-ijodiy komponent – reflektiv va evristik funksiyalar.

Belgilangan funksiyalar kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini uzluksiz kasbiy rivojlantirish jarayonida shakllantirish mezonlari, ko'rsatkichlari uchta darajasini (yuqori, o'rta va past) aniqlash imkonini beradi.

Maktab o'qituvchisining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlanish darajasini aniqlash muammosi ma'lum mezon va ko'rsatkichlarni ishlab chiqish bilan bog'liq. Mezonlar yordamida o'rganilayotgan tizimning barcha komponentlari o'rtasida aloqalar o'rnatiladi va sifat ko'rsatkichlari miqdoriy ko'rsatkichlar bilan birlikda paydo bo'ladi. bu borada I.F.Isaevning fikriga ko'ra, mezonlar birinchi navbatda bir qator sifat xususiyatlari (ko'rsatkichlari) orqali aniqlanishi kerak. Ikkinchidan, o'lchangan sifat dinamikasini vaqt va madaniy-pedagogik makonda aks ettirish. Uchinchidan, pedagogik faoliyatning asosiy turlarini qamrab olish.

Shu bois, ilgari surilayotgan tadqiqot uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini rivojlanish darajasini baholab, sifat mezonlari bilan aniqlanadigan shaxsiy sifati o'lchov ob'ekti hisoblanadi. "Pedagogikada mezon o'rganilayotgan ob'ektning sifati, xususiyatlari, bu uning holatini, rivojlanish darajasini va ishlashini baholashga imkon beradi. ushbu ko'rsatkichlar har bir sifat, xususiyatning shakllanishining miqdoriy yoki sifatiy tavsifidir. o'rganilgan ob'ekt, boshqacha aytganda, ma'lum bir mezonning shakllanish o'lchovi hisoblanadi".

Motivatsion-qiymatli komponenti shaxsning yo'nalishi bilan tavsiflanadi va qiymat yo'nalishlari, o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyati, ijodiy salohiyat mavjudligi kabi ko'rsatkichlar bilan baholanadi. Bunga muvofiq ushbu komponentning rivojlanish darajasini baholash qo'llaniladigan ko'rsatkichlar usullari quyidagilardan iborat: suxbat va kuzatish.

Kognitiv-faollik komponenti ta'lim oluvchilar tomonidan loyihalash tushunchalarni o'zlashtirish va ularning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash tafakkurini rivojlantirish bilan bog'liq. Darslarni kvest texnologiyasi asosida loyihalash tushunchalarni o'zlashtirish to'liqlik bo'yicha baholandi.

Shaxsiy komponenti o'quvchining shaxsiy fazilatlarini bilan tavsiflanadi va suhbatdoshni tinglash, uni o'ziga jalb qilish qobiliyati kabi ko'rsatkichlar bilan namoyon bo'ladi: his-tuyg'ularini boshqarish qobiliyati; maqsadga erishish, qaror qabul qilish va o'z pozitsiyangizni himoya qilish uchun etarli vositalarni tanlash qobiliyati.

Refleksiv-ijodiy komponent o'ziga bo'lgan munosabat va o'quvchilarning o'quv-kognitiv faoliyati natijalariga, shuningdek, har xil turdagi loyihalarni bajarishda ijodkorlik (yoki evristika) darajasiga qarab tavsiflanadi. Birinchidan, o'qituvchining adabiyot bilan ishlash qobiliyatini aks ettiruvchi loyihaning mazmuni: turli manbalardan, shu jumladan global tarmoq orqali

loyihalashtirilayotgan mavzuga oid muhim bo'lgan manbaalarni qidirish va olish, olingan manbaalarni qayta ishlash, tuzatish hamda xulosalar chiqarish. Ikkinchidan, o'qituvchi tomonidan loyihalashtirilayotgan mavzularni mantiqiy tuzishdan iborat. uchinchidan, o'qituvchilarning loyiha ustida mustaqil ishlash orqali, ularning rivojlanishiga har birini shaxsiy hissi haqida tasavvur beradi]. Ushbu mezonlarni aniqlashtirishda "Zamfir" metodikasi, nostandart test va topshiriqlardan foydalanildi (4-ilovaga qarang).

O'qituvchining "kvest" texnologiyasi asosida loyihalash bo'yicha taklif qilinayotgan tizimidagi baholash protseduralaridan biri – bu maktab o'qituvchisini o'z sohasiga oid fanlardan mavzularini loyilashni va uni qo'llash darajasini aniqlashdan iborat.

Fikrimizcha, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini baholash tizimi – bu o'qituvchining kasbiy faolyatini va uning mahoratini aniqlash va baholashdir. O'qituvchining kasbiy faoliyati samaradorligini etarlicha baholashga va keyingi rivojlanish uchun ishonchli qo'llab -quvvatlashga imkon beradi.

Baholash jarayoni natijasida umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilarining o'z mutaxassisligiga oid dars mavzularining kvest texnologiyasi asosida loyihalashtirilgan ishlanmalar qabul qilinadi va ularning mutaxassislar tomonidan tahlil qilinib, baholanadi. Olingan ishlanmalar o'qituvchining kasbiy va shaxsiy rivojlanishini aks ettirish, tahlil qilish va rejalashtirishga qaratilgan bo'lishi lozim. Ushbu ishlanmalar o'qituvchining kasbiy faoliyatini takomillashtirish bo'yicha fikr va amaliy tavsiyalardan iborat bo'lishni talab etadi.

Shunday qilib, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentliginibaholashning tavsiflangan tizimining asosiy vazifasi, uni

faoliyatidagi shaxsiy va kasbiy kompetensiyalar namoyon bo'lishini, o'z faoliyati natijalarining statistik va haqiqiy ko'rsatkichlariga mosligini aniqlashdir.

O'qituvchilarning loyihalashga oid kompetentligini baholash uchun taklif qilinayotgan mezonlarni eng muhim asosi faoliyatining natijasiga emas, balki uning hozirgi faoliyatiga qaratiladi. Demak, taklif qilinayotgan mezonlar bo'yicha baholash haqiqiy pedagogik jarayoni muammolari va yutuqlari bilan baholashdir. Bu yondashuvning asosiy vazifasi uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga oid mavjud qiyinchiliklar, muammolar va ularni hal qilish yo'llarini ko'rishga yordam berish, balki ularning kasbiy faoliyatini takomillashtirish yo'llarini belgilashdir.

**Zamfir metodikasi motivatsiyalarni baholovchi anketa-so'rovnomalari
motivatsion-qiymatli mezonni aniqlash metodikasi**

SAVOLLAR	QABUL QILAMAN (5)	O'YLAB KO'RAMAN (4)	E'TIBOR BERMAYMAN (3)
Men pul topish uchun ishlayman			
Ta'limga yangi metod qo'llash yaxshi samara beradi			
Boshliq yoki hamkasblar tomonidan tanqidga olishganda			
Sizga mansab taklif etishsa			
Ishingiz va mehnatingizni qadrlashmasa			
Ish natijalaringizdan o'zingiz qoniqmasangiz, kasbingizni almashtirarmidingiz			

To'plangan ballar 25-23 gacha bo'lsa yuqori

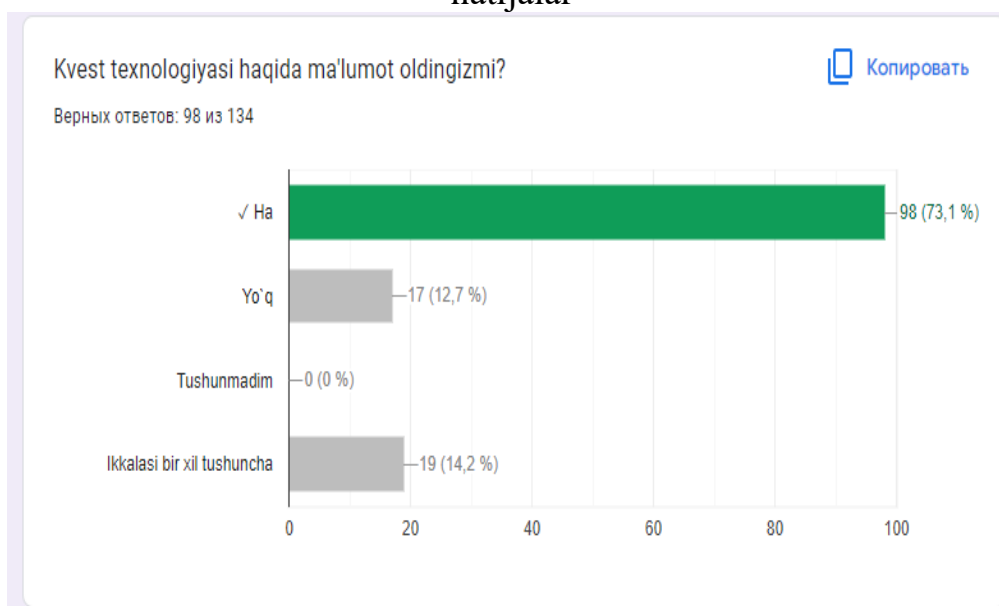
To'plangan ballar 22-20 gacha bo'lsa o'rta

To'plangan ballar 19-15 gacha bo'lsa past

Kognitiv-faollik mezonlarini baholash savolnomalari

Savollar	Javoblar
Kvest haqida ma'lumotlar oldingizmi	Ha Yo'q Tushunmadim
Kvest turlarini aniqlang	Jonli va veb-kvet chiziqli, halqa, muammoli va veb-kvest faqat chiziqli va halqa
Kvest darslarini loyihalash bosqichlarini ko'rsating	Kirish Syujet Topshiriq Yo'Nalish Refleksiya
Veb-kvest bu	Internetdagi havollar orqali muammoni hal etish Kompyuter texnologiyalari orqali muaamoni hal etish bilmayman

natijalar

Новая форма (Ответы) ☆ 📄 🗄

Файл Правка Вид Вставка Формат Данные Инструменты Расширения Справка

100% р. % .0 .00 123 По умолч... 10 B I A

G4 fx Ta'lim texnologiyaning ta'rifini bilmayman.

	A	B	C	D	E	F	G	H	
1	Отметка времени	Адрес электронной поч	Баллы	Квест texnologiyasi haqi	Kвест bu jumboqli o'yin b	3. Kвест texnologiya-ta'rif	4. Ta'lim texnologiyasi esi	5. Pedagogik texnologiyal	6. Darsi
2	11.02.2021 14:35:27		0 / 110	Yo'q					
3	11.02.2021 14:35:36		0 / 110	Ikkalasi bir xil tushuncha					
4	12.02.2021 9:37:20		10 / 110	Ikkalasi bir xil tushuncha	Noto'g'ri ta'rif	Pedagogik texnologiyani	Ta'lim texnologiyaning ta	Yo'q, unday deb o'ylama	
5	12.02.2021 12:33:24		50 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
6	15.02.2021 20:52:09		70 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
7	16.02.2021 8:22:19		70 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
8	16.02.2021 8:22:31		50 / 110	Ikkalasi bir xil tushuncha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
9	16.02.2021 8:38:08		70 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
10	16.02.2021 8:41:59		65 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
11	16.02.2021 8:45:30		50 / 110	Ha	Noto'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
12	16.02.2021 9:19:37		30 / 110	Ha	Noto'g'ri ta'rif	Noto'g'ri ta'rif	Noto'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
13	16.02.2021 9:19:56		65 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
14	16.02.2021 9:21:43		60 / 110	Ha	Noto'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
15	16.02.2021 9:50:18		55 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
16	16.02.2021 10:38:32		60 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
17	16.02.2021 10:42:36		60 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
18	16.02.2021 10:43:49		70 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
19	16.02.2021 10:46:38		55 / 110	Yo'q	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	
20	16.02.2021 10:47:40		50 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Yo'q fa	
21	16.02.2021 10:50:15		60 / 110	Ha	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	To'g'ri ta'rif	Ha muhim Aslida	

Shaxsiy mezonlar bo'yicha baholash topshiriqlari

Google forms orqali shaxsiy kвест ssenariylarini yuklashadi va baholanadi

Kвест ssenariydan faningiz yo`nalishi bo'yicha namuna yuboring. *

📎 Добавить файл
📁 Открыть папку

Kвест topshiriqlarini ishlab chiqish va yuklang. *

📎 Добавить файл
📁 Открыть папку

Kвест dars bosqichalari ishlab chiqish xaritasini yuklang. *

📎 Добавить файл
📁 Открыть папку

Refleksiv-ijodiy bu dars jarayonidagi o'zlarini tutishi bilan darsdan qoniqish hosil qilishi bilan baholanadi.

II bob bo'yicha xulosa

1. Maktab o'qituvchilarini loyihalashga oid umumiy madaniy va faoliyat qobiliyatlarini muvaffaqiyatli shakllantirishga va rivojlantirishda kvest va veb-kvest texnologiyasidan foydalanish lozim. Ushbu texnologiya tinglovchilarning mustaqil izlanishlarga va aqliy qiyinchiliklarni bartaraf etishga yo'naltirishi bilan samarali hisoblanadi.

2. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarini uzluksiz kasbiy rivojlantirishda kvest texnologiyalaridan samarali foydalanishni takomillashtirish uchun metodik ta'minotni kuchaytirishga alohida e'tibor qaratish zarur. Shu bois, tadqiqot doirasida axborot-ta'lim muhiti yaratilib ("Qvest.uz" axborot ta'lim muhiti) ("Quest" mobil ilovasi), ("Create_quest_bot" telegram bot) ularga video ma'ruzalar, namunaviy dars ishlanmalar, o'zini-o'zi diagnostika qiluvchi turli didaktik materiallar joylashtirildi hamda ulardan tinglovchilarning darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish mexanizmi ishlab chiqildi.

3. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish kursi tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini baholashda ishlab chiqilgan mezonlar asosida o'qituvchilarning kasbiy va loyihalashga oid kompetentligini rivojlanganlik darajasini aniqlashda samarali hisoblanadi.

Umumiy xulosa

Kvest texnologiyasi asosida maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish (uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi misolida)» mavzusida olib borilgan tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalar taqdim etiladi:

1. Ilmiy-metodik adabiyotlar tahlili natijasida uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi malaka oshirish jarayonida maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalashda zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanish hamda kvest texnologiyasi didaktik imkoniyatlaridan kelib chiqib ularning darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish zarurati mavjudligi aniqlandi.

2. Maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalash (dars turi, maqsad va vazifalar, dars mazmuni, dars tuzilishi, usul va vositalar, natija) jarayoniga Genially, Learnis, onlineTestPad onlayn ta'lim platformalari imkoniyatlaridan foydalanish orqali chiziqli, halqasimon, muammoli va veb kvestni yaratish ko'nikmalari belgilandi.

3. Tadqiqot doirasida "kvest" texnologiyasi asosida darslarni loyihalashda kvest syujeti, kvest qahramonlari, jumboqli topshiriqlar, kvest yo'nalishlari va refleksiya bosqichlari taklif etildi.

4. Maktab o'qituvchilarining "kvest" texnologiyasi asosida maktab o'qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish maqsadida Yii 2.0 dasturiy ta'minot platformasi asosida "Qvest.uz" axborot ta'lim muhiti yaratildi bundan tashqari, "Quest" mobil ilovalaridan samarali foydalanish taklif etildi.

5. Maktab o'qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlanganlik darajasini aniqlash va baholash muhim hisoblanadi. tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni

loyihalashga oid kompetentligini baholashda motivatsion-qiymatli, kognitiv-faollik, shaxsiy, reflektiv-ijodiy kabi mezonlari belgilanib, rivojlanganlik darajasi yuqori, o‘rta, quyi darajalari aniqlandi.

6. Tadqiqotning doirasida uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi samarqand, navoiy, qashqadaryo viloyatlari xalq ta’limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazlari malaka oshirish kursi tinglovchilaridan jami 446 nafar jalb etildi hamda kvest texnologiyasidan foydalanib darslarni loyihalash kompetentligini rivojlanganlik darajasi student-fisher kriteriyasi asosida matematik-statistik tahlili natijalariga ko‘ra, tajriba guruhining ko‘rsatkichi nazorat guruhiga nisbatan 9,9 % ga oshganligi e’tirof etildi.

Yuqoridagi xulosalar asosida quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

1. Maktab o‘qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida malaka oshirish jarayonida kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish bo‘yicha qisqa muddatli kurslarni tashkil etish lozim.

2. Maktab o‘qituvchilarining uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida “kvest” texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish bo‘yicha joylarda klaster asosida mobil guruhlarini tashkil etish maqsadga muvofiq.

3. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida o‘quv dasturi doirasidagi “fandagi yangiliklar, fanni o‘qitishning dolzarb masalalari” moduli “Fandagi yangiliklar, kashfiyotlar va ixtirolar” mazusi mazmuniga kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash mavzusini singdirish lozim;

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

I. Normativ-xuquqiy hujjatlar va metodologik ahamiyatga molik nashrlar

1. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "o'zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son farmoni // o'zbekiston respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y, 6-son, 70-modda, 20-son, 354-modda, 23-son, 448-modda.
2. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2018-yil 25-yanvardagi "Umumiy o'rta, o'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi pf-5313-sonli farmoni // qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 25.01.2018 y.
3. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2020-yil 27-fevraldagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4623-sonli qarori // qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 28.02.2020 y., 07/20/4623/0220-son, 13.06.2020 y., 07/20/4749/0758-son.
4. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2017 yil 26 sentyabrdagi "Pedagog kadrlarni tayyorlash, xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3289-son qarori.
5. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2021-yil 25-yanvardagi "Xalq ta'limi sohasidagi ilmiy-tadqiqot faoliyatini qo'llab quvvatlash hamda uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"-gi PQ-4963-sonli qarori.
6. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2019 yil 29 apreldagi «o'zbekiston respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi PF-5712-sonli farmoni // qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 06/19/5712/3034-son, 29.04.2019 y.
7. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "o'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6108-sonli farmoni // qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 07.11.2020 y., 06/20/6108/1483-son.
8. O'zbekiston respublikasi prezidentining 2020 yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4884-sonli qarori;
9. O'zbekiston respublikasi prezidenti shavkat mirziyoevning oliy majlisga murorjaatnomasi «xalq so'zi», №261 (6955) 2017 yil, 22 dekabr
10. O'zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining 2006 yil 16 fevraldagi "Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 25-son qarori // o'zbekiston respublikasi hukumatining qarorlari to'plami. – t., 2006. - № 2. – b. 10-11.
11. O'zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining 2017 yil 6 apreldagi "Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 187- son qarori.

12. O‘zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining 2017 yil 28 dekabrda “Pedagog xodimlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 1026-sonli qarori.
13. O‘zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining 2018 yil 29-dekabrda “Xalq ta’limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish ishlarini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi 334-son buyrug‘i.
14. Xalq ta’limi tizimi rahbar va pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan davlat talablari (“o‘zstandart” davlat agentligida 2013 yil 5 martda o‘zDSt 2767:2013 3523-qayd raqami bilan ro‘yxatga olingan).– t., 2012, 250 b.
15. Mirziyoev sh.m. buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. –t.: “o‘zbekiston” nmiu, 2017. – 488 b.
16. Mirziyoev sh.m. erkin va farovon, demokratik o‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. –t.: o‘zbekiston, 2017. – 56 b.
17. O‘zbekiston respublikasi xalq ta’limi vazirining 2020-yil, 9-iyundagi “Koronavirus infeksiyasi tarqalishining oldini olish bo‘yicha joriy etilgan karantin davrida xalq ta’limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish xududiy markazlarida malaka oshirish kurslarini onlayn va oflayn shaklda tashkil etish to‘g‘risida gi ”142-sonli buyrug‘i.

II. Фойдаланилган адабиётлар

18. Адольф В.Я. Профессиональная компетентность современного учителя: монография. – Красноярский гос. ун-т. Красноярск, 1998. – С. 310
19. Айгунова О.А., Вачкова С.Н., Реморенко И.М., Семёнов А.Л., Тимонова Е.Н. Оценка профессиональной деятельности учителя в соответствии с профессиональным стандартом педагога. Педагогическое образование.–С. 8-23.
20. Алексеева Н.Д., Рябова Е.В. Квест-экскурсия как инновационная форма экскурсионной деятельности // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология. – 2015. – №1(20). – С. 14-17.
21. Аминов А.Х. Умумий ўрта таълим педагог ходимлари малакасини ошириш тизимини такомиллаштиришнинг назарий ва амалий асослари // Педагогика фанлари номзоди диссертацияси -Самарқанд, 2001. – 156 б.
22. Андреева М.В. Технологии веб-квест в формировании коммуникативной и социокультурной компетенции // Информационно-коммуникационные технологии в обучении иностранным языкам. Тезисы докладов I Международной научно-практической конференции. М., 2014. - С. 58 -62.
23. Анисимов П.Ф., Сосонко В.Е. Управление качеством среднего профессионального образования: монография. – Казань: Институт среднего профессионального образования РАО, 2001. – С. 256
24. Афанасьева Л.О., Поречная Е.А. Использование квест-технологии при проведении уроков в начальной школе // Школьные технологии. 2012. – №6. – С. 149-159.

25. Багузина Е. И. Технология разработки веб-квестов при изучении студентами иностранного языка // Знание. Понимание. Умение. – 2010. – № 2. – С. 262–265.
26. Багузина Е.И. Веб-квест технология как дидактическое средство формирования иноязычной коммуникативной компетентности: на примере студентов неязыкового вуза. Диссертация ... кандидата педагогических наук. М., 2012.
27. Багузина Е.И. Веб-квест технология как дидактическое средство формирования иноязычной коммуникативной компетентности (на примере студентов неязыкового ВУЗа) // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. – М., 2012. – С.26.
28. Байгулова Н.В. Квест как современная интерактивная экскурсионно-образовательная форма знакомства с городом // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология. – Сборник научных трудов: – Ялта: РИО ГПА, 2018. – С. 40-43.
29. Баймурзина Г.Х. “Деятельность учителя при проектировании урока математики в соответствии с ФГОС ООО” // презентация.- <https://ppt-online.org/619847>
30. Батышев С.Я. Профессиональная педагогика / С.Я. Батышев. – М.: Ассоциация «Профессиональное образование», 1999. – С.904.
31. Бережная С.К. Вариативный подход к повышению квалификации педагогических работников профессиональной школы // Дисс. ...кандидат педагогических наук. – М., 2000. – С.159.
32. Блинова В.Л., Блинова Ю.Л. Психологические основы самопознания и саморазвития // Учебно-методическое пособие. – Казань, 2009. – С.222.
33. Боймуродова Г.Т. малака ошириш тизимини модернизациялаш жараёнида ўқитувчиларнинг касбий компетентлигини узлуксиз ривожлантириш механизми // Педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати. – Нукус, 2020. – 68 б.
34. Боронина Л.Н. Основы управления проектами: [учеб. пособие] / Сенук ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. 2-е изд., доп. — Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2016. — С.134.
35. Буданова, Н.Г. Методика проведения учебных занятий с применением педагогической технологии «Квест» (метод проектов): <http://www.otkritiyurok.ru/статья/662352/>
36. Быховский Я.С. Образовательные веб-квесты. http://www.iteach.ru/met/metodika/a_2wn4.php
37. Быховский Я.С. Образовательные веб-квесты//Материалы международной конференции «Информационные технологии в образовании. ИТО-99» - <http://ito.bitpro.ru/1999>
38. Василенко О.А. Квест-технологии в преподавании профессиональных дисциплин // http://lfostu.ucoz.ru/publ/obespechenie_kachestva_professionalnogo_obrazovanija/

3 sovremennye tekhnologii v sisteme professionalnogo obrazovanija/kvest tekhnologii v prepodavanii professionalnykh disciplin/58-1-0-547

39. Волков И.П. Цель одна – дорог много: проектирование процессов обучения. Москва: Просвещение, 2010
40. Волкова Д.А. Развитие аналитической деятельности у педагогов дошкольной образовательной организации // Выпускная квалификационная работа – Екатеринбург, 2019. – С.62.
41. Волкова О.В. Подготовка будущего специалиста к межкультурной коммуникации с использованием технологии веб-квестов // Диссертация на соискание учёной степени кандидата педагогических наук. – Белгород, 2010. – 217 б.
42. Волкова О.В. Подготовка будущего специалиста к межкультурной коммуникации с использованием технологии веб-квестов // Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата педагогических наук. Белгород-2010. –С.25
43. Воробьёв Г.А. Веб-квест технологии в обучении социокультурной компетенции (английский язык, лингвистический вуз) // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. – Пятигорск, 2004. – С.220.
44. Воробьёв Г.А. Веб-квесты в развитии социокультурной компетенции: монография. – Пятигорск: ПГЛУ, 2007. – С.168.
45. Воробьёв Г.А. Веб-квест технологии в обучении социокультурной компетенции. Диссертация кандидата педагогических наук. –Пятигорск, 2004.
46. ВоробьёвГ.А. Веб-квест технологи и в обучении социокультурной компетенции (английский язык, лингвистический вуз) // Автореферат диссертации на соисканиеученой степени кандидата педагогических наук. – Пятигорск-2004. – С.20.
47. Галкина М.А. «Виртуальный квест по останкинскому району» // М., 2018. – С. 21.
48. Голуб Г. Б., Чуракова О.В. Метод проектов как технология формирования ключевых компетентностей учащихся/ –Самара: Профи, 2003. – С.236.
49. Горбунова, О.В. Веб-квест в педагогике как новая дидактическая модель обучени // Школьные технологии.2016. – № 2.– С. 3-7.
50. Джураев А.С. Малака ошириш жараёнида тингловчиларнинг касбий малакасини ривожлантиришининг педагогик механизмларини такомиллаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Самарқанд, 2019. 52 б.
51. Егоренко О.А., Веденеева Е.Г. Квест как элемент культурного досуга // Российские регионы: взгляд в будущее. – 2017. – №2. – С. 92-105.
52. Емузова С. Г. Становление и развитие системы повышения квалификации педагогических кадров кабардино-балкарской республики // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.– Владикавказ, 2006. – 24 с.

53. Жуманиёзова М.Т. Малака ошириш жараёнида ўқитувчиларни инновацион фаолиятига тайёрлашнинг педагогика асослари // Педагогика фанлари номзоди диссертацияси. – Т., 2007.–176 б.
54. Зайцева Л.В. От традиционного к дистанционному обучению // Новый колледжум. – Украина, 2000, – №3. – С. 58-60.
55. Ибрагимов А.А. Ўқитувчилар касбий ривожланишига илмий-методик хамроҳлик технологияси // ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ / СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ. 2017, 10. – Б.30-41.
56. Ибрагимов А.А. Халқ таълими ходимлари малакасини ошириш тизимини кўп векторли ёндашув асосида такомиллаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Самарқанд, 2018. – 56 б.
57. Ибрагимова Л.А., Петрова Г.А. Профессиональная компетенция учителя: содержание, структура // Вестник НВГУ. 2010. № 1. С. 52–56.
58. Иванова Л.В. Педагогические условия развития проектной компетентности учителя в системе повышения квалификации // Автореферат диссертации на соискание учёной степени кандидата педагогических наук.– Орел, 2015. – С.23.
59. Иванова Л.В. Педагогические условия развития проектной компетентности учителя в системе повышения квалификации // диссертация ... кандидата педагогических наук.- Орел, 2015. –С.251.
60. Игумнова Е.А., Радецкая И.В. Квест-технология в образовании // Учебное пособие. Чита Забайкальский государственный университет 2016. 164 с.
61. Игумнова Е.А., Радецкая И.В. Квест-технология в образовании. Учебное пособие для студентов высш. И сред. учебных заведений. – Чита: Забайкал. гос. ун-т, 2016. – С. 170-177.
62. Игумнова Е.А., Радецкая И.В. Квест-технология в образовании. Учебное пособие для студентов высш. И сред. учебных заведений.–Чита: Забайкал. гос. ун-т, 2016. – С.184.
63. Игумнова Е.А., Радецкая И.В. Квест-технология в контексте требований ФГОС общего образования // Современные проблемы науки и образования. –2016. –N 6. - С.25-27.
64. Игумнова Е.А. Квест-технология в контексте требований ФГОС общего образования [Электронный ресурс // Современные проблемы науки и образования. 2016. –URL: <https://science-education.ru/pdf/2016/6/25517.pdf>
65. Игумнова, Е.А., Радецкая И. В. Проектирование образовательного квеста на основе технологической карты (на примере урока биологии // Биология в шко-ле. – 2016. – № 6.
66. Иноятлов У.И. Замонавий электрон дидактик воситаларни яратиш, таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологияларни қўллаш долзарб ижтимоий-педагогик муаммо // “Замонавий узлуксиз таълим муаммолари: инновация ва истиқболлар” халқаро илмий конференция. 27 апрель, 2018 й. – Б. 4.

67. Исаев И.Ф. Теория и практика формирования профессионально-педагогической культуры преподавателя высшей школы // И.Ф. Исаев. – Москва – Белгород, 1993. – С.219.
68. Калькова Г.В. Совершенствование процесса повышения квалификации педагогических кадров среднего профессионального образования // Автореферат диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.– М., 2015. – С.24.
69. Каравка А.А. Урок-квест как педагогическая информационная технология и дидактическая игра, направленная на овладение определенными компетенциями // Интернет-журнал «Мир науки» 2015 №3 <http://mir-nauki.com/PDF/45PDMN315.pdf> (доступ свободный).
70. Кетриш, Е.В. Формирование проектировочной компетенции как фактора успешной профессиональной деятельности педагога в условиях внедрения инклюзивного образования [Электронный ресурс]: монография/ Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2017. 166 с.
71. Кетриш, Е.В. Формирование проектировочной компетенции как фактора успешной профессиональной деятельности педагога в условиях внедрения инклюзивного образования[Электронный ресурс]: монография/ Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2017. 58 с.
72. Коваленко М.И. Методологические основы повышения квалификации школьных учителей и преподавателей педагогических колледжей и вузов старшего возраста в области информационных и коммуникационных технологий // Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора педагогических наук. – М., 2009. – С.39.
73. Кокка Ж.В., Лихачева Л.С. Игровые формы досуговой деятельности подростков // Человек в мирекультуры. – 2016. – № 3. – С. 36–41.
74. Королева В.В. Обеспечение профессиональной направленности математического образования студентов: информационный анализ: монография. – Магнитогорск: ГОУ ВПО «МГТУ им. Г.И. Носова», 2005. – С.112.
75. Костюкова С.П. Полякова Н.С. Квест как современный педагогический прием в старшем дошкольном возрасте // «Молодой учёный».№ 2 (240) . Январь 2019 г – С. 355-358.
76. Кручай Е.В. Процесс педагогического проектирования // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.– Хабаровск – 2006. – С.26.
77. Кувшинова И.А. Формирование готовности будущего учителя к осуществлению здоровьесберегающего эксперимента: дис. ...канд. пед. наук / И.А. Кувшинова. – Магнитогорск: МаГУ, 2004. – С.210.
78. Левочкина н.а. молодежный квест как средство воспитания и культурного общения // Современные исследования социальных проблем (электронный научный журнал), ModernResearchofSocialProblems, № 9(65), 2016. –С. 19-32.

79. Левочкина Н.А. Практика реализации благотворительных квестов в России // Актуальные проблемы экономики, социологии и права. 2015. № 2. С. 122–125.
80. Логвинова, И.М., Копотева Г.Л. Конструирование технологической карты урока в соответствии с требованиями ФГОС // Управление начальной школой. – 2011. – № 12.
81. Лутфиллаев М.Х. Олий таълим ўқув жараёнини такомиллаштиришда ахборот технологияларини интеграциялаш назарияси ва амалиёти (Информатика ва табиий фанлар мисолида) // Педагогика фанлари доктори илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. –Т., 2007. – б.246
82. Маматқулов Д.М. Малака ошириш жараёнида умумтаълим мактаб раҳбарларининг мафқуравий компетентлигини ривожлантириш механизмларини такомиллаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. – Т., 2018. – 48 б.
83. Маматов Д.Н. Электрон ахборот таълим муҳитида касбий таълим жараёнларини педагогик лойиҳалаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Т., 2017. – 52 б.
84. Манакова И.П. Модель профессиональной компетентности педагога // <https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/59275/1/nop-2-2018-27.pdf>
85. Мардонов Ш.Қ. Педагог кадрларни таълимий қадриятлар асосида тайёрлаш ва малакасини оширишнинг педагогик асослари // Педагогика фанлари доктори диссертацияси. –Т., 2006. –302 б.
86. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. □ М.: Знание, 1996. – С.308
87. Маъмуров Б.Б. Бўлажак ўқитувчиларда акмеологик ёндашув асосида таълим жараёнини лойиҳалаш кўникмаларини ривожлантириш тизими // Педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати. – Т., 2018. – 72 б.
88. Мирсанов У.М. Умумий ўрта таълим мактабларида математикани амалий дастурлар ёрдамида ўқитиш самарадорлигини ошириш методикаси (5–6-синфлар мисолида)// Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. – Т., 2019. – 190 б.
89. Моргачева Н.В. Формирование методической компетентности будущего учителя естественных наук посредством интерактивных технологий // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. – Воронеж, 2019. – С.9.
90. Мороз Н.Я. Конструирование технологической карты урока: науч.-метод. пособие / – Витебск: ВОГ ИПК и ПРР и СО, 2006.
91. Мосткова Е. Ф. Роль квест-технологий в образовании и воспитании школьников // Дополнительное образование детей в изменяющемся мире: развитие остробованности, привлекательности, результативности Материалы III Международной научно-практической конференции.– Челябинск, 26–27 октября 2017 года. – Челябинск ЧИППКРО. 2017. –С. 273-275.

92. Муравьева Н.Г. Модель формирования социокультурных компетенций студентов вуза в проектной деятельности (на примере иностранного языка) // Образование и наука. – 2013. – №3 (102). - С.121-131.
93. Нарзиева Н. Н. Умумтаълим мактаб ўқувчиларида таянч компетенциялар асосида тадқиқотчилик кўникмаларини шакллантириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (Doctor of Philosophy) илмий даражасини олиш учун тайёрланган диссертация. –Т., 2018. – 152 б.
94. Наумова Т.А., Баранов А.А., Тараканов Я.Л. Развитие лидерских качеств личности у студентов вуза // Интернет-журнал «Науковедение» Том 7, No4 (2015) <http://naukovedenie.ru/PDF/108PVN415.pdf> (доступ свободный). Загл. с экрана. Яз. рус., англ. DoI: 10.15862/108PVN415.
95. Нечитайлова Е.В. Веб-квесты как методика обучения на основе интернет-ресурсов // Проблемы современного образования. – 2012. – № 2. – С.147–155.
96. Низомова Ш.И. Малака ошириш курси тингловчиларида интерфаол дарсларни олиб бориш компетентлигини ривожлантириш // СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ. 2017, 5. – Б.51-55.
97. Николаева Н. В. Образовательные квест-проекты как метод и средство развития навыков информационной деятельности учащихся // Вопросы Интернет-образования. 2002, № 7. - http://vio.fio.ru/vio_07
98. Новиков М.Ю. Методы обучения информатике на основе мобильных технологий // ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В РОССИИ. 2017. № 11. – С. 48-59
99. Обидов А.Э. Педагог кадрларни малакасини ошириш жараёнларини вебинар технологияси асосида такомиллаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Т., 2020. – Б.48
100. Огольцова Н.Н. Мультимедийные проекты как средство повышения квалификации педагогов // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.–Новокузнецк, 2007. – С.23.
101. Омонов Ҳ.Т., Хўжаев Н.Х., Мадьярова С.А., Эшчонов Э.У. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат // Дарслик. – Т., 2012. – 199 б.
102. Осяк С.А., Султанбекова С.С., Захарова Т.В. и др. Образовательный квест – современная интерактивная технология // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – №1-2. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://science-education.ru/pdf/2015/1-2/302.pdf> (Дата обращения: 11.07. 2018г.).
103. Осяк С.А., Султанбекова С.С., Захарова Т.В., Яковлева Е.Н., Лобанова О.Б., Плеханова Е.М. Образовательный квест–современная интерактивная технология// Современные проблемы науки и образования. –2015. –No 1-2. - С.4-10
104. Петерсон Г., Ю. В. Агапов, М. А. Кубышева, В. А. Петерсон. Системаи структура учебной деятельности в контексте современной методологии / Л. – М., 2006.

105. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования // учебное пособие для студентов педагогических вузов и системы повышения квалификации педагогических кадров. – М.: Академия, 2002. – С.272.
106. Птицына Н.А. Подготовка будущего учителя к педагогическому проектированию// Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. – Тула,2009. – С.10.
107. Расулов И.М. Талабаларнинг лойиҳалаш маданиятини компьютер технологиялари воситасида ривожлантириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. –Т., 2018. – Б.49.
108. Романов П.Ю. Формирование исследовательских умений в системе непрерывного педагогического образования: Монография/–Магнитогорск, 2003. – С.236
109. Рудницкий Ю.А. Квест «Путь Томича» как современная интерактивная образовательная технология // Современные проблемы теории и практики социальной педагогики. – Томск: Издательство ТГПУ, 2017. – С.43-45.
110. Сабынина О.И.Технология лично ориентированного проектирования элективных курсов в условиях профильного обучения // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.– Курск, 2008. – С.24.
111. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. – М.: Народное образование, 2014. – С.256.
112. Серганова З.З. Педагогическое содействие совершенствованию профессионального мастерства учителей общеобразовательных организаций в системе повышения квалификации Специальность // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук.–Грозный, 2020. – С.27.
113. СергееваЕ.В. Критерии определяющие уровень развития математической компетентности студентов // Интернет-журнал «Мир науки» 2016, Том 4, номер 1 <http://mir-nauki.com/PDF/37PDMN116.pdf> (доступ свободный). Загл. с экрана. Яз. рус., англ
114. Сокол И.Н. Классификация квестов // Молодой вчений. 2014. № 6. С. 138–140.
115. Сокол М. Квест: метод технология? // Научно- методичний журнал. 2014.- № 2(114).- С. 28-32.
116. Сокол И.Н. Классификация квестов [Электронный ресурс]. //Молодой ученый – №6(09) – 2014. – Режим доступа <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2014/6/89.pdf>
117. Стариченко Б.Е. Профессиональный стандарт и ИКТ-компетенции педагога // Педагогическое образование в России. – 2015. – № 7. – С.6-15.
118. Туйчиева М. “Телеграм ботлар қандай яратилади” мақола/-2021 (<https://uzinterbiz.com/ijtimoiy-tarmoqlar/telegram/messengerda-bot-yaratish/.html>).

119. Удакова А.О., Чудакова А.О., Щелина С.О. Перспектива интерактивного метода «квест» в профессиональной подготовке студентов психолого-педагогического факультета [Текст] // Молодой ученый. - 2014. - № 21. - С. 709-712.
120. Усова А.В. О критериях и уровнях сформированности познавательных умений учащихся // Советская педагогика. – 1980. – № 2. – С. 45-48.
121. Файзиева М.Р. Ўқув жараёнига мослашувчи Web тизимларни яратиш// Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (Doctor of Philosophy) илмий даражасини олиш учун тайёрланган Диссертация. – Т., 2017. – Б.134.
122. Христова Н. А. Образовательный веб-квест как метод интерактивного обучения // Вестник БелЮИ МВД России. – 2014. – № 2 (2). – С.89–91.
123. Хуррамов А.Ж. «Математика ўқитиш методикаси» фани ўқув машғулотларини лойиҳалаб ўқитиш методикасини такомиллаштириш // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) автореферати. – Т., 2019. – Б.171
124. Хуторской А.В. Модель системно-деятельностного обучения и самореализации учащихся // Интернет-журнал «Эйдос». –2012.– № 2 – С. 56-70.
125. Хуторской а.В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты: Доклад на отделении философии образования и теории педагогики РАО 23 апреля 2014. – С.25-34.
126. Хуторской А.В. Модель системно-деятельностного обучения и самореализации учащихся [Электронный ресурс] // Эйдос. – 2012. – №2. – Режим доступа: <http://www.eidos.ru/journal/2012/0329-10.htm>(дата обращения: 10.07.2021).
127. Цыремпилова Н.Х.Повышение квалификации педагогов в условиях многоуровневого обучения // Диссертация кандидат педагогических наук. 2004. – С. 220.
128. Чистякова К. В. Причины популярности квестов как формы досуга современных россиян // Человек в мире культуры. – 2013. – № 2. – С. 20–22.
129. Чмир Р.А., Федулова Ю.А., Николашин В.П. Использование квест-технологий в образовательной деятельности высших и средних образовательных учреждений // Технологии пищевой и перерабатывающей промышленности АПК-продукты здорового питания. – № 1. 2016. – С. 75-79.
130. Шадриков В.Д. Новая модель специалиста: инновационная подготовка и компетентностный подход // Высшее образование сегодня. – 2004 № 8. – С. 120-128
131. Шадриков В.Д., Кузнецова И.В.Экспертная оценка педагогической деятельности учителя // Справочник заместителя директора школы. 2012. № 11. С. 70–92.
132. Шамсиева И.Қ. умумий ўрта таълим мактабларида жисмоний тарбия дарсларини замонавий ёндашувлар асосида лойиҳалаш // Педагогика

- фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати – Самарқанд, 2019. –48 б.
133. Шарипов Ш.С. Ўқувчилар касбий ижодкорлиги узвийлигини таъминлаш технологиялари // “Замонавий узлуксиз таълим муаммолари: инновация ва истикболлар” халқаро илмий конференция.27 апрель, 2018 й. – Б. 6-8.
 134. Шарипов Э.О.Академик лицейларда математик анализ асосларини ўқитиш методикаси // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) автореферати. – Т., 2019. – 52 б.
 135. Щукина В.В. Модель развития дизайнерской компетентности будущих педагогов профессионального ОБУЧЕНИЯ (ДИЗАЙН) https://elar.rsvpu.ru/bitstream/123456789/17183/1/tppo_2009_29.pdf
 136. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология –М.: Педагогическое общество России, 2016. –224.– С.15-20.
 137. Юлдошев И.А. Тармоқ технологияси асосида “информатика ва ахборот технологиялари” фанини ўқитиш самарадорлигини ошириш методикасини такомиллаштириш// Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертаци. – Қарши, 2018. Б.147.
 138. Якиманская И.С. Личностно ориентированное обучение в современной школе. -М:, 2016. – С.96-100.
 139. Яковлева Н.О. Педагогическое проектирование инновационных систем // Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора педагогических наук.–Челябинск, 2003. – 52 с.
 140. Ўринбоева Д.Б.Халқ оғзаки ижоди асарларини ўқитишнинг илмий-методик асослари // – Самарқанд, 2017.- Б. 1120-121
 141. adrian Dominguez, Joseba Saenz-de-Navarrete, Luis de-Marcos, Luis Fernandez-Sanz, Carmen Pages, Jose-Javier Martinez-Herraiz. Gamifying learning experiences: Practical implications and outcomes // Computers & Education. – 2013. – Vol. 63. – P. 380–392
 142. avliyakov N.X., N.N.Musaeva Pedagogik texnologiya // oliy o‘quv yurtlari uchun darslik. -Toshkent: ChoMponNMIU, 2012.208 b.
 143. Cochran-Smith, M. (2006). Policy, Practice, and Politics in Teacher Education. Thousand oaks, Ca: Corwin Press.
 144. Conway, P.F., Murphy, R., Rath, a. & Hall, K. (2009). Learning to Teach and its Implications for the Continuum of Teacher Education: a Nine-Country Cross-National Study. Report Commissioned by the Teaching Council. University College Cork and Teaching Council of Ireland.
 145. Gwee S., Chee Y. & Tan E. Game play time and learning outcomes of boys and girls in a social studies mobile game-based learning curriculum, in Proceedings of mlearn2010: 10th world conference on mobile and contextual learning / eds M. Montebello, V. Camilleri & a. Dingli. – Valetta: MaltUniversity of Malta, 2010. –P. 16–23.
 146. Halat E. a Good Teaching Technique: WebQuests // The Clearing House. – 2008. – № 81 (3). – P. 109–112.

147. Holubová, R.(2008). Effective teaching methods – Project-based learning in Physics. US-China Education Review, Vol. 5, No.12. p. 27.
148. Jiayi Zhang, Joan Lu, Using Mobile Serious Games for Learning Programming / INFoCoMP 2014: TheFourth International Conference on advanced Communications and Computation. – 2014. – P. 24–29
149. Kaivola T., Salomaki T., Taina J. In quest for better understanding of student learning experiences // Procedia - Social and Behavioral Sciences 2012. – №46, – p. 8-12.
150. Katherine Flatt. The effect an instructional coaching model has on student achievement, teacher self-efficacy, and instructional improvements // Dissertation. – Published by ProQuest LLC (). Copyrightof the Dissertation is held by the author. –118 p.
151. Klopfer E., Sheldon J. augmenting your own reality: Student authoring of science-based augmented reality games // New Directions for Youth Development. – 2010. – № 128. – P. 85–94.
152. Tatto, M.T. (2006). Education Reform and the global regulation of teachers' education, development and work: a cross-cultural analysis. International Journal of Educational Research, 45, 231-241.
153. TSUI Yuen,The use of web-Quests for helping stuents develop their information skills //a dissertation of education in education.- ChineseUniversity-2010.
154. Tuzun Hakan, Motivating learners in educational comyuter games // a dissertation of doctor of Philosophy.-India University -2004.
155. Vogt, F. & Rogalla, M. (2009). Developing adaptive Teaching Competency through coaching. Teaching and Teacher Education, 25 (8), 1051-1060.
156. Wikipedia-очикЭнтиклопедиаси
157. Wikipedia-(<https://psihomed.com/vizual/>)
158. Zeichner, K. (2008). Settings for teacher education. In Cochran-Smith M., Feiman-Nemser, S. & Mc Intyre, D. (Eds.). Handbook of Research on Teacher

III. Интернет ресурслари.

159. Info.studme.org- talabalar uchun o'quv materiallari
https://studme.org/90342/kulturologiya/osnovnye_napravleniya_formy_raboty_yunesko
160. pandia.ru- Veb-kvest haqida ma'lumotlar
<https://pandia.ru/text/77/482/10370.php>
161. <http://www.natlib.uz> o'zbekiston Milliy kutubxonasi sayti
162. <http://www.kitob.uz> Kitoblar, audio va videofayllar
163. <http://www.ziyonet.uz> axborot ta'lim tarmog'i
164. <http://www.pedagog.uz> TDPU kutubxonasi veb sayti
165. <http://www.xtxmom.bimm.uz>XTXQTMoH Markazlar platformasi
166. www.nuu.uz o'zbekiston Milliy universiteti
167. <http://www.edu.uz>o'zbekiston Respublikasi ta'lim portali
168. <http://www.eduportal.uz>Xalq ta'limi vazirligi veb sayti
169. <http://www.uzedu.uz> o'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi
170. Lex.uz- o'zbekiston Milliy qonunchilik bazasi

Mundarija

Kirish	3-11
I-bob. Kvest texnologiyasi asosida maktab o‘qituvchilarining darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslari	12-52
1.1-§. Maktab o‘qituvchilarining darslarni loyihalashga oid kompetentligini takomillashtirish pedagogik muammo sifatida	12-26
1.2-§. Kvest texnologiyasining didaktik imkoniyatlari.....	26-38
1.3-§. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o‘qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirish ...	38-52
birinchi bob yuzasidan xulosalar	53
II–bob. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida tinglovchilarning kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalashga oid kompetentligini rivojlantirish	54-100
2.1-§. Tinglovchilarning “kvest” texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligi mazmuni.....	54-64
2.2-§. Kvest texnologiyasi asosida maktab o‘qituvchilarining darslarni loyihalash bosqichlari.....	64-73
2.3-§. Maktab o‘qituvchilarining kvest texnologiyasi asosida darslarni loyihalash kompetentligini rivojlantirish vositalari	74-88
2.4-§. Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida maktab o‘qituvchilarining “kvest” texnologiyasi asosida darslarini loyihalash kompetentligini baholash	88-100
Ikkinchi bob yuzasidan xulosalar	101
III-bob. Pedagogik tajriba-sinov ishlarining natijalari va ularning samaradorligi	102-117
3.1-§. Pedagogik tajriba-sinov ishlarini tashkil etish metodlari	102-108
3.2.-§. Maktab o‘qituvchilarining “kvest” texnologiyasi asosida darslarini loyihalashga oid kompetentligini rivojlanirish yuzasidan o‘tkazilgan tajriba-sinov ishlari natijalari	108-117
uchinchi bob yuzasidan xulosa	117-118
umumiy xulosa va tavsiyalar	119-120
foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati	121-133
ilovalar	134-149

KARSHIEVA DILNOZA UTKIRJONOVNA

**KVEST TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MAKTAB
O‘QITUVCHILARINING DARSLARNI LOYIHALASH
KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH**
(Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi misolida)

“QAMAR MEDIA” NASHRIYOTI

Muharrir: Muhammad Sobir

Musahhah: Osima Sobirjon qizi

Texnik muharrir: Farrux Abdullayev

ISBN 978-9943-9207-5-0

“Qamar media” nashriyoti, Toshkent shahar, Mirobodtumani
Qo‘yliq mavze-4,3-uy, 26-xonadon. tel.: +998 94-672-71-11

Terishga berildi: 17.01.2025-yil. Bosishga ruxsat etildi: 20.02.2025-yil.

Bichimi 60x84^{1/16}, “Times New Roman” garniturasida.

Bosma tabog‘i 18,5. Adadi 100 nusxa. Buyurtma № 2025/01

Bahosi kelishilgan narxda

Noshirlik litsenziyasi: № 18-4178

Samarqand viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o‘rgatish
milliy markazi bosmaxonasida nashr etildi

